

List

LETO XI
ŠT. 11
1. DECEMBER 2005
300 SIT

ISSN 1581-8373

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Poštmina plačana pri pošti 3325 Šoštanj

Knjižnica Velenje
Titov trg 05

3320 Velenje

Stran 10
Javni razpis za dodelitev
neprofitnih stanovanj

Stran 18
Porušene domačije
Pri Cerkovniku

Stran 26
Intervju z Miranom Aplincom

Stran 33
Naša naravna dediščina

Šolo šolarjem!

O Osnovni šoli Šoštanj

- Šola je zelo velika, moderna in predvsem zelo lepa. Ima celo dvigalo. Zelo mi je všeč, da ima vsak učenec svojo garderobno omarico. Trenutno telovadimo na novem stadionu ob šoli. Ko stopiš v šolo, se naenkrat znajdeš v veliki avli.

- Učilnice so zelo lepe, ker so svetle in polne otrok. Zgradili so nam prečudovito telovadnico. Zunaj pa imamo pravo atletsko stezo. Učitelji so prijetni in zabavni.

- Všeč mi je, ker imamo akvarij in terarij. Iz učilnic je lep razgled na mesto Šoštanj. Skoraj v vsakem razredu je računalnik. Mislim, da je naša šola ena izmed največjih in najlepših v Sloveniji.

* * *

Učenci z veseljem Osnovni šoli Šoštanj podarimo SONČEK za:

- prostorne, lepe, svetle in sodobno opremljene prostore,
- učitelje,
- stadion s tekaško progo,
- prijetne odnose med učenci,
- prostorsko ločevanje najmlajših od starejših,
- zunanji videz šole,
- malice,
- prijeten začetek šolskega leta,
- to, da so razredi ostali takšni, kot so bili do sedaj (da niso premeščali učencev),
- to, da se ne ločujemo več po tem, kdo je kajuhovec in kdo bibarečan,
- to, da je na izbiro dovolj izbirnih predmetov in veliko interesnih dejavnosti,
- telovadnico,
- knjižnico,
- avtobusno postajo.

Učenci izbirnega predmeta ŠOLSKO NOVINARSTVO

NOVA ŠOLA

Ko smo izvedeli, da bomo imeli novo šolo, smo se je zelo razveselili. Letošnje poletje sem komaj čakala, da jo obiščem. Šola je zelo velika. Najbolj so mi všeč glavni odmori, ker se lahko pogovarjam s prijateljicami in se zabavam.

Nika Zagoričnik, 4. c

Nekaj posebnega je zvonec, ki se oglašča drugače kot na stari šoli. Učenci že komaj čakamo novo telovadnico in ves čas zasipamo učiteljico z vprašanji o njenem odprtju. Zunaj je zelo lepo igrišče z atletsko stezo in tribunami. V novi šoli je res lepo in upam, da bo dolgo ostala takšna.

Aleksandra Zabukovnik, 4. c

Med počitnicami sem komaj čakala na pričetek šolskega leta. Vsak dan sem mislila nanjo in počitnic nikakor ni hotelo biti konec. Končno pa se je pouk pričel in nad šolo sem bila navdušena, saj je lepa in prostorna. Po dveh tednih pa sem žal že opazila, da je nekateri sploh ne znajo čuvati.

Polona Kugonič, 4. c

Na naši šoli so mi najbolj všeč živali, rastline, akvarij, lepe nove učilnice, garderobne omarice ter ogromna svetla telovadnica. Malo sem bila razočarana, ker šola nima kakšnega avtomata za sendviče, slaščice in sokove. Ponosna sem, da lahko obiskujem tako lepo, veliko, svetlo in moderno šolo.

Sara Strniša, 4. c

ŠOLA je

rumenrumenrumenjok,
tiktak, tiktak,

uk,

lajf,

SLO,

school,

a, b, c, č, d ... ž,

1, 2, 3, 4, 5 ... 100,

Z,

V,

love,

cool,

njam, njam,

pom, dron, pum, pamp,

lalala, lalala, lalala, la,

blablabla, blablabla, blablabla, bla,

uau, uau, uau,

ah, ah, ah,

ha-ha-ha,

he-he-he,

hi-hi-hi,

ha-ha-ha, he-he-he, hi-hi-hi, HO!

Mitja Skornšek in Tadej Anclin, 5. c

List

Revija za kulturna in druga
vprašanja Občine Šoštanj in
širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča Obči-
na Šoštanj, zanjo Milan Kopusar, župan.

Uredništvo

Jožica Andrejč, Milojka Komprij, Tjaša
Rehar, Peter Rezman in Rafko Sreber-
njak

List

Fotografija na naslovnici:

Dejan Tonkli

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Lektoriranje

Jožica Andrejč

(Za razpise in objave odgovarja naročnik.)

Priprava redakcije

Milojka Komprij

Oblikovanje in prelom

Vinko Pejovnik ml.

Tisk

Grafika Gracer Celje

Natiskano

900 izvodov.

**Vse sodelavce prosimo, da prispevke za
LIST št. 1 (januar 2006), pošljejo ali dostavijo
najkasneje do 10. januarja 2006.**

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Slikanica, stran 35.

4
5
6
9
10
12
14
16
18
20
21
22
24
25
26
28
30
31
32
33
34
38
40
41
42
43

VSEBINA

Fotografija meseca

Uvodnik

Naša občina

Politika

Javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj

Notar

O notariatu in spremenjeni notarski tarifi

Dogodki in ljudje

Prostor za komentar

Porušene domačije

Pri Cerkovniku

Utrinki iz življenja cerkve

Skavti

Sredina

Podoba kulture

Slovensko ljudsko gledališče Celje

Intervju

Pogovor z prof. Miranom Aplincem

Dogodki in ljudje

Varnost

Taborniki

Šport in rekreacija

Naša naravna dediščina

Knjige

Čez Uršljo goro

Svetloba

Križanka

Horoskop

Listnek

»Procedura je kraljica demokracije!«

Svet staršev OŠ Šoštanj je 10. novembra letos pokazal zvrhano mero modrosti in se ni pustil speljati v manipulacijo, ko naj bi po »horuk« metodi, celo brez temelja procedure - poslovnika, »požagal« nekaj ljudi s funkcij, ki jim jih je sam dodelil. Vihar je mimo. Svet staršev deluje.

p / Foto: Dejan Tonkli

»Prišli ste dvajset let prepozno!«

Špela Janežič

Na pobudo urednika prvo leto sodelovanja z Listom zaključujem z uvodnikom. V njem o neotipljivi kulturni dediščini. Zapisi v Listovi rubriki *Iz prejšnjega stoletja* in fotoreportaže krajevnih običajev so moje prizadevanje za skromen prispevek k ohranjanju neotipljive kulturne dediščine širšega šoštanjskega območja.

Doslej je bilo v ospredju varovanje otipljive (materialne/opredmetene/snovne) kulturne dediščine. To so zaščiteni gradovi, cerkve, spomeniki, sakralna znamenja in drugi objekti, v skladu s Konvencijo za zaščito naravne in kulturne dediščine, sprejeto pred 33 leti. Danes se v svetovnem, evropskem in tudi slovenskem merilu vedno bolj poudarja prepoznavanje in ohranjanje neotipljive kulturne dediščine, ki jo je kot novo kategorijo izpostavila in opredelila UNESCO-va Konvencija o varovanju neotipljive kulturne dediščine leta 2003. Leto 2004 je bilo zato razglašeno za leto neotipljive kulturne dediščine. Septembra 2005 so v Slovenskem etnografskem muzeju potekali Dnevi evropske kulturne dediščine v luči neopredmetene/ne-snovne dediščine.

Kaj je neotipljiva kulturna dediščina? Raznovrstna znanja in veščine: jeziki, ustno izročilo (miti, pesmi, igre, genealogija), scenske umetnosti in telesne tehnike (vključno z rituali, športom, pantomimo), znanja, veščine v zvezi z naravo in vesoljem, učenjem, zdravilstvom in

ljudsko prehrano, tradicionalnimi umetnimi obrtni, proizvodnimi tehnikami itd.

Zbiranje ustnega ljudskega izročila o krajevnih znamenitostih, bajeslovnih bitjih, običajih, verovanjih, razlagah pojavov in navadah v preteklem življenju okrog Jezera pa vse do hribovskih vrhov ima zame poseben čar. Vedno znova me preseneča, koliko raznovrstnih pripovedi, vezanih na točno določen kraj, kljubuje današnjemu načinu življenja. In koliko različic ima lahko ena sama pripoved, jedro pa vendarle ostaja isto. Zanimivo je tudi, da najdem v vsakem kraju koga, ki ga imajo za »živo lokalno enciklopedijo«, ker se posebej zavzeto ukvarja s krajevno zgodovino.

Pogosto steče pogovor s pripovedovalci po ustaljenem zaporedju: na začetku nihče »ničesar ne ve«. (Tega zdaj že ne verjamem več.) Po preskoku iz vsakdanjega ritma življenja v drugo dimezijo se nekje zadaj pojavi spomin, da so včasih starši ali stari starši res dosti pripovedovali. Kaj že? Ker jih »te stvari« takrat, v mladih letih, niso zanimale, se jih ne morej o natančno

spomniti. Danes obžalujejo, da niso »bolj poslušali starih«. Ja, so pa nekoč stara mati pripovedovali o ... o jezdecu, ki je - strah in trepet - jezdil ponoči skozi sotesko brez glave. - »*Morali bi priti pred dvajsetimi leti, ko so bili stara mati še živi. Oni bi vam lahko veliko povedali.*«

Značilno za neotipljivo kulturno dediščino je prav to, da je tesno vezana na posameznika, ki jo prevzema, sooblikuje in predaja dalje. Z ljudmi, ki odhajajo, izginja tudi védenje, če se ustno ne prenese, zapiše ali kako drugače ohrani.

Po več obiskih pri pripovedovalcih se nabere drobec za bogato celoto. Kraj naenkrat dobi drugačno podobo. Poti niso več le poti, potoki niso več le potoki in drevesa niso več le drevesa. Za vsakim drugim grmom ždi škratec ali je zakopan zaklad, ki ga vneta iščejo že stoletja, a ga ni še nihče našel. Počasi odkrivamo, da zakladi iz davnine, o katerih so nam pripovedovali predniki, niso samo zakopane skrinje zlata, srebrnikov, diamantov in drugih dragocenosti, ampak že pripovedi o teh zakladih.

Zaposleni z denarjem in »kadri«

Uredniško redigiran zapisnik 21. redne seje Sveta Občine Šoštanj, ki je bila v ponedeljek, 24. 10. 2005, ob 11. uri v veliki sejni dvorani Občine Šoštanj.

Na seji, ki jo je vodil župan Milan Kopačar, je bilo prisotnih 19 svetnikov. Prisostvovali so še: direktorica občinske uprave Mirjam Povh, višja svetovalka Sonja Novak, višji referent za finance Irena Skornšek, višji svetovalac za odnose z javnostmi - pripravnik Tjaša Rehar ter Saša Piano - Ateljeja Piano. Zapisnik je pisala Suzana Koželjnik.

Malo denarja - veliko besed

Po potrditvi zapisnika 20. redne seje Sveta Občine Šoštanj je župan pričel obravnavo predloga Odloka o rebalansu proračuna Občine Šoštanj za leto 2005. Kratko obrazložitev je podala tudi Irena Skornšek.

V razpravi se je prvi oglašil **Drago Koren** (NSI) in povedal, da se je pri rebalansu ustavljal bolj pri obrazložitvah. Izrazil je začudenje, saj si je nova vlada prizadevala, da so občinam namenili 10 % več sredstev, v samem proračunu Občine Šoštanj pa tega ni videti veliko. Zanima ga obrazložitev znižanja prihodkov, kjer piše, da je znižanje prihodkov predvsem zaradi zmanjšanja namenskih prihodkov za izgradnjo šole in športne dvorane. To ni posledica leasinga, ampak enostavno ni več prihodkov, da bi lahko drugače financirali izgradnjo šole in športno dvorano.

Postavlja se mu tudi vprašanje glede primerne porabe, saj se v letu 2005 niso odmerile obveznosti za nezazidana stavbna zemljišča. Zanima ga, ali je bila to namerna odločitev, da ne pobirajo obveznosti za nezazidana stavbna zemljišča. Na tej postavki bi lahko občina dobila kar nekaj sredstev in bi morali pospešiti trženje s stavbnimi zemljišči ali vsaj to, da imetniki teh zemljišč ne bi mogli špekulirati in tako umetno zviševali cene zemljišč. Svetniki bi se morali odločiti, ali bi ta nadomestila za nezazidljiva stavbna zemljišča pobirali ali ne.

Pri obrazložitvi glede prevozov šolarjev ga zanima, zakaj je občina prevoznikom priznala še 0,2 % povečanja pogodbenne cene zaradi spremenjenega prometnega režima pri OŠ Šoštanj. Sam smatra, da so te razmere bolj ugodne, kot so pa bile, in ga zanima obrazložitev, zakaj je prišlo do tega povečanja.

Zanima ga tudi športna dvorana in bivša OŠ Bibe Roecka, kjer predstavlja vzdrževanje kar precejšen strošek, ki ga plačuje občina. Sprašuje, kako bo s šolsko stavbo v bodoče in ali se s samo oddajo športne dvorane pokrijejo stroški vzdrževanja. Če ne, kakšen je strošek, ki ga mora občina zagotavljati iz proračuna.

Postavil tudi vprašanje glede meteorne vode in vzdrževanje hidrantnega omrežja, kjer je bilo v obrazložitvi napisano, da je prišlo do povečanja postavke zaradi prenosa plačila obveznosti iz leta 2004 v leto 2005, zaradi pozno izstavljenih faktur. Zanima ga, zakaj v prejšnjem rebalansu niso tega upoštevali, če so vedeli, da še ni bilo izstavljenega računa.

Nato se je **Roman Kavšak** (tudi NSI) ustavil pri računski postavki »sanaciji zdravstvenega doma v Šoštanju«, kjer so bila v začetku predvidena sredstva 16 mio SIT, sedaj pa so načrtovana za 1,5 mio SIT. Po njegovem zdravstveni dom zanemarjamo, saj je potreben celovite prenove in sanacije. Mogoče je tudi v Šoštanju kakšen interes o koncesiji zdravnika

v zdravstvenem domu in bi tako zdravniki ostali v Šoštanju. Omenil je še Muzej usnjarstva. Glede tega bi morali narediti več in ustvariti turistično točko v Šoštanju, ki bi bila zanimiva za turiste.

Pri proračunski postavki »šport invalidov« je opozoril na namiznoteniški klub Spin, ki ima v svojih vrstah športnike invalide, ki dosegajo dobre rezultate in so tudi državni prvaki, med njimi Jolanda Balavič. Sredstva, ki jih dobijo, so zelo majhna, tako da morajo ostale stroške, ki jih imajo, pokrivati sami.

Predlagal je, da Nadzorni odbor preveri postavko »zimsko služba lokalnih cest in mestnih ulic«, kjer se je poraba zelo povečala. Ustavil se je tudi pri postavki »vzpodbijanje malega gospodarstva«, kjer se ne predvideva nobene porabe. V Občini Šoštanj bi morali spodbujati malo gospodarstvo, kajti drugače bodo mala podjetja odšla drugam, kjer bodo imela boljše pogoje, kar za občino samo ne bo dobro.

Postavil je tudi vprašanje o porabi sredstev s postavke »turistična dejavnost«. Na koncu pa je opozoril še na lokalno cesto v Skorno, ki je v zelo slabem stanju, in izrazil zadovoljstvo glede načrtovanih sredstev za vročevod in kanalizacijo v Lokovici.

Nato je **Vojo Krneža** (SDS) izjavil, da je rebalans proračuna za njega velika uganka, predvsem v tistem delu, kjer navajajo, zakaj je manjši, kakor so ga bili navajeni. Proračun se je večal zaradi izgradnje šole z raznimi prispevki oziroma odškodninskimi sporazumi. Že takrat, ko so predhodne proračune obravnavali, niso dejansko točno vedeli, za kakšen denar gre in kateri bo tisti osnovni proračun, ki bo v prihodnjih letih sledil. Rad bi namreč videl odškodninski sporazum s Premogovnikom. Pozival je Nadzorni odbor Občine Šoštanj, da pregleda sporazum med Premogovnikom Velenje in Občino Šoštanj, ki je bil sklenjen v višini 800 MIO SIT. Direktor Premogovnika je rekel, da je dal za šolo 800 MIO SIT, nato pa izvejo, da je bil odškodninski sporazum vreden 800 MIO SIT. Sedaj se postavlja vprašanje, kakšna sredstva so bila namenjena za šolo in kakšna so bila sredstva v odškodninskem sporazumu. Namenska sredstva, ki so jih dobili za plinovod Gaberke, so ostala nedotakljiva, ostali odškodninski sporazum - 800 MIO SIT pa se lahko prerazporedi kamor koli.

Ne strinja se s proračunsko postavko za vzpodbijanje malega gospodarstva, ker direktorica občinske uprave meni, da teh sredstev ni več mogoče koristiti. Komisija za razvoj malega gospodarstva se je lani v enakem obdobju sestala in speljala postopke za pridobitev teh sredstev, kar je razvidno iz dokumentacije. Lani je bil problem, da sta bila samo dva ponudnika: Ljubljanska banka in Krekova banka. Ponudbi nista prispeli istočasno, nakar so eno ponudbo odprli prej kot drugo. Dokazal bo, da se ta sredstva da pravočasno koristiti, in upa, da se bodo ta sredstva obdržala.

Tudi trditev, da se sanacija zdravstvenega doma ne da narediti postopoma, je iz trte zvita. Če se lahko vsakih 100 m dela cesta po etapah, se tudi zdravstveni dom lahko sanira po etapah. Če v Velenju ne dopustijo takšne postopne prenove, bi bilo verjetno bolje, da ustanovimo svoj zdravstveni zavod. Poudari še, da je zdravstveni dom potreben celovite obnove in sam ni zadovoljen s tem rebalansom.

Svetnik iz iste svetniške skupine (SDS) **Peter Radoja** se ustavi pri računski postavki »subvencioniranje stanarin«, ki je višja za 2 MIO SIT od zadnjega rebalansa. Zanima ga, ali je socialno stanje občanov tako slabo, ali so kupili tako več stanovanj in se je subvencioniranje zaradi tega tako povečalo in so najemnine za stanovanja tako visoke.

Vprašanje ima tudi pri postavki »civilna zaščita«, kjer je povišanje postavke potrebno zaradi plačila stroškov reševanja utopljenca v Šoštanskem jezeru v lanskem letu. Zanima ga, ali gre do stroški iskanja utopljenca iz naslova primerne porabe ali iz proračuna občine.

Ivana Dreva (SDS) zanima proračunska postavka 1.02.3.2. na strani 21 »sofinanciranje ostalih«, kjer so drugi nedavčni prihodki in v gradivu nikjer ni zasledil, katera sredstva so bila tu predvidena, ker gre za samo 4 % realizacijo. Sprašuje, ali se je zaradi odobritve finančnega leasinga zmanjšala aktivnost pri iskanju drugih nedavnih prihodkov.

Postavi tudi vprašanje, koliko sredstev na leto nameni Premogovnik Velenje za posledice rudarjenja v Občini Šoštanj.

V kasnejši razpravi pa je vprašal, če so sredstva, ki jih občina dobiva iz strani Premogovnika, sistemski denar, ki je predviden za Občino Šoštanj, kot vsakoletni denar zaradi posegov v okolje. Pri postavki »sofinanciranje ostalih« pa je rebalans proračuna sedaj znižan za 96 % in sprašuje, kateri so ti drugi prihodki, ki so bili predvideni, da jih občina dobi, pa jih sedaj ni bilo, in če so pri sprejetju prvega rebalansa že vedeli, da teh sredstev ne bo. Najetje leasinga je bila modra odločitev in razume župana, da se selovadnica rabi kot zaključena celota gradnje osnovne šole.

Svetnik **Ivan Urbanc** (LDS) je vprašal, zakaj so se uknila sredstva za odkup parkirišč pri bivši tovarni TUŠ in Muzeju usnjarstva in zakaj je bilo potrebno urediti na področju TUŠ-a toplotno postajo, ki v sprejetem proračunu za leto 2005 ni bila omenjena. Ukinil se je tudi projekt vzdrževanja križišč javnih poti z železnico in zakaj se plačuje 1.600.000 SIT za diabetološko ambulanto, ki je plačana iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje.

Na nekatera vprašanja so med samo razpravo odgovarjali Mirjam Povh, Sonja Novak in župan Milan Kopačar.

Mirjam Povh je najprej pojasnila glede nezadanih stavbnih zemljišč, kjer so stvari v teku, in glede režima šolskih prevozov, saj šolarjev ne vozijo skozi mesto, ampak mimo avtobusne postaje, čez Tekavčevo in do šole, kjer je izogibalšče, zato so se nekaterim spremenili stroški prevoza.

Glede sanacije zdravstvene postaje Šoštanj je povedala, da sredstva, ki so bila za letošnje leto zagotovljena, ne bi zadostovala niti za začetek teh del in instalacijska dela se ne dajo delati po etapah, tako da so ta dela predvidena za naslednje leto.

Sredstva za malo gospodarstvo so odvisna od priprave gradiva Komisije za razvoj malega gospodarstva pri Svetu Občine Šoštanj, ki se še ni sestala. Postopkov zato v letošnjem letu zagotovo ne bo mogoče opraviti. Pri turistični dejavnosti v rebalansu ni bila narejena nobena sprememba, sredstva se delijo po ključu, sistemu, ki si ga je turistična zveza sama zadala. Povedala je še, da je bil sporazum s Premogovnikom sklenjen izključno za škodo, ki je nastala na osnovni šoli Bibe Roecka in nikjer ni bilo nikoli podpisano drugače. Ta sredstva so bila namenjena le za izgradnjo Osnovne šole Šoštanj in ne drži trditev, da so bila sredstva kar tako razporejena. Je pa kasneje pojasnila še, da so bila namenska sredstva za gradnjo nove šole na začetku leta zastavljena optimistično, ker je bilo potrebno zagotoviti sredstva za telovadnico. Občina je upravičeno pričakovala sofinanciranje države, precej manj je bilo tudi prihodkov iz naslova »kostne moke«.

Glede sredstev za diabetološko ambulanto v zdravstvenem domu v Šoštanju je povedala, da ta ambulanta v začetku ni bila predvidena in so jo zaradi potreb občanov odprli in so sredstva za najemnino in delovanje te ambulante. Zdravnik pride iz Topolšice, sofinanciranja na tak način do sedaj ni bilo, zato stroške enkrat tedensko plača občina. Na dodatno vprašanje Ivana Urbanca, kako lahko občina sama sebi plačuje najemnino, pa je povedala, da je občina tudi lastnik nekaterih objektov, ki jih upravljajo drugi. Za dejavnosti, ki so za širše javno dobro, jim najemnine ne računajo. Tisti, ki upravljajo z objekti, jih pa tudi tekoče vzdržujejo. Ker so 100 % uporabniki in upravljavci doma, imajo vso pravico razpolagati z domom, tudi zaračunavati najemnino. Ker pa morajo zagotavljati primarno zdravstvo v Občini Šoštanj, so pač tisti, ki zaračunajo najemnino. V najemnino so zajeti celotni stroški ambulante od stroškov prihoda zdravnika iz Bolnišnice Topolšice, ki tudi izstavi račun.

Sonja Novak je na kratko odgovorila na vprašanje svetnika Petra Radoje glede subvencioniranja najemnin. S 1. 1. 2005, je začela veljati nova metodologija glede obračunavanja subvencioniranja najemnin. V preteklem obdobju je subvencijo delno zagotavljal Center za socialno delo Velenje, delno pa Občina Šoštanj. Z letošnjim letom so vse naloge prešle na občino. Spremenil se je tudi sistem obračuna oziroma subvencioniranja. Ne verjame, da se je poslabšalo socialno stanje občanov, ampak so ljudje bolj seznanjeni s pravicami, ki iz teh subvencij izhajajo. Subvencioniranje ni namenjeno samo najemnikom v naših stanovanjih, ampak vsem najemnikom, ki imajo sklenjeno kakršno koli najemno pogodbo za neprofitno najemnino. Subvencionira se do največ

80 % najemnine, dejansko pa je v naprej težko predvideti, koliko takšnih vlog bo prišlo na leto. Predlagani proračun kaže, koliko zneska bomo potrebovali glede na število že izdanih odločb.

Odgovorila je tudi o postavki »vzdrževanje križišč javnih poti z železnic«, za katero je bila vsako leto sklenjena letna pogodba med Slovenskimi železnicami in občinami. Občine so morale zagotavljati finančna sredstva za redna vzdrževanja železniških prehodov. V letošnjem letu je skupnost občin realizirala z ministrstvom za promet in s slovenskimi železnicami dogovor, da vzdrževanje teh železniških prehodov ne gre v breme občin. Tako so ta sredstva iz proračuna črtana.

Kar se pa tiče toplotne postaje na območju TUŠ-a, je potrebno zagotoviti novo toplotno postajo, ker je obstoječe ogrevanje za območje TUŠ neustrezno in mnogih objektov na to omrežje ni mogoče priključevati. Zaradi tega je predvidena nova toplotna postaja v delu bivše TUŠ. Financiranje te postaje bo delno iz amortizacije KP Velenje, delno pa iz proračuna Občine Šoštanj.

Med razpravo je nekaj zadev pojasnil tudi župan **Milan Kopusar**, ki je povedal, da so sredstva, ki so jih dobili od Premogovnika, razvidna v proračunu. Odgovoril je tudi svetniku Romanu Kavšaku, ki je spraševal, kam s sredstvi v naslednjih letih, ko bodo občine dobile povečanje sredstev. Ta odgovor mu bo podal takrat, ko bodo imeli proračun za naslednje leto pripravljen. Poda še kratek komentar na telovadnico, ki je bila večkrat izpostavljena. V začetku leta, ko so delali proračun za letošnje leto, je bila odločitev, da brez telovadnice šole ne morejo odpreti in tako so namensko v proračunu pri drugih prihodkih sredstva povečali. Če se pa ne bi odločili za leasing, bi morali z investicijo pričeti kasneje, ker Ministrstvo za finance ni dalo soglasja za financiranje vse do meseca avgusta. To pa je bilo prepozno.

V kontekstu razprav svetnika Ivana Urbanca je pojasnil tudi zadeve glede koncesije za opravljanje zdravniške dejavnosti, ki jo želi imeti Ivan Urbanec. Občinski svet nima te pristojnosti, ker je ustanovitelj zdravstvene postaje Šoštanj Mestna občina Velenje. Stvari se pri ustanavljanju glede postaje koncesije niso reševale, sedaj pa jim ne preostane drugega, kot da gre občina v samostojno zdravstveno postajo. Zelo bo vesel, če si bodo potem koncesionarji, ki bodo v tem zdravstvenem domu, le-tega uredili in ne bo več potrebno obremenjevati občinskega proračuna. Pove še, da prostori v zdravstvenem domu v Šoštanju nudijo dovolj dobro osnovno zdravstveno varstvo občanom in dovolj dobre pogoje za opravljanje dela. Pojasnil je tudi, da na občinskem svetu nimajo instrumentov, da lahko kaj naredijo glede manjkajočega zdravnika oziroma za ostale štiri ure, ko manjka zdravnik. To je odvisno od države in znotraj organizacije Ministrstva za finance. Lahko pa gre iz občinskega sveta pobuda, da zahtevamo oziroma prosimo, da odobrijo zdravnika.

Na koncu je župan še povedal, da so sredstva s Premogovnika namenska. V vseh letih so za vsa sredstva morali točno navesti oziroma opredeliti, za katere projekte so jih porabili, in so tako vsi papirji na vpogled.

Na koncu je svet brez glasu proti rebalansu prora-

čuna potrdil.

Sprejem predloga Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ureditvenem načrtu za industrijsko cono TEŠ je na kratko utemeljila Saša Piano iz Ateljeja Piano iz Velenja, ki je pripravila program sprememb in dopolnitev ureditvenega načrta industrijske cone TEŠ.

Po krajši razpravi je svet soglasno podprl akt, s katerim se omogoča nadaljnji razvoj in pričetek uporabe plina v TEŠ.

Prodaje nepremičnin

Na dnevnem redu je svet obravnaval sklepe o prodaji dveh garaž na Cankarjevi 5 v Šoštanju, o prodaji poslovnega prostora – gostinskega lokala v pritličju poslovno stanovanjske stavbe na Trgu bratov Mravljak 7 in o prodaji nepremičnin v k. o. Bele Vode.

V razpravah o teh treh sklepah je svetnika **Vojka Krnežo** zanimalo, kdo so člani Komisije za premoženjske zadeve. Dobil je odgovor, da so člani te komisije: predsednica komisije Sonja Novak ter člani Vilma Fece, Cvetka Dražnik Ladinek, Branko Debeljak, Marjan Vrtačnik, Marjan Jakob in Mirjam Povh.

Svetniku **Dragu Korenu** pa se pri prodaji nepremičnin v k. o. Bele Vode postavlja vprašanje, ker je bil cenilec kmetijske stroke, če ta prodaja pravno zdrži, da ne bi potem bilo kakršnih koli problemov. Ob tem tudi sprašuje, ali se to prodaja kot kmetijsko ali kot stavbno zemljišče. Sam misli, da se to lahko prodaja le kot stavbno zemljišče.

Sonja Novak je pojasnila, da je v gradivu črtkano označeno stavbno zemljišče. Po zakonu o javnih skladih v občini ni bilo potrebno vračati oziroma prenašati na Sklad kmetijskih zemljišč tistih kmetijskih zemljišč, ki so bila po dolgoročnem planu opredeljena kot stavbna zemljišča. V tem primeru gre za opuščeno kmetijo Zaločan v Belih Vodah, kjer je lastnik sosednje kmetije g. Roman Rezoničnik podal vlogo za celotni odkup zemljišča v velikosti približno 0,5 ha zemljišča. Do sedaj jih je imel vsa leta v zakupu.

Po prostorskem planu Občine Šoštanj in po prostorskem aktu, ki veljata za to območje, je zemljišče sicer opredeljeno kot stavbno zemljišče in bi bilo možno na njem zgraditi nadomestne objekte, vendar le pod določenimi posebnimi pogoji, saj gre za zemljišče znotraj najozžjega vodovarstvenega pasu. Glede na to, da je izkazan interes neposrednega mejaša, ki se preživlja izključno s kmetijsko dejavnostjo in želi z nakupom le zaokrožiti svojo kmetijo, je smiselno zemljišče prodati. Posebno še zato, ker gre za zemljišče, ki ne prinaša večjega dohodka, ampak bi se sčasoma zaraslo. V sami pogodbi bo napisano, da je to zemljišče namenjeno izključno kmetijski rabi in da bo kupec opozorjen, da je raba kmetijskega zemljišča znotraj tega območja omejena zaradi najozžjega vodovarstvenega pasu.

Vse parcele so opredeljene kot stavbna zemljišča, razen parcele 27/1, ki še ni bila med Skladom kmetijskih zemljišč in Občino Šoštanj razmejena, od česar je v 1/3 zemljišča opredeljena kot stavbna raba, 2/3 pa kot kmetijska raba.

Po razpravi je občinski svet odobril vse tri sklepe o prometu z nepremičninami.

Ravnateljica ali ravnatelj

Svet občine je pristojen za izrek mnenja o kandidatu za ravnatelja Osnovne šole Šoštanj. Pogoje, postavljene v razpisu za imenovanje ravnatelja, sta izpolnjevali dve kandidatki in en kandidat, zato je o vseh treh potekalo tajno glasovanje.

Kandidatka Zdenka Klanfer ni prejela pozitivnega mnenja, kandidatka Majda Zaveršnik Puc in kandidat Darko Menih pa sta prejela pozitivno mnenje, in sicer sta oba prejela po 11 glasov svetnikov kot primerna kandidata. S tem sklepom je Svet občine Šoštanj seznanil Svet Zavoda OŠ Šoštanj, ki imenuje ravnatelja šole na podlagi javnega razpisa in zbranih mnenj.

Med kadrovskimi zadevami so v nadaljevanju seje imenovali nadomestnega člana Komisije za pripravo Statuta Občine Šoštanj in Poslovnika Sveta Občine Šoštanj.

Poleg tega je zaradi preselitve odstopila članica Komisije za prošnje, pritožbe in varstvo potrošnikov Lilijana Ograjenšek, njeno mesto pa je zasedla Kornelija Zaveršnik.

Svet je imenoval še Leonido Ojsteršek in Suzano Koželjnik v Svet zavoda Vrtec Šoštanj, Marijo Hrastnik Koren pa v Svet zavoda Lekarne Velenje.

Sprejem predloga Sklepa o predlaganju kandidatov za sodnike porotnike okrožnega sodišča Celje so svetniki dobili z gradivom.

Na koncu pa so imenovali še Jožeta Rebernaka, Milojko Plamberger, Branka Valiča in Cvetko Dražnik Ladinek za sodnike porotnike pri Okrožnem sodišču v Celju.

Pred obravnavo pobud in vprašanj pa je svet še sprejel sklep, da se predlog Soglasja o povezovanju Zavoda za kulturo Šoštanj v skupnost - Zveza zavodov za kulturo na lokalni ravni za opravljanje skupnih zadev, prenese na naslednjo sejo Sveta Občine Šoštanj.

Pobude in vprašanja svetnikov.

Roman Kavšak ima pobudo in predlaga Občini Šoštanj, da odpre notarsko pisarno v Občini Šoštanj in tako občanom za tovrstne opravke ne bi bilo potrebno hoditi do najbližje, ki je v Velenju.

Ponovno se ustavi pri prevozih šolarjev in predlaga svetnikom, ki so v Svetu zavoda OŠ Šoštanj, da odprejo razpravo tudi na šoli in opozorijo na te stvari. Avtobus, ki vozi otroke iz Lokovice v šolo, ima premalo sedežev za toliko otrok, kolikor se jih vozi, in zato morajo nekateri otroci stati celo vožnjo. Apelira, da se naroči avtobus z 50 sedeži.

Marjan Vrtačnik je postavil kar nekaj vprašanj: glede rokometnega igrišča v Šoštanju, ki ga nihče ne ureja, zakaj zadaj za bivšo Kovinotehno do danes še niso pokosili že več kot meter visoke trave, zakaj na delu zemljišča bivše TUŠ nastaja smetišče, zakaj ne odstranijo tabel, ki so urejale prometni režim v Šentvidu v času rallya, kdaj bo Komunalno podjetje saniralo Primorsko cesto, kot je bilo obljubljeno, ko so govorili o gradnji čistilne naprave. Zanima ga, kaj se bo zgodilo pri Zaveršniku, ker mu hiša poka.

Postavil je tudi vprašanje oziroma pobudo o spremembi odloka o taksah tako, da »že tako obubožanim gostincem«, kot se je izrazil, ne bi bilo treba več plačevati taks za gostinske vrtove in reklamne panoje, ki jih občina oduroko pobira.

Slovenske železnice imajo sprejet državni zakon, ki govori, da imajo 200 m varnostnega pasu, na osnovi katerega dajejo soglasja. Ta razdalja se mu zdi prevelika in v primeru, da želiš graditi in si od železnice oddaljen 190 m, si moraš od železnice pridobiti soglasje, kar se mu ne zdi logično. Ti pasovi so preširoki in bi bilo potrebno dati spremembo zakona o železnici.

Predlagal je, da se na dnevni red naslednje seje Sveta Občine Šoštanj uvrstijo odškodnine Termoelektrarne Šoštanj in Premogovnika Velenje. Predlaga tudi, da Občina Šoštanj sprejme sklep o pričetku pogajanja za fiksno odškodnino med Termoelektrarno Šoštanj in Premogovnikom Velenje.

Peter Radoja pove, da so imeli sestanek sveta staršev Vrtača Šoštanj, kjer so člani sveta dali predlog za enovit vrtec v Šoštanju. Vidijo tudi možnost, da bi mogoče prestavili vrtec v bivšo šolo Bibe Roecka oziroma nekako zagotovili pogoje za enovit vrtec.

Štefan Szabo pa je opomnil, da Komunalno podjetje še sedaj ni saniralo ograje ob vročevodu ob Paki, ki bi jo morali po tistem, ko so obnavljali izolacijo na vročevodnih ceveh. O tem je na eni od sej že spregovoril tudi z direktorjem Komunalnega podjetja g. Jedovnickim, ki je obljubil, da bodo to sanirali, ampak do danes se ni spremenilo nič. Opozoriti bi bilo potrebno tudi Termoelektrarno Šoštanj, ki je lastnica zemljišča bivše Erine trgovine ob slaščičarni, da pokosijo travo, ki nam ni v ponos.

Davorin Tonkli pa je povedal, da turisti, ki obiščejo Šoštanj, še vedno iščejo Rotovnikovo jamo, čeprav je ta že leta zaprta. Predlaga, da naj občina poskrbi, da se ponovno odpre za obiskovalce ali pa da jo v Termah Topolšica, kjer se ukvarjajo s turizmom, ne ponujajo svojim gostom več za ogled. Omenil je tudi table, ki so postavljene na obcestnih svetilkah, na katerih so stare telefonske številke. Predlaga, da jih odstranijo in namestijo table z občinskimi grbom.

Matjaž Cesar omeni, da so se vložila velika sredstva v sanacijo Pustega gradu, vendar je sedaj okolica gradu zanemarjena. Potrebno bi bilo poskrbeti za okolico, saj grmovje že popolnoma zakriva pogled na okolico Šoštanja. Popraviti bi bilo potrebno tudi zaščitno ograjo, pobrati smeti, ki se jih je že precej nabralo. Občina bi morala nekoga zadolžiti, da opravi ogled in pove, kaj je potrebno storiti.

Leopold Kušar je že pred časom predlagal, da bi predsedniki KS enkrat letno na Svetu Občine Šoštanj poročali, kaj so v KS delali in v kaj so namenili sredstva, s katerimi razpolagajo.

Marjan Vrtačnik opozori Matjaža Cesarja, saj je on v Krajevni skupnosti Šoštanj zadolžen za infrastrukturo in bi moral te stvari urejati sam ali vsaj obvestiti občino, ki je lastnica, da sprejme določene ukrepe.

Mirjam Povh poda odgovore na vprašanja in pobude svetnikom. Na pobudo, ki jo je dal Roman Kavšak glede notariata bodo preverili, kaj se da v zvezi s tem narediti. Preverili bodo tudi, če je za prevoz šolarjev avtobus premajhen, ter nato ukrepali in

naročili večji avtobus.

Za vzdrževanje in čiščenje rokometnega igrišča so zadolžili človeka, ki enkrat tedensko opravi čiščenje.

Lastnika zemljišča pri bivši Kovinotehni g. Hermana Končarja so že pozvali, da očisti to zemljišče, vendar ga do sedaj ni, zato ga bodo zopet pozvali.

Smeti, ki se nahajajo na zemljišču bivše TUŠ, bodo preverili in nato ukrepali.

Če table za rally še vedno stojijo, bodo organizatorja opozorili, da jih odstrani.

Sofinanciranje Primorske ceste bo izvedeno ob koncu investicije.

O Odloku o komunalnih taksah za letne vrtove, glede česar je svetnik Marjan Vrtačnik dal pobudo, je povedala, da je na eni od prejšnjih sej ta odlok s temi cenami bil tudi potrjen s strani Sveta Občine Šoštanj. Občina zaračuna po veljavnem ceniku površine, ki jih gostilničarji uporabljajo za zaslužek.

Kar se tiče predloga sklepa o pogajanju odškodnine s Termoelektrarno Šoštanj in s Premogovnikom Velenje, prosi svetnika Marjana Vrtačnika, da pove, kakšno gradivo naj se pripravi za to točko. Vedno se za točko o neki škodi priloži določene dokaze.

Glede pobude, ki jo je postavil Peter Radoja za enovit vrtec: to je velik strošek, ki ga je potrebno dobro premisliti, saj ureditev vrta zahteva določene standarde in ga ne morejo kar tako prestaviti in dati otroke v neke prostore.

Kar se tiče Rotovnikove jame je problem z lastništvom in bi bila trenutna rešitev ta, da v Termah Topolšica zaenkrat ne dajejo teh perspektiv.

Na pobudo, ki jo je podal Leopold Kušar, pove, da bodo morali glede na novo zakonodajo, ki se prevedeva za KS, mesečno poročati o svojih finančnih transakcijah in odgovorno ravnati z njimi.

Župan še dopolni odgovor Marjanu Vrtačniku glede odškodnine TEŠ-a in Premogovnika. Priča kuje, da sedaj, ko se je zamenjala oblast, ne bo več problem in bo ta zakon o renti zaživel, da ga bo DZ sprejel in tako dobili 600 MIO SIT rente letno od Premogovnika. Ker imajo med svetniki tudi poslanca, je potrebno ta zakon samo vložiti, da bo šel v proceduro. Ko je bil sam poslanec, ga je vložil, vendar so ga zavrnili in sedaj, ko so se stvari toliko spremenile, upa, da bo ta zakon sprejet.

Matjaž Cesar pove, da so na Komisiji za okolje in prostor obravnavali akt odloka o izgradnji čistilne naprave in ga dostavili Svetu Občine Šoštanj, da ta odlok sprejme in da bo tisti, ki bo nosilec naloge rekonstrukcije čistilne naprave, sočasno ob zaključku rekonstrukcije pripravil projekt in tudi saniral Primorsko cesto. Predlaga, da Komunalno podjetje Velenje predstavi projekt na Občini Šoštanj.

Župan pove, da KP Velenje za gradnjo čistilne naprave nima svojega denarja in kar ga ima, je to občinski denar. Čistilno napravo KP Velenje ne dela zaradi seber, ampak zaradi nas občanov. Sofinanciranje čistilne naprave je 80 % s strani MO Velenje in 20 % s strani Občine Šoštanj. V tem delu nam lahko pomaga pri saniranju MO Velenje in ne KP Velenje. KP Velenje je javno podjetje, ki so ga ustanovile občine. Vsi si želijo lepega Šoštanja, lepše in urejene ceste.

Nato je župan zaključil 21. redno sejo ob 14. uri.

Utrinki iz poslanske pisarne

DRAGO KOREN

poslanec Nove Slovenije - Krščanske ljudske stranke

Minilo je že dobro leto dni od zadnjih državnoborskih volitev. Te volitve so prinesle velike politične spremembe. In na teh volitvah sem bil izvoljen za poslanca v Državnem zboru kot kandidat Nove Slovenije - krščanske ljudske stranke v volilnem okraju Velenje II. Z izvolitvijo za poslanca se je meni in moji družini življenje močno spremenilo. Delo poslanca je zelo pestro in zanimivo, je pa res, da traja ves dan, dostikrat tudi kar nekaj časa v noč. Osebnostno mi daje veliko energije predvsem zavest, da je sedaj tudi od mene odvisno, kakšna bo naša bodočnost. Zavedam se velike odgovornosti, ki sem jo z izvolitvijo prevzel. Hkrati pa vsak dan spoznavam, kako velika so pričakovanja mojih volivcev, ki si želijo sprememb, ki želijo, da bi bilo vsem, ki živimo v Sloveniji, življenje lažje in lepše. Nova Slovenija je sedaj vladna stranka. Uspešno je prevzela velik del odgovornosti pri izvrševanju koalicijske pogodbe v vladi in Državnem zboru.

Foto: Ahiv

V prejšnjem prispevku sem se dotaknil svojega dela v Komisiji za Slovence v zamejstvu in po svetu. Danes bom spregovoril o svojem delu v Odboru za okolje in prostor.

Na tem odboru smo obravnavali kar nekaj zakonov, najpomembnejši se mi vsekakor zdi Zakon o razglasitvi zaščitne ekološke cone in epikontinentalnem pasu Republike Slovenije.

Namen vzpostavitve zaščitne ekološke cone je varstvo in ohranitev morskega okolja ter posledično možnost nad izvajanjem takšnih režimov rabe morja, ki zagotavljajo ohranjanje morskih ekosistemov oziroma doseganje dobrega ekološkega stanja. Za Sredozemsko morje velja, da zaradi svoje zaprtosti sodi med ogrožena regionalna morja. Prav gotovo to še bolj velja za Jadransko morje. Vsi vemo, da se onesnaženost vseh vrst iz leta v leto povečuje. Pri tem ima Slovenija še to smolo, da leži na severozahodnem delu Jadranskega morja, kjer se morski tokovi upočasnijo in prinašajo onesnaženost iz juga. Stopnjujejo se tudi negativni učinki s kopnega. V zakon smo zapisali, da v zaščitni ekološki coni Slovenija izvaja svoje suverene pravice glede raziskovanja in trajnostne rabe, ohranja in upravlja z morskim bogastvom. V coni velja pravni red Republike Slovenije in pravni red Evropske unije ter mednarodno pravo, zlasti s področja varstva okolja in nadzora zaradi preprečevanja onesnaževanja, zaradi ladijskega prometa ter odpadnih voda, izpustov škodljivih snovi, odlaganja trdih odpadkov ter onesnaževanja, ki izvira iz raziskovanja ali izkoriščanja morskega dna, zaščitne in varovanja sesalcev ter drugih živalskih in rastlinskih vrst.

Iz zakona je razvidno, da je Slovenija naslednica spora-

zuma med vlado SFRJ in vlado Italije o razmejitvi epikontinentalnega pasu med državama z dne 8. januarja 1968. Na podlagi ugotovitve, da ima Slovenija epikontinentalni pas, ima tudi pravico in dolžnost zaščititi državne interese v tem pasu. Hrvaška in Italija sta se namreč nedavno dogovorili o natančni določitvi razmejitvene črte epikontinentalnega pasu v Jadranu, Slovenija pa je bila iz tega dogovora izključena. Potem ko je Hrvaška prva razglasila tako cono in to brez dogovora s Slovenijo, pomeni zakon zavarovanje interesov Slovenije v zvezi s tem vprašanjem. Z zakonom ima vlada tudi vsebinsko določen mandat za pogajanja o razmejitvi epikontinentalnega pasu in cone s sosednjima državama. Nenazadnje pa zakon pomeni tudi ohranitev celovitosti Piranskega zaliva in dostopa do odprtega morja, ki ga je sicer Slovenija ves čas imela.

Pomembna se mi zdi tudi sprememba zakon o odpravi posledic naravnih nesreč. Kaj pomeni naravna nesreča, kot je povodenj, poplava ali potres, ve le tisti, ki je to sam doživel. Tisti, ki smo to doživeli le preko televizijskih zaslonov, prav gotovo nimamo pravega občutka o teh stvarih. Kaj pomeni huda suša ali močna pozeba pa vedo le tisti, ki živijo od svojih pridelkov, ki jih seveda v takšnem primeru ni. Prav v teh nesrečah se kaže velika nemoč posameznika. Ko je uničeno vse v, kar je nekdo vlagal svoj denar in delo, ko ni pridelka, ki bi ga lahko pobral in prodal ter tako prišel do svojega zaslužka, takrat je človeška stiska res velika. In v teh primerih se najbolj izkaže tako človeška kot državna solidarnost. V teh slučajih je zelo pomembno tudi to, kako hitra je pomoč, ki jo namenimo prizadetim. Kdor hitro da, dvakrat da.

In zakon o odpravi posledic naravnih nesreč, ki je začel veljati poleti 2003, ureja pogoje in način uporabe sredstev iz proračuna Republike Slovenije pri odpravi posledic naravnih nesreč ter pogoje in način njihovega pridobivanja oziroma dodeljevanja z namenom, da pomoč prizadetim zaradi naravne nesreče zagotovi čimprej varno bivanje in ponovno izvajanje dejavnosti. Zakon določa tudi pogoje in način uporabe sredstev proračuna Republike Slovenije ter pogoje in način njihovega dodeljevanja pri odpravi posledic škode v kmetijstvu zaradi naravnih nesreč. Pri izvajanju zakona se je pokazala potreba po izplačilu predplačil, še pred določitvijo dokončne ocene škode z namenom, da se škoda, ki je posledica naravne nesreče, čim prej sanira oziroma da se v največji možni meri ublažijo dolgoročne posledice naravne nesreče. Nove zakonske rešitve upoštevajo možnost za hitro pomoč ogroženim kmetijskim gospodarstvom v obliki predplačila sredstev za odpravo posledic nesreč ter urejen način vračila ob primeru morebitne preveč izplačane državne pomoči za odpravo posledic naravnih nesreč v kmetijstvu.

Na zadnji seji smo obravnavali tudi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ukrepih za odpravo posledic določenih zemeljskih plazov večjega obsega iz let 2000 in 2001. Ob tem pa moram poudariti, da me zelo skrbi problematika plazov v Sloveniji. V Sloveniji imamo namreč poleg teh plazov, ki jih obravnava ta zakon, še ogromno drugih plazov, ki so tudi zelo velikega obsega in jih lokalne skupnosti same nikakor ne morejo sanirati.

Renta

Svetnik občinskega sveta Šoštanj, Marjan Vrtačnik, izvoljen na samostojni listi, sedaj voditelj lokalne organizacije Jelinčičeve SNS, nas je obvestil, da je pripravil Zakon o renti, ki bi jo TEŠ in Premogovnik Velenje izplačevala Občina Šoštanj.

Foto: Ahiv

Zato je poleg zakonskega besedila predlagal, da Svet Občine Šoštanj sprejme sklep, ki bi se glasil:

»Svet Občine Šoštanj se strinja z vsebino pripravljene zakona o renti zaradi rudarjenja Premogovnika Velenje in obratovanja Termoelektrarne Šoštanj.

Svet Občine Šoštanj sprejme sklep, da se ustanovi 3-članska komisija, ki bo vodila pogajanje s Premogovnikom Velenje in Termoelektrarno Šoštanj o plačilu študije, ki jo bo naročila Občina Šoštanj o škodljivih in stranskih učinkih pri opravljanju dejavnosti Premogovnika Velenje in Termoelektrarno Šoštanj.«

Ker so materiali, s katerimi nas je seznanil svetnik Vrtačnik, za objavo v celoti preobširni, povzemamo iz obrazložitve zakona sledeče.

V »oceni stanja« je uvodoma zapisano: *»Občina Šoštanj in njeni občani ne živijo enakouredno z drugimi državljani v Republiki Sloveniji. V Šoštanju povzročajo neugodje smrad in strah pred vrsto bolezni. Vsa leta obratovanja TEŠ je na zemljišča kakor tudi na strehe zgradb padalo na tone žveplenega dežja iz njenih dimnikov. Strehe imajo v Šoštanju polovico manjšo življenjsko dobo kot v drugih krajih v Sloveniji, kjer se ta dejavnost ne izvaja. Šoštanjčani pa v zvezi z izvajanjem dejavnosti TEŠ nimajo nobenih nadomestil, čeprav živijo in izvajajo svoje dejavnosti v omejenih razmerah. Tudi naravne lepote in bogastvo se uničujejo. Težje razmere za življenje in izvajanje gospodarske dejavnosti povzročajo ob TEŠ tudi Premogovnik Velenje (v nadaljevanju: PV). Reševanje problemov se usmerja na delovna mesta, kot da je to edini problem v Občini Šoštanj. Res je pomembno, da imamo delo, ampak v Šoštanju trpijo škodo vsi, tako tisti, ki sploh niso vezani na TEŠ in PV, kot tudi tisti, ki so zaposleni pri teh dveh gigantih.«*

Med »cilji«, ki bi jih zakon zasledoval, navaja: *»Osnovni cilj predlaganega zakona je zagotoviti Občini Šoštanj rento kot nadomestilo za vse navedene negativne posledice rudarjenja PV in obratovanja TEŠ. S to rento bi občina svojim prebivalcem lahko zagotovila boljše pogoje za življenje in delo, saj so bistveno prikrajšani v pogledu uživanja nekaterih posamičnih, skupnih in splošnih dobrin, ki jih uživajo drugi državljani RS (zdravje, dobro počutje in zadovoljstvo, perspektivnost in razvojne možnosti posameznik kakor člana te lokalne skupnosti, zdravo okolje, zrak in podobno).«*

V zaključku obrazložitve pa svetnik Vrtačnik pravi še: *»Glede vprašanja, kako po morebitnem zaprtju PV in ustavitvi delovanja TEŠ, bo potrebno zagotoviti sredstva za dokončanje nalog in opravil, za kar se s tem zakonom uvaja renta.«*

Ali bo Marjan Vrtačnik dosegel, da ga bodo poslanci "njegove" stranke vložili v proceduro v DZ in ali bo Svet Občine Šoštanj takšen zakon podprl, bomo po potrebi še poročali.

Na podlagi 87. člena Stanovanjskega zakona (Ur. list RS, št. 69/03), Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Ur. list RS, št. 14/04), Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. list RS, št. 80/99, 70/00, 52/02, 73/04), Zakona o socialnem varstvu (Ur. list RS, št. 54/92 s spremembami), in sklepa komisije za okolje in prostor pri Svetu občine Šoštanj, sprejetega na 17. redni seji, dne 21.11.2005.

objavlja
OBČINA ŠOŠTANJ

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV NEPROFITNIH STANOVANJ V NAJEM

1. PREDMET RAZPISA

1.1.

Občina Šoštanj (v nadaljevanju: občina) razpisuje oddajo v najem okvirno 15 stanovanj, ki bodo upravičencem oddana v najem predvidoma v letih 2006 in 2007 oziroma v času veljavnosti tega razpisa.

Oblikovani bosta dve ločeni prednostni listi:

- lista A za stanovanja, predvidena za oddajo v najem prosilcem, ki glede na socialne razmere po 9. členu Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj (Ur. list RS, št. 14/04, v nadaljevanju: pravilnik) niso zavezanci za plačilo varščine, (glej točko 4)
- lista B za stanovanja predvidena za oddajo v najem prosilcem, ki so glede na dohodek zavezani plačati varščino. (glej točko 4)

Od razpisanega števila 15 stanovanj bo predvidoma:

- 8 stanovanj namenjenih za oddajo v najem prosilcem, ki glede na socialne razmere po 9. členu Pravilnika niso zavezani za plačilo varščine in bodo uvrščeni na listo A.
- 7 stanovanj namenjenih za oddajo v najem prosilcem, ki presegajo mejo dohodka, določeno v 9. členu Pravilnika in so zavezani plačati varščino ter se bodo uvrščali na listo B.

1.2.

Najemnina za dodeljena neprofitna stanovanja bo določena na podlagi Uredbe o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin (Ur. list RS, št. 131/03, 142/04).

Za povprečno veliko dvosobno stanovanje v izmeri 55,00 m², točkovano s 320 točkami (primerno stanovanje), je znašala najemnina v mesecu novembru 2005, izračunana na podlagi navedenih veljavnih predpisov, 43.249,80 SIT.

55,00 m² x 320 x 2,63 EUR x 239,58 x 4,68 % : 12 mes = 43.249,80 SIT

Najemodajalec neprofitnega stanovanja ima pravico vsakih pet let od najemnika zahtevati, da predloži dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev neprofitnega stanovanja. Če najemnik ni več upravičen do neprofitnega stanovanja, se najemna pogodba lahko spremeni v najemno pogodbo za tržno stanovanje po merilih in postopku določenim s pravilnikom.

1.3.

Pri dodelitvi neprofitnih stanovanj bodo upoštevani naslednji površinski normativi:

Število članov gospodinjstva	Površina stanovanja brez plačila varščine – lista A	Površina stanovanja s plačilom varščine – lista B
1-člansko	od 20 m ² do 30 m ²	od 20 m ² do 45 m ²
2-člansko	nad 30 m ² do 45 m ²	nad 30 m ² do 55 m ²
3-člansko	nad 45 m ² do 55 m ²	nad 45 m ² do 70 m ²

4-člansko	nad 55 m ² do 65 m ²	nad 55 m ² do 82 m ²
5-člansko	nad 65 m ² do 75 m ²	nad 65 m ² do 95 m ²
6-člansko	nad 75 m ² do 85 m ²	nad 75 m ² do 105 m ²

Za vsakega nadaljnjega člana gospodinjstva se površine spodnjega in gornjega razreda povečajo za 6 m².

Občina lahko odda v najem tudi manjše stanovanje, če se upravičenec s tem strinja oziroma to želi.

2. RAZPISNI POGOJI

2.1.

Upravičenci za pridobitev neprofitnih stanovanj v najem so državljani Republike Slovenije, ki imajo prijavljeno stalno prebivališče na območju občine ŠOŠTANJ in v njem dejansko prebivajo najmanj 1 leto pred objavo tega razpisa.

2.2.

Prosilci za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem se ločijo na:

- tiste, ki glede na višino dohodka gospodinjstva **ne presegajo** meje po 9. členu Pravilnika razvidno iz točke 2.3. tega razpisa – lista A
- tiste, ki so glede na višino dohodka gospodinjstva **presegajo** mejo po 9. členu Pravilnika razvidno iz točke 2.3. tega razpisa – lista B.

2.3.

Prosilci so upravičeni do dodelitve neprofitnega stanovanja na listo A oziroma na listo B, če dohodki njihovih gospodinjstev v letu 2004 ne presegajo v tabeli navedenih odstotkov dohodkov.

(glede na povprečno neto plačo v državi, ki je v letu 2004 znašala 164.070,00 SIT).

LISTA A

Vel. gospod.	%	Meja dohodka
1-člansko	90 %	do 147.663,00
2-člansko	135 %	do 221.494,00
3-člansko	165 %	do 270.715,00
4-člansko	195 %	do 319.936,00
5-člansko	225 %	do 369.157,00
6-člansko	255 %	do 418.378,00

LISTA B

Vel. gospod.	%	Meja dohodka
1-člansko	od 90 % do 200%	nad 147.663 do 328.140
2-člansko	od 135 do 250 %	nad 221.494 do 410.175
3-člansko	od 165 do 315 %	nad 270.715 do 516.820
4-člansko	od 195 do 370 %	nad 319.936 do 607.059
5-člansko	od 225 do 425 %	nad 369.157 do 697.297
6-člansko	od 255 do 470 %	nad 418.378 do 771.129

Za vsakega nadaljnjega člana gospodinjstva se lestvica nadaljuje s prištevanjem 20 odstotnih točk za spodnjo mejo in 25 odstotnih točk za gornjo mejo.

2.4.

2.4.1.

Vsi upravičenci za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati še naslednje splošne pogoje:

- da mesečni dohodki prosilčevega gospodinjstva v letu 2004 ne presegajo gornje meje določene v točki 2.3. tega razpisa,
- da prosilec ali kdo izmed članov gospodinjstva ni najemnik primerne neprofitnega stanovanja, oddanega za nedoločen čas in z neprofitno najemnino ali lastnik ali solastnik drugega stanovanja ali stanovanjske stavbe,
- da prosilec ali kdo izmed članov gospodinjstva ni lastnik drugega premoženja, ki presega 40 % vrednosti

primerne stanovanja

2.4.2.

Do dodelitve neprofitnega stanovanja so upravičeni tudi najemniki v stanovanjih, odvzetih po predpisih o podražavljenju – prejšnji imetniki stanovanjske pravice, če izpolnjujejo splošne pogoje za upravičenost do dodelitve neprofitnega stanovanja po pravilniku.

2.4.3

Glede na število članov gospodinjstva vrednost drugega premoženja (vse drugo premično ali nepremično premoženje v državi in tujini razen premoženja po 3. alineji 3. člena pravilnika) v lasti prosilca ali drugih družinskih članov ne sme presegati naslednjih zneskov:

Število članov gospodinjstva	Vrednost drugega premoženja – 40 %
1-člansko	3.629.349,00 SIT
2-člansko	4.435.871,00 SIT
3-člansko	5.645.654,00 SIT
4-člansko	6.613.481,00 SIT
5-člansko	7.661.960,00 SIT
6-člansko	8.468.482,00 SIT

Kot osnova za določitev vrednosti primerne stanovanja se upošteva stanovanje točkovano s 320 točkami po vrednosti točke 2,63 EUR in površina stanovanja v povezavi s številom uporabnikov stanovanja v višini gornjih razponov, predvidenih za stanovanja s plačilom lastne udeležbe v času objave razpisa.

- za 1-člana : 320 x 2,63 EUR x 239,58 SIT x 45 m² = 9.073.373,00 SIT
- za 2-člane : 320 x 2,63 EUR x 239,58 SIT x 55 m² = 11.089.679,00 SIT
- za 3-člane : 320 x 2,63 EUR x 239,58 SIT x 70 m² = 14.114.136,00 SIT
- za 4-člane : 320 x 2,63 EUR x 239,58 SIT x 82 m² = 16.533.703,00 SIT
- za 5-člane : 320 x 2,63 EUR x 239,58 SIT x 95 m² = 19.154.900,00 SIT
- za 6-člane : 320 x 2,63 EUR x 239,58 SIT x 105 m² = 21.171.205,00 SIT

Glede lastništva premoženja prosilca in ostalih članov gospodinjstva, ki z njim stalno prebivajo, se v premoženje ne všteta vrednost poslovnih prostorov in opreme do celotne vrednosti primerne stanovanja, kolikor gre za dejavnost, s katero se prosilec preživlja.

Kolikor gre za prosilca invalida oziroma družino z invalidnim članom, se ob predložitvi ustreznih dokazil do celotnih dohodkov gospodinjstva odšteje znesek, ki ga invalid prejema za nakup določenih pripomočkov, ki jih potrebuje zaradi invalidnosti.

Kolikor gre za prosilca-prosilko oziroma prosilca-prosilko z otrokom, žrtev družinskega nasilja, ki zaradi nasilja v družini ne more koristiti pravice do solastniškega deleža na stanovanju ali stanovanjskih hiši, se obseg stanovanjskega premoženja posebej evidentira in upošteva pri odločitvi občine o času najema in višini najemnine.

2.5.

Na razpisu ne morejo sodelovati:

- tisti, ki jim je bilo v času do uveljavitve stanovanjskega zakona v letu 1991 že dodeljeno družbeno stanovanje in so po sklepu sodišča stanovanjsko pravico izgubili,
- tisti, ki jim je bila najemna pogodba, sklenjena po letu 1991, po sklepu sodišča odpovedana iz krivdnih razlogov,
- tisti, ki so po stanovanjskem zakonu iz leta 1991 uveljavljali 30% odpravnino za izpraznitev stanovanja, ali so stanovanje odkupili po določbah poglavja o lastnjenju in privatizaciji stanovanjskega zakona.
- tisti, ki imajo na dan zaključka razpisa nepravilne obveznosti do razpisnika

2.6.

Razpisnik določa v skladu s 4. členom pravilnika poleg splošnih pogojev še dodatne pogoje:

1. stalnost bivanja v občini Šoštanj, ki ga morajo izpolnjevati prosilci, da so upravičeni do točkovanja dobe

bivanja in sicer:

stalno bivanje v občini Šoštanj

Od 1 do 5 let	10 točk
nad 5 do 10 let	30 točk
nad 10 do 15 let	50 točk
nad 15 do 20 let	80 točk
nad 20 let	110 točk

Upošteva se število let dopoljenih v letu razpisa. V primeru prekinitve bivanja se leta seštevajo.

3. KRITERIJI IN MERILA ZA OCENJEVANJE STANOVANJSKIH IN SOCIALNIH RAZMER PROSILCEV 3.1.

Pri dodelitvi neprofitnega stanovanja imajo prednost mlade družine in mladi, družine z večjim številom otrok, invalidi in družine z invalidnim članom, družine z manjšim številom zaposlenih, državljani z daljšo delovno dobo, ki so brez stanovanja ali pa so podnajemniki.

3.2.

Poleg prednostnih kategorij prosilcev, opredeljenih v prejšnji točki, se v skladu s 6. členom pravilnika upoštevajo še naslednje prednostne kategorije prosilcev:

- prosilci z doseženo višjo, visoko ali univerzitetno stopnjo izobrazbe ter magisterijem ali doktoratom,
- prosilci, ki so sodelovali na zadnjih dveh razpisih in se uvrstili na prednostno listo, vendar niso pridobili pravice do dodelitve stanovanja v najem glede na število razpisanih stanovanj;

3.3.

3.3.1.

Prednostne kategorije opredeljene v točki 3.1. in 3.2. se za posamezno listo prosilcev A oziroma B točkujejo z naslednjo višino točk:

PREDNOSTNE KATEGORIJE PROSILCEV		
	LISTA A	LISTA B
1. mlade družine (nobeden od staršev nima več kot 35 let, vsaj en otrok)	80	100
2. mladi (ne več kot 30 let)	50	80
3. družina z večjim številom otrok (najmanj 3 oz. več otrok)	60	60
4. invalidi in družine z invalidnim članom	80	60
5. družina z manjšim številom zaposlenih (družina 3 članska in samo 1 zaposlen)	60	/
6. državljani z daljšo delovno dobo (moški 13 let, ženske 12 let)	50	50
PREDNOSTNE KATEGORIJE V SKLADU S 6. ČLENOM PRAVILNIKA		
1. izobrazba (višja, visoka, univerzitetna, magisterij, doktorat)	/	70
2. udeležba na prejšnjih razpisih (1x in več)	50, 60	50, 60

4. ZAMENJAVA NEPROFITNIH STANOVANJ

Občina bo v okviru svojih možnosti omogočala menjave najemnih stanovanj in pri tem upoštevala spremenjene potrebe najemnikov neprofitnih stanovanj po primerni stanovanjski površini, lokaciji stanovanja, legi (nadstropje) in višini najemnine in drugih stroškov za uporabo stanovanja. Za upravičence do zamenjave stanovanj bo sestavljen poseben seznam A in B z enako opredelitvijo, kot pri dodelitvah stanovanj.

5. RAZPISNI POSTOPEK

Prosilci, ki se želijo prijaviti na razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem, **dvignejo obrazec vloge, s katerim se prijavijo na razpis v času od 01.12.2005 do 06.01.2005 v tajništvu občine Šoštanj - 1. nadstropje, v času uradnih ur in sicer v ponedeljek in torek od 7.30 do 14.30 ure, v sredo od 7.30 do 16.30 in v petek od 7.30 do 12.30 ure., ali na spletnih straneh <http://www.sostanj.si/>**

Ob vložitvi vloge so prosilci dolžni plačati upravno takso po tarifni številki 1 in 3 taksne tarife Zakona o upravnih taksah (Ur. list RS, št. 8/00 s spremembami), kar znaša 4.250,00 SIT.

Takсни zavezanci v slabih premoženjskih razmerah

lahko zahtevajo oprostitev plačila takse, če izpolnjujejo zahtevane kriterije po 25. členu Zakona o upravnih taksah, s tem da status dokažejo s pravnomočno odločbo Centra za socialno delo ali drugimi dokazili.

Osebo oddane vloge s prilogami in dokazilom o plačani upravni taksi se bodo sprejemale v Tajništvu občine Šoštanj v času od 01.12.2005 do vključno 31.12.2005 vsak delovni dan in sicer v ponedeljek, torek in četrtek od 8.00 do 14.30 ure, ob sredah od 8.00 do 16.30, v petek pa od 8.00 do 12.30 ure. Vloge oddane po pošti se bodo šteje za pravočasne če bo iz poštnega žiga razvidno, da so bile oddane do vključno 06.01.2006.

Če bo prosilec oddal nepopolno vlogo, bo pozvan, da vlogo v določenem roku dopolni z manjkajočimi listinami. Vloge prosilcev, ki v roku ne bodo dopolnjene in vloge, oddane po zaključku razpisnega roka, bodo s sklepom zavržene.

K vlogi za pridobitev neprofitnih stanovanj v najem, morajo prosilci priložiti naslednje listine navedene pod tč. 1., 2., 3. in 5. druge listine pa, če na njihovi podlagi uveljavljajo dodatne točke:

1. izpolnjen obrazec vloge za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem
2. izjavo o premoženjskem stanju prosilca in ožjih družinskih članov (s podpisi vseh družinskih članov oziroma njihovih zakonitih zastopnikov) s potrdilom Davčne uprave ter izjavo, s katero prosilec in drugi polnoletni člani gospodinjstva dovoljujejo vpogled v svoje osebne podatke pri drugih upravljalcih zbirki podatkov,
3. odločbe o odmeri dohodnine za leto 2004, potrdilo o skupnem neto dohodku gospodinjstva v letu 2004 (osebni dohodek, pokojnina, preživnina, dohodek iz dela prek Študentskega servisa, invalidnina, itd.) z navedbo dobe zaposlitve.

Kot dohodek se ne šteje dodatek za pomoč in postrežbo in drugi prejemki za nego in pomoč, otroški dodatek, dodatek za nego otroka, štipendije, dohodki od občasnega dela invalidov, ki so vključeni v institucionalno varstvo, sredstva za odpravo posledic elementarne nesreče itd, skladno z 27. členom Zakona o socialnem varstvu

4. potrdilo o nezaposlenosti prosilca, njegovega zakonskega ali izvenzakonskega partnerja oziroma drugega družinskega člana (izda Zavod RS za zaposlovanje),
5. veljavno dokazilo o stanovanjskem statusu: najemna ali podnajemna pogodba oziroma izjava prosilca, zakaj pogodba ni sklenjena,
6. dokazilo o plačani najemnini,
7. dokazilo o kvaliteti bivanja - stanovanje ovrednoteno z največ 110 točkami (točkovni zapisnik ali opis kvalitete stanovanja: leto izgradnje, vlažno, kletno, dotrajane instalacije ipd.) in eventualna utesnjenost z opisom posameznih prostorov in navedbo površin,
8. kopijo poročnega lista,
9. dokazilo, da skupno gospodinjstvo partnerjev traja že najmanj eno leto pred objavo tega razpisa, ali dokazilo, da imata partnerja skupnega otroka - v primeru izvenzakonske skupnosti,
10. kopijo izpiska iz rojstne matične knjige za vsakega otroka,
11. potrdilo o rednem šolanju otrok, ki so starejši od 15 let,
12. zdravniško potrdilo o nosečnosti,
13. odločbo socialne službe o ločenem življenju roditeljev in mladoletnih otrok zaradi neprimernih stanovanjskih razmer (rejništvo, oskrba v tuji družini, zavodu, če so razlog oddaje neprimerne stanovanjske razmere),
14. dokazilo o statusu starša, ki sam preživlja otroka (samohranilec) - potrdilo, da je preživnina neizterljiva oziroma odločbo o prejemanju preživnine iz preživninskega sklada,
15. potrdilo o strokovni izobrazbi prosilca (fotokopija diplome, spričevala, drugo; listine izdane v tujini morajo biti nostrificirane),

16. potrdilo ustreznih institucij, če je prosilec ali njegov ožji družinski član, ki bo z njim stalno prebival, gibalo ovirana oseba, trajno vezana na uporabo invalidskega vozička ali trajno pomoč druge osebe,
17. dokazilo o invalidnosti I. kategorije in invalidnosti zaradi okvare čuta - slepota, gluhost (odločba Centra za socialno delo, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavoda za zaposlovanje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS),
18. potrdilo osebnega zdravnika, s katerim se dokazuje trajna obolenja prosilca ali družinskih članov, pogojena s slabimi stanovanjskimi razmerami;
19. odločba o razvrstitvi otroka, mladostnika ali mlajše polnoletne osebe glede na zmerno, težjo ali težko duševno ali težko telesno motnjo ali izvid in mnenje specialistične pediatrične službe,
20. strokovno mnenje centra za socialno delo ter vladnih in nevladnih organizacij
21. dokazilo o sodelovanju na prejšnjih razpisih, (sklep o uvrstitvi na prioriteto listo)

Potrdila, ki ne izkazujejo trajnega statusa, ne smejo biti starejša od 30 dni od objave razpisa.

Potrdila o državljanstvu, potrdila o stalnem prebivališču in številu članov gospodinjstva bo pridobila Občina neposredno od pristojnega državnega organa.

Občina k vlogi priložene listine zadrži in jih po izteku razpisnega roka udeležencem razpisa **ne vrača**.

6. SPLOŠNE DOLOČBE

Strokovna služba razpisnika bo preverjala pravočasnost prispelih vlog in njihovo popolnost ter sedanje stanovanjske razmere prosilcev.

Komisija, ki jo imenuje razpisnik (v nadaljevanju komisija), bo proučila utemeljenost pravočasnih in popolnih vlog na podlagi prejetih listin, potrebnih za oblikovanje prednostne liste za oddajo neprofitnih stanovanj in dokumentiranih poizvedb, ki jih opravijo pri pristojnih organih in organizacijah ter posameznikih.

Komisija si lahko stanovanjske razmere prosilcev tudi ogleda. V primeru ogleda se ta opravi nenapovedano.

Po proučitvi in točkovanju vlog bodo udeleženci razpisa uvrščeni na prednostno listo in sicer po številu zbranih točk. Seznam upravičencev, ki se bodo uvrstili na prednostno listo za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem bo javno objavljen na enak način kot razpis najpoznejše v roku 6 mesecev po zaključku razpisa. Seznam upravičencev po posameznih kategorijah prosilcev, ki niso zavezanci za plačilo varščine (lista A) bo objavljen ločeno od seznama ostalih upravičencev (lista B).

Udeležencem razpisa bodo vročene odločbe o uvrstitvi oziroma neuvrstitvi na prednostno listo upravičencev. Če se posamezni udeleženec razpisa ne strinja z odločitvijo, se lahko v roku 15 dni po prejemu odločitve pritoži. Pritožbo naslovi na razpisnika. O pritožbi odloči v roku 60 dni Župan občine Šoštanj. Odločitev Župana o pritožbi je dokončna.

Po rešitvi pritožb bo javno objavljen seznam upravičencev, ki jim bodo zagotovljena stanovanja. Z uspešnimi upravičenci bodo sklenjena najemna razmerja za nedoločilen čas in z neprofitno najemnino. Uspešni upravičenec, ki neupravičeno zavrne dodeljeno primerno stanovanje ali ki se na ponovni poziv k sklenitvi najemne pogodbe ne odzove, se črta iz seznama upravičencev.

Pred sklenitvijo najemne pogodbe bo razpisnik ponovno preveril, če udeleženec razpisa še izpolnjuje merila za upravičenost do dodelitve neprofitnega stanovanja v najem. V primeru bistvenih sprememb, ki vplivajo na upravičenost, se lahko postopek obnovi in prosilca črta iz seznama upravičencev.

Vse informacije lahko dobite osebno na sedežu razpisnika, Občina Šoštanj, v času uradnih ur ali po telefonu 03 89 84 300.

O notariatu in spremenjeni notarski tarifi

Marko SALMIČ, notarska pisarna Avgust RIBIČ, Velenje

Od 1. oktobra 2005 veljajo z odločitvijo Ministrstva za pravosodje RS spremembe Notarske tarife¹, čemur je bilo v obdobju po dopustu v medijih posvečeno veliko časa. Širša javnost je imela možnost veliko slišati in prebrati o delu notariata ter predvsem cenah notarskih storitev. O kvaliteti opravljenih notarskih storitev in sami primernosti cen konkretnih notarskih storitev prepuščamo stališče bralcem in uporabnikom storitev. Zaradi pomanjkanja informacij glede notariata bi s tem prispevkom uvodoma želeli na kratko nakazati in pojasniti spekter notarskih opravil, v nadaljevanju pa predstaviti še nekatera bistvena izhodišča novih predpisanih cen notarskih storitev.

K notarskemu poslovanju ...

Notarji kot osebe javnega zaupanja sestavljajo javne listine o pravnih poslih, o izjavah volje oziroma o dejstvih, iz katerih izvirajo pravice; prevzemajo listine v hrambo, denar in vrednostne papirje pa prevzemajo za izročitev tretjim osebam ali državnim organom; opravljajo po nalogu sodišč tudi zadeve, ki se jim lahko odstopijo po zakonu (2. člen Zakona o notariatu²). V bistvu pa je poslanstvo notarjev predvsem, da so po notariju pravilno sestavljene notarske listine in njihovi odpravki **javne listine**, za katere pa velja, da se domneva resničnost tistega, kar notar s to javno listino potrjuje, in se mora dokazovati nasprotno pred sodiščem oziroma drugimi institucijami (npr. z notarjevo navedbo, da je ena stranka v njegovi prisotnosti drugi izročila denar, se predpostavlja, da se je to v resnici zgodilo). Notar hkrati tudi odgovarja kot pravni strokovnjak za pravo in vsebino same notarske javne listine. Od posamezne vrste notarske listine pa je odvisno, kaj ta notarska lista potrjuje, izkazuje. Tako poznamo naslednje vrste notarskih listin: notarski zapis, notarski zapisnik in notarsko potrdilo.

Notarski zapis je za pravno varstvo strank najboljša vrsta javne listine, katere obliko, vsebino in način ter postopek sestave natančno predpisuje zakon (v praksi se ga običajno prepozna po belem ovitku, črticami namesto praznih mest in številkami, zapisanimi z besedo). V obliki notarskega zapisa se **morajo po zakonu** skлеpati npr. potrošniške hipotekarne kreditne pogodbe, hipotekarne sporazumi po 142. členu Stvarnopravnega zakonika, pogodbe o urejanju premoženjskih razmerij med zakoncema, sporazumi o odpovedi še nevedenemu dedovanju, izročilne pogodbe, pogodbe o razpolaganju s premoženjem oseb, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost, družbena pogodba pri d. o. o., statut d. d., skratka načeloma bolj rizični in pravno pomembnejši pravni posli. V vsakem primeru pa so **po volji strank** v obliki notarskega zapisa lahko sklenjeni vsi drugi sicer dopustni (enostranski ali večstranski) pravni posli. Notar mora strankam ob podpisu notarskega zapisa na razumljiv način opisati vsebino, pravne posledice nameravanega posla, stranke opozoriti na znana in običajna tveganja v zvezi s sklenitvijo nameravanega posla, stranke mora odvracati od nejasnih, nerazumljivih ali dvoumnih izjav. Od notarja se zahteva, da se s skrbnostjo dobrega pravnega strokovnjaka seznanj s samim nameranim pravnim poslom in siceršnjimi okoliščinami tega pravnega posla ter

glede na dano ugotovljeno pravno in dejansko stanje kot oseba javnega zaupanja skrbeti za varstvo zakonitosti, varstvo interesov samih strank in tudi tretjih oseb. Stranke tudi pridejo na narok k notarju, ki jim notarski zapis prebere in pojasni ter z njimi na samem naroku odpravi še morebitne izpostavljene negotovosti, nedorečenosti, nezakonitosti ... Prednotarskega zapisa je poleg zgoraj navedenega še, da je v večini primerov mogoče dogovoriti, da je **notarski zapis izvršilni naslov**, ki ob pogoju izkazane zapadlosti terjatve omogoča neposredno izvršbo v izvršilnem postopku in praviloma ni potreben še poseben pravdni postopek pred sodiščem glede same terjatve. S tem se je ob zapadlosti terjatve, če se ta ne izpolni, možno upnikom v veliki meri izogniti dolgotrajnim pravljanjem in hitreje priti do izpolnitve dolžnikove obveznosti (najpogosteje se v praksi rubi in prodaja premoženje dolžnika, da se zagotovi izpolnitev denarne obveznosti).

Notarski zapisnik o izjavah in notarsko potrdilo o dejstvih

V okviru teh dveh vrst notarskih listin pa zakon posebej pooblašča notarje za: overjanje prepisov listin (kopij); overjanje prevodov; overjanje podpisov; potrditev časa, ko je bila lista predložena na vpogled; potrditev, da oseba živi, in potrditev drugih dejstev (npr. izpolnitev določenih obveznosti v njegovi prisotnosti, seznanitev druge osebe s kakšnim opominom, pozivom, ponudbo, izjavo ...); potrjevanje sklepov organov upravljanja (skupščina d. d.); proteste menic; popis in cenitev premoženja ter zavarovanje zupščine. V odpravo pogoste nejasnosti naj izpostavim, da pri overjanju podpisov notar potrdi okoliščino, da je neka oseba po notarjevi preveritvi njene istovetnosti (na podlagi njenega veljavnega osebnega dokumenta) vprično notarja podpisala neko listino ali pa za nazaj priznala svoj podpis na tej listini. Javna lista, za katero velja domneva resničnosti, je tako le overitvena klavzula, v kateri se potrdi ugotovljeno istovetnost podpisnika; kot resnično se z notarjevo overitvijo podpisa šteje le to, da je konkretna oseba neko listino podpisala, ne glede na to, kaj je podpisala.

Pri overjanju podpisa se zato notar ne ukvarja z vsebino same zasebne listine, ki jo stranke sicer običajno prinesejo s sabo. Izjemoma mora notar pa do neke mere upoštevati vsebino listine, če kakšen poseben predpis pogojuje overitev podpisa na izpolnitev določenih predpisanih pogojev (npr. pri pogodbah o prenosu nepremičnin mora notar pred overitvijo podpisa preveriti lokacijsko informacijo, obstoj morebitnih potrebnih potrdil o neveljavljanju predkupne pravice za zemljišča znotraj ureditvenega območja naselij, obstoj odločb upravnih enot glede kmetijskih zemljišč, preveriti, ali je bilo opravljeno plačilo davka, preveriti EMŠO oziroma državljanstvo pridobitelja ...). A tudi v tem primeru notar ne odgovarja za vsebino listine (npr. za neko laično doma napisano pogodbo) niti je podrobneje ne proučuje ali jo pojasnjuje, samo preveri, ali ob overitvi obstajajo z zakonom predpisani dokumenti, in nato lahko opravi overitev podpisa. V praksi sicer, da se izognemo možnim poznejše nastalim težavam in zapletom, vseeno pogosto svetujemo strankam (mnoge žal menijo, da so pravna opravila enostavna, zato precej svoje ali znančeve sposobnosti pisanja pravnih dokumentov), tudi odpravo pomanjkljivosti v njihovih zasebnih listinah.

Notar pa lahko sestavlja tudi **t. i. zasebne listine**. Te zasebne listine nimajo značaja javne listine in iz tega izvirajoče domneve resničnosti (npr. če je naveden v takšni zasebni listini prejem plačila kupnine, se ne šteje to avtomatično kot resnično, ampak je ta lista le eden izmed dokazov, da je bila kupnina plačana). V tem primeru tako notar ne nastopa kot oseba javnega zaupanja, notar ima tako pravice in dolžnosti ter tudi odgovarja kot odvetnik. Gre za primere t. i. »navadne« (ne v obliki notarskega zapisa) prodajne, darilne, služnostne, posojilne, najemne pogodbe, raznih pooblastil, oporok, izjave volj ... Po spremenjeni notarski tarifi pa se za sestavo zasebnih listin pri notarju izhodiščno praviloma odmeri enaka pristojbina kot pri notarskem zapisu kot javni listini. S tem je nekako želelo Ministrstvo za pravosodje z načeloma isto ceno, ki jo notar sicer lahko zniža, predvsem spod-

Varnost je vrednota.

Tudi, ko je govor o denarju.

Ponujamo vam varno in donosno naložbo v investicijske sklade Raiffeisen Capital Management. Izkoristite možnost izbire med desetimi različnimi skladi. Svoje prihranke lahko vplačate z enkratnim pogodom ali se odločite za dolgoročno varčevanje z rednimi vplačili.

Za dodatne informacije obiščite poslovalnico v Šoštanj, ki je za vas odprta med 8.00 in 18.00 uro ali pokličite na tel. 03 898 68 90 in z veseljem vam bomo svetovali.

ib@r-kb.si
www.r-kb.si
03/ 898 68 90

Raiffeisen-Osteuropa-Aktien
je imel v zadnjem letu *
kar 54,92 % donos.
*[od 1. 9. 2004 do 1. 9. 2005]

Raiffeisen-Eurasien-Aktien
je imel v zadnjem letu *
kar 45,07 % donos.
*[od 1. 9. 2004 do 1. 9. 2005]

Raiffeisen KREKOVA BANKA
Z nami gre lažje

Investicijske sklade Raiffeisen Capital Management upravlja Raiffeisen Kapitalanlage - Gesellschaft m.b.H. Trzinje, distribucijo in vplačila teh skladov v Sloveniji opravlja Raiffeisen Krekova banka d. d. Investicijski skladi niso bančni produkt in niso zajeti v sistem zavarovanj vlag, ki velja za depozita. Banka ne jamči za donosnost naložbe sredstev v sklade. Prospekt, izračun prihodnosti, zadržane objave letno in polletno poročilo so brezplačno dostopni na spletni strani www.rkb.si. Sedeži podjetja in v vseh zadevah objavljeno letno in polletno poročilo so brezplačno dostopni na spletni strani www.rkb.si. Valopna provizija anote premoženja investicijskega sklada so povprečnih vseh sredstev, ki jih je vloži v investicijski sklad. Podatki o gibanju vrednosti anote premoženja investicijskega sklada so dnevno objavljeni v časopisih Finanice in Delo ter na spletni strani www.rkb.si. Valopna provizija znaša od 2 do 5 odstotkov vplačanega zneska, odvisno od posameznega sklada. Izstopne provizije ni, upravljavska provizija pa na letnem nivoju ne presega dveh odstotkov. Prosimo, da ob sklenitvi pogodbe v banki preverite veljavne pogoje in lastnosti storitve.

Raiffeisen Krekova banka d. d., Slomškova trg 18, 2000 Meribor

buditi stranke za odločanje za javno listino (notarski zapis), ki naj bi zagotavljala iz zgoraj navedenih razlogov večjo pravno varnost in učinkovitost.

Nova notarska tarifa in informativne cene nekaterih pogosteje uporabljenih notarskih storitev³

Notarsko tarifo sestavljata normativni del in tarifna priloga, pri čemer so v normativnem delu opredeljena osnovna pravila za obračun stroškov, v tarifni prilogi pa so pri posameznih tarifnih številkah (tar. št.) opredeljene konkretne pristojbine za posamezna notarska opravila.

Notarski zapisi in zasebne listine

Po novem je predpisana enaka višina pristojbine (100 %) za sestavo navadne zasebne listine (ne več kot do sedaj 75 %) in za potrditev zasebne listine v notarskem zapisu (ne več kot do sedaj 50 %) kot je ta predpisana za samo sestavo notarskega zapisa pravnega posla. Izjemoma potrditev zasebne listine v notarskem zapisu znaša 75 % vrednosti notarskega zapisa v tistih primerih, kadar ni z zakonom predpisano, da se mora nek posel skleniti v obliki notarskega zapisa, in se tako stranke zanj odločijo prostovoljno.

Praviloma so, če niso predvidene posebne pristojbine za posamezne vrste pravnih poslov, stroški sestave notarskega zapisa, zasebne listine ali potrditve zasebne listine obračunani po tar. št. 1 Notarske tarife in se obračunajo od vrednosti predmeta po naslednji lestvici:

vrednost predmeta v SIT	stroški v SIT
do 110.000,00	10.560,00
nad 110.000,00	14.388,00
nad 550.000,00	23.892,00
nad 2.200.000,00	33.528,00
nad 5.500.000,00	41.976,00
nad 11.000.000,00	52.800,00
nad 19.999.980,00	66.000,00
nad 27.500.000,00	79.200,00
nad 44.000.000,00	99.000,00
nad 66.000.000,00	118.800,00
nad 88.000.000,00	145.200,00
nad 110.000.000,00	171.600,00
nad 165.000.000,00	198.000,00

Za izročilne pogodbe, pogodbe o preužitku ali dosmrtnem preživljanju, darilne pogodbe za primer smrti, gradbene pogodbe ter mešane pravne posle, ki vsebujejo bistvene sestavine dveh ali več pogodb, se obračuna pristojbina po zgornji tar. št. 1, zvišana za ¼, saj gre za pomembnejše in zahtevnejše pravne posle.

Za posodbene pogodbe, pogodbe o prevzemu dolga, sporazume o odstopu pogodbe, pogodbe o delu, hrambene pogodbe, poroštvene pogodbe, pogodbe o nakazilu (asignaciji) in pogodbe o prenosu lastninske pravice na premočninah se obračuna pristojbina po tar. št. 1, znižani za 1/2.

Stroški mandatne pogodbe, obsežnejših pooblastil, oporok ali volil, enostranskih izjav glede stvarnih pravic na nepremičninah (vknjižbena dovoljenja, izbrisna dovoljenja, dovoljenja za bremen prosti odpis ipd.) se pristojbina po tar. št. 1 ravno tako zniža za 1/2, vendar stroški ne smejo presejati 99.000,00 SIT.

Overitve

Za overitev prvega podpisa na pogodbi (za prodajo nepremičnine ipd.) se obračuna pristojbina po 1. odstavku tar. št. 8 Notarske tarife; če pa se na listini istočasno overi podpise več oseb, se za overitev drugega ter vsakega naslednjega podpisa plača polovica sicer predpisane pristojbine. Pristojbina po tej tar. št. pa je opredeljena v naslednjih razponih:

pogodbena vrednost v SIT	1. podpis stroški	2., 3. ... podpis stroški
do 110.000,00	1.320,00	660
nad 110.000,00	3.960,00	1.980
nad 4.950.000,00	6.600,00	3.300
nad 8.800.000,00	10.560,00	5.280
nad 16.500.000,00	13.200,00	6.600
nad 20.350.000,00	19.800,00	9.900

Če mora pri sami overitvi notar v listini navesti še posebno opozorilo iz 6. odstavka 64. člena Zakona o notariatu (opozorilo glede odgovornosti za vsebino na zasebni listini, s katero se nepremičnina odtuje ali obremeni) ali ravna v skladu z 8. odstavkom 64. člena Zakona o notariatu (predpis sicer veže overitev podpisa na izpolnitev določenih pogojev, ki jih mora notar preveriti), znaša pristojbina za overitev podpisa še dodatno največ 3.960,00 SIT.

Za overitev podpisa na listini, s katero se prenaša lastninska pravica na motornem vozilu se na podlagi 2. odstavka tar. št. 8 obračuna pristojbina po 1. odstavku tar. št. 8, vendar pa znaša lahko največ 2.640,00 SIT.

Za overitev podpisa na pooblastilu, izbrisnem dovoljenju, predlogu za zaznambo vrstnega reda bodoče hipoteke, vknjižbenem dovoljenju, dodatkih k pogodbam, pri katerih se ne spreminja pogodbena vrednost, in na listinah, s katerimi se le priznava obstoj, izpolnitev ali prenehanje obveznosti, znaša pristojbina 3.960,00 SIT.

Če se poroštvena izjava nanaša na poroštva za prihod tujcev v Republiko Slovenijo (t. i. garantna pisma) ali za bivanje dijakov in študentov v domovih, znaša pristojbina za overitev podpisa 1.980,00 SIT.

Za overitev podpisa na drugih listinah znaša pristojbina 3.960,00 SIT.

Stroški t. i. upravnih overitev, če se te opravljajo pri notarju, se lahko obračunajo tudi nižje od predpisanih po notarski tarifi.

Za overitev podpisa oziroma kakšno drugo storitev na domu strank ali sicer izven notarske pisarne, je notar upravičen obračunati stroške kilometrine in urnine za čas odsotnosti iz notarske pisarne.

Gospodarskopravne zadeve po tar. št 7

Za sestavo notarskega zapisa družbene pogodbe in drugih ustanovitvenih aktov v skladu s predpisi se obračuna pristojbina po tar. št. 1, zvišana za 80 %, za sestavo statuta d. d. pa se zviša za 100 %, vendar je v obeh primerih določen najvišji znesek pristojbine.

Za sodelovanje na skupščinah gospodarskih subjektov oziroma za sestave zapisnikov o potrditvah drugih organov upravljanja se obračuna znižana pristojbina po spremenjeni obsežni 1. in 2. alineji 2. odstavka tar. št. 7.

Za potrditev prečiščenega besedila statuta, družbene pogodbe ali akta o ustanovitvi znaša pri-

stojbina 50 % pristojbine po tar. št. 1.

Za sestavo notarskega zapisa pogodbe o odsvojitvi ali zastavi poslovnega deleža se odmeri pristojbina po tar. št. 1.

Za potrditev in izdajo posebne knjige sklepov enoosebne d. o. o. znaša pristojbina 6.600,00 SIT.

Za sestavo predloga za vpis v sodni register pa znaša po posebni tar. št. 13. a pristojbina 10.560,00 SIT.

Ostalo

Za nekatera notarska opravila se odmeri pristojbina v stalnem znesku in je vse podrobneje opredeljeno v tar. št. 16 (pristojbina za overitev prepisa listine npr. še vedno znaša 660,00 SIT za vsako začeto stran).

Sestava zemljiškoknjižnega predloga in predloga za vpis neposestne zastavne pravice na premočninah znaša 10.560,00 SIT, če vrednost predmeta ne presega 33.000.000,00 SIT, oziroma 26.400,00 SIT, če je vrednost predmeta višja.

Za potrditev različnih dejstev znaša po tar. št. 10 pristojbina 10.560,00 SIT za sestavo notarskega potrdila in 13.200,00 SIT za sestavo notarskega zapisnika.

Po tar. št. 17 za prevzem listin v hrambo skupaj s sestavo notarskega zapisnika o prevzemu, znaša pristojbina 13.200,00 SIT ter 6.600,00 SIT za vsako nadaljnjo listino; za prevzem, hrambo in izročitev denarja ali vrednostnih papirjev pa se obračuna pristojbina po tar. št. 11.

Ostale notarske storitve (ustno pravno svetovanje, pisna pravna mnenja, dopisi strankam, pregledi registrov ...) se obračunavajo po tar. št. 19 Notarske tarife.

Namesto zaključka ...

Če smo s tem prispevkom uspeli pokazati, da delo notarjev ni zgolj »štampanje«, smo po naši oceni dosegli veliko. Osvetlila se je tako druga plat zgodbe o notarjih, ki morda nakazuje, da naj bi bil tudi notar pravni strokovnjak, ki za kvalitetno poslovanje potrebuje širok spekter poznavanja pravnih pravil, da omogoči strankam zadostno pravno varnost na najrazličnejših področjih življenja. Že samo nakup stanovanja, v katerem bo shodil naraščaj mlade družine, izročitev kmetije v obdelovanje potomcem, številne nespametne obremenitve nepremičnin s hipotekami, ustanovitve gospodarskih subjektov, pri katerih bodo kasneje zaposleni številni delavci, pa so le nekatere okoliščine, ki nakazujejo, da ne gre pri notarskem delu za nepomembna vprašanja, ampak ta lahko velikokrat pomembno dolgoročno vplivajo na usode številnih ljudi. Ob tem mogoče dobi cena dvajsetih minut masaže, mesečne naročnine za mobilni telefon, smučarske karte ali krznene plašča tudi drugačen pomen ...

¹ Zadnje spremembe Notarske tarife so objavljene v Ur.l.RS, št. 84/2005, sama tarifa pa je objavljena že prej v Ur.l. RS, št. 37/2001 in 71/2003. Čistopis je mogoče najti na internetnem naslovu: <http://www.notar-z.si/files/tarife.doc>.

² Zakon o notariatu je objavljen v Ur.l.RS, št. 13/94, 48/94, 82/94 in 98/2005. Čistopis na internetu: <http://www.notar-z.si/files/zakon.doc>.

³ V nadaljevanju predstavljene cene storitev so le informativne cene nekaterih najpogostejših storitev, zato je potrebno vseeno upoštevati Notarsko tarifo. Informativne cene poleg same notarske pristojbine vključujejo 20% DDV, ki pa se od vaja državi.

Preko sto slušateljev

Pri Gasilski zvezi Velenje so tudi letos v jesenskem času izvedli izobraževanje, kot je pri njih že ustaljena navada. Tokrat so organizirali dva tečaja in sicer za gasilca in za vodjo skupine, kar je po starem nazivu gasilec druge stopnje.

Kot pravi predsednik GZ Velenje, Helena Brglez z izvedbo tečajev nimajo težav, saj imajo že nekaj časa dobro ekipo predavateljev, da delo teče nemoteno. Prav tako ni težav pri zagotavljanju zadostnega števila udeležencev izobraževanja, saj se v društvih dobro zavedajo, kako pomembno je izobraževanje članstva. To velja še posebej v današnjih časih, ko so gasilci postavljeni pred nenehne izzive in omeni gašenje požarov samo še del njihove dejavnosti.

Foto: Marija Lebar

Za izobraževanje pa so zainteresirani tudi člani sami. Na vprašanje, kakšni so njihovi motivi za udeležbo na tečajih, je večina odgovorila, da čutijo potrebo po znanju, saj bodo le tako kos izzivom. Pogost odgovor pa je tudi želja po napredovanju v gasilskih vrstah, ki je prav tako pogojeno z izobraževanjem.

Slušatelji, ki so se izobraževali za vodjo skupine, so tečaj zaključili in opravili že tudi ustni in pisni del izpitov, udeleženci tečaja za gasilce pa bodo svoje znanje preverjali na izpiti v sredini decembra.

Marija Lebar

Topla jesen življenja

Srečanja lokoviških starejših krajanov, ki so ga v oktobru organizirali v tamkajšnjem krajevnem odboru rdečega križa, se je udeležila več kot polovica starostnikov. Ob prijetnem kulturnem programu, ki ga je pomagalo izpeljati tamkajšnje prosvetno društvo, se je druženje zavleklo iz popoldanskih v večerne ure. Zbrane so pozdravili župan šoštanjske občine Milan Kopusar, podpredsednica območnega združenja gospa Fanika, prijazne besede pa je dodala tudi Jelka Kušar, ki je skupaj z ostalimi poverjenicami poskrbela, da je bilo ob lepi besedi tudi kaj na mizi.

Najstarejši udeleženec srečanja je bil Stanislav Srebotnik, Terezijo Drev, ki jih ima že preko devetdeset let, pa so obiskali na domu. »Premalokrat se

Foto: Milojka Komprej

takole dobimo,« je bilo slišati med zbranimi, med katerimi je bil tudi gospod Pečovnik, ki se je srečanja udeležil prvič. »Če bi vedel, da je tako lepo, bi prišel že leta prej,« je povedal in obljubil, da bo odslej prihajal.

Zakaj pa tudi ne? Konec leta je. Nekateri so ga preživeli bolj, drugi manj srečni. In predvsem je pogovor tekel o zdravju, o vnukih in o kakšnem prijetnem dogodku, ki jim je polepšal dan. Starost je lepa, če jo človek preživlja v toplem domu, pri zdravju in med ljudmi, ki znajo poskrbeti za kakšen dodaten sončni žarek.

Milojka Komprej

Na srečanju ni bilo najstarejših

Topla beseda, prijazen nasmeh in drobna pozornost. Pogovor in kozarček v družbi sovrstnikov. Ni to nekaj, kar rabimo vsi? Še posebej pa nekoliko starejši in tisti, ki so na nek način osamljeni. Kajti osamljenost ima več obrazov. Ravno zato menim, da so srečanja starejših krajanov ali občanov potrebna in tudi vredna zapisa. Nič posebnega se ne zgodi, nič pretresljivega in svet je naslednji dan povsem enak. Ali pa je vsaj kanček bolj prijazen. V Ravnah pri Šoštanju se na starejše krajanke spomnijo vsaj enkrat letno. Krajevna organizacija Rdečega križa skupaj z Velenjem in Krajevno skupnostjo Ravne priredi skromno srečanje. Od celotnega števila 120 starostnikov, kolikor jih je v kraju, se jih je v soboto, 5. novembra, v Ravnah zbralo 58. Kratek kulturni program so pripevali domači umetniki in šolarji pod vodstvom Danijele Olup, tople besede pa so udeležencem namenili predsednik Območnega združenja Rdečega križa Jože Medved, predstavnica Občine Šoštanj Alenka Verbič in predsednica Krajevne skupnosti Ravne Erna Obšteter. Krajanji so prisluhnili tudi Jožetu Jančiču, ki vedno poskrbi,

Marija Veternik

da zadeve tečejo, kot morajo. Jančič nam je tudi povedal, da bodo ostale krajanke, predvsem bolne, obiskali tudi na domu, prav zagotovo pa bodo obiskali Rozalijo Trogar in Avgusta Jelena, najstarejša krajanca Raven, ki pa bivata v domu za varstvo odraslih. Zato pa sta bila najstarejša prisotna Marija Veternik in Franc Blažič.

Poleg skrbi za starejše pa bodo v KO RK Ravne tudi v naslednjih mesecih poskrbeli za meritve krvnega tlaka, holesterola in trigliceridov in tudi na tak način izrazila skrb za zdravje in dobro počutje v kraju.

Milojka Komprej

V Ravnah so se spomnili

VRavnah pri Šoštanju so se v ponedeljek, na predvečer dneva mrtvih, zbrali domačini Raven in se poklonili spominu krajanom, ki so na tak ali drugačen način izgubili življenje med drugo svetovno vojno. Na spomeniku, ki ga je že leta 1952 postavila borčevska organizacija (takratni predsednik Vinko Ržen) in so ga v sedemdesetih letih zaradi gradnje ceste prestavili, so vklesana tudi imena nekaterih padlih borcev XIV. divizije. Komemoracijo je pospremil kulturni program, ki so ga prav srčno pripravili otroci in glasbeniki, ob svečanosti pa sta besedo v spomin izrekla predsednica KS Erna Obšteter in predsednik tamkajšnje borčevske organizacije Ivan Kumer.

Foto: Tekauc

Prav neverjetno pri tem je, koliko domačinov se je zbralo ob tej priložnosti in koliko svečk je osvetljevalo vklesana imena. Toliko bolj neverjetno, ker je spomenik s podobno sporočilnostjo, ki stoji pred Občino Šoštanj, bil na ta dan več ali manj osamljen.

Milojka Komprej

Strateški svet deluje

Poročali smo, da je na pobudo Sveta KS Šoštanj, ki ga vodi dr. Cvetka Tinauer, 25. junija letos nastal Strateški svet za razvoj občine Šoštanj. Dogovorili so se, da se bo svet sestajal štirikrat letno in povabili so dr. Uroša Rotnika, da poskrbi za vsebino drugega srečanja.

Okrogla miza z naslovom Vloga in pomen energije pri razvoju občine Šoštanj, je bila na Vili Široko 16. novembra letos. Udeležila je bila številčno sicer skromna, kljub temu pa je bila prisotna večina najvplivnejših posameznikov iz naše občine, ki neposredno ali posredno vplivajo na razvoj TEŠ in tako hkrati tudi na razvoj naše občine.

Foto: Arhiv

Predsednica KS Šoštanj dr. Cvetka Tinauer je ena redkih v Šoštanju, ki budno spremlja razvoj in dogajanje v svoje okolju ter pogosto tudi vpliva nanj, bodisi s pozicije predsednice sveta KS, svetnice občinskega sveta ali prodorne podjetnice.

Foto: Arhiv

Dr. Uroš Rotnik, direktor TEŠ seveda niti malo ne dvomi, da je izgradnja bloka 6 TEŠ, ki bo moč šoštanjske elektrarne dvignil iz 750, na 930 MW, najboljša priložnost za stabilnost v Šaleški dolini do leta 2040. Pa potem?

Foto: Arhiv

Franc Sever, član nadzornega sveta TEŠ, Vojko Krneža, član sveta KS Šoštanj in Ivo Drev, direktor KMetiske zadruge Šaleška dolina, na prvi pogled nimajo nič skupnega, razen interesa za razvoj TEŠ-a seveda. Njihov skupni imenovalec se skriva v politični aktivnosti - vsi trije pripadajo vladni stranki SDS.

List namerava v prihodnjem letu v več nadaljevanjih »obnoviti« razpravo, saj smo prepričani, da bodo velike investicije, na katere se intenzivno pripravljajo v TEŠ, nosijo s sabo pozitivne in negativne posledice. Ali kot je razpravo na okrogli mizi naslovlil tednik Naš čas: Razvoj TEŠ - priložnost ali nevarnost?

Zato tokrat samo krajsi »foto-komentariji« na dogajanje za »okroglo« mizo v Vili Široko.

p

Golte pred novo sezono

Snežne padavine, ki so prekrile smučišča sicer ne zadoščajo za smuko, zato pa nizke temperature omogočajo umetno zasneževanje. Kot pravi na Golteh, so že uredili progo Blatnik, trenutno pa zasnežujejo proge na Medvedjaku. Naprave bodo poglinali in s sezono pričeli predvidoma sredi decembra, če pa bodo vremenske razmere ugodne, pa celo kak teden prej. Na zimsko sezono so se dobro pripravili, saj so uvedli kar nekaj novosti in posodobitev. S predprodajo vstopnic so pričeli že septembra.

Kot pravi direktor Golte d. o. o. Ernest Kovač, so se potrudili, da bi bila smučišča za goste res ustrezna in čim bolj prijazna. Uvedli so tudi nekaj novosti pri prodaji smučarskih vozovnic. Tako imajo obiskovalci smučišč na Starih stanih 10 odstotkov popusta, pa še kaj se bo našlo.

Foto: Marija Lebar

Ernest Kovač

Letos bodo zagnali dvosedežnico Ročka na Starih stanih. Smučišče bodo pričeli umetno zasneževati. Ker je dovolj široko in deloma strmo, bo primerno za zahtevnejše smučarje, za treninge klubov in reprezentanc, saj bo mogoče voziti tako veleslalom kot superveleslalom. Na voljo je dovolj parkirnih mest, prenovljeni so prostori za bife in toaleta. Proge so zgladili, navozili zemljo in zatravili kar okoli tisoč kvadratnih metrov, tako da kamenje ne bo motilo smučanja. Namestili so tudi nekaj vetrobranov. Dobra so prenovili dvosedežnico Smrekovec, kjer so poleg ostalih tehničnih izboljšav namestili nove jeklene vrvi. Poseg je bil potreben za večjo varnost uporabnikov, saj je sedežnica stara že trideset let.

Ob akumulacijskem jezeru so zgradili novo kočjo na Treh plotih, kjer je ob koncih tedna na voljo gostinska ponudba. Tukaj so uredili tudi prostor za piknike, ki jih je po Golteh še nekaj. Menijo, da so s tem končali prvo fazo posodobitve in se s svojo ponudbo, glede na velikost, lahko primerjajo z ostalimi turističnimi centri. Energija je v strukturi njihovih stroškov pomembna postavka in stalno višanje cen krepko kroji njihov poslovni rezultat.

Seveda imajo še veliko idej. Že naslednje leto bodo zgradili žičnico iz Planinskih raven do Mozirske kočice, če bo posodobitev ceste in parkirišč stekla, kot je obljubljeno s strani občine Mozirje. Enako bi želeli na ljubenski strani potegniti sedežnico vse do Praprotnice ali Kladjja, kar je zopet odvisno od cestne infrastrukture. Vizija za bodočnost je povezati s sistemom žičnic vsa smučišča oziroma centre od Kravca preko Velike Planine, Golt pa vse do Črne, če bi našli investitorje. Direktor Kovač je prepričan, da je bodočnost tamkajšnjih prebivalcev in zlasti novih delovnih mest prav v turizmu.

Tudi pri njih je poletno sezono dodobra krojilo vreme, kljub temu pa trend obiskovalcev sicer ne strmo, zato pa vztrajno narašča. Zadovoljni so z rezultati, ki jih je prineslo sodelovanje z Mozirskim gajem, tega nameravajo v prihodnje še okrepiti, velike upe pa polagajo tudi v Alpski vrt, ki ga bodo še razširili in dodelali. Mnenja so, da je obiskovalcem treba še bolj približati možnosti rekreacije, med drugim Pot po Golteh.

Marija Lebar

EBA - naša pamet je dobra za Avstrijce

EBA, hčerinsko podjetje PERSPEKTIVE iz Šoštanja, ki ga vodi dr. Cvetka Tinauer, nas je 17. 11. obvestilo o svojem »prodiranju« preko meje. Pred zaključkom redakcije pa je prispelo novo sporočilo o njihovem uspehu, o katerem je poročal tudi časopis Finance. Zato objavljamo kopijo članka iz Financ, dne 23.11.2005, stran 12.

Na državne razpise brez papirne dokumentacije

EBA, agencija za elektronsko poslovanje, letošnji kandidat izbora Najpodjetniška ideja v kategoriji mlada podjetja (o njih smo pisali v Financah 14. novembra) z razvojnimi projekti prodira tudi na tujce. Za avstrijsko vlado so skupaj z avstrijskimi partnerji (EC3, Easyclick, Genlan, univerzo Krems in IIP) začeli razvijati modul, ki bo omogočal elektronsko podpisovanje dokumentov za razpise in s tem oddajo vse razpisne dokumentacije v elektronski obliki. Direktorica EBA Cvetka Tinauer (na fotografiji skupaj z ekipo podjetja) pojasnjuje, da bo modul v prvi fazi podpiral elektronsko oddajanje dokumentacije za državne razpise v Avstriji, Nemčiji in Sloveniji. Pozneje pa naj bi se sistem razširil na celotno EU. Vrednost projekta je 488 tisoč evrov. Polovico bo pokrila avstrijska vlada, preostali del pa bodo prispevali partnerji. Vložek EBA v projekt je vreden okrog 91 tisoč evrov. Sicer pa je EBA na slovenski trg konec minulega leta že poslala inovativno aplikacijo za celovito elektronsko izmenjavo pravnih veljavnih dokumentov (računov, naročilnic, dobavnih, študentskih napotnic) med podjetji. Sistem naj bi v prihodnosti povsem nadomestil pošiljanje dokumentov po klasični pošti in močno poenostavil tudi poslovanje z dokumenti v podjetjih.

Foto: Barbara Roga

A. B.

Informacije v prostoru

Edi Vučina

Vedno krajši in hladnejši dnevi nas vsako leto znova opomnijo, kako pomembna in prijetna je lahko toplota domačega »ognjišča«. Nekateri prisegajo na »pravi« ogenj in uživajo ob prasketanju gorečih polen v kaminu, drugi se jezijo nad porabo kurilnega olja, tretji pa preplašeno odpirajo račune za daljinsko ogrevanje s toplo vodo ali plinom. Vedno bolj se zavedamo, da energija, ne glede na njeno pojavno obliko, ni poceni in da bo v prihodnje najbrž še dražja.

Na tem mestu sem enkrat že pisal, kako bi lahko ogromno energije privarčevali z ustrezno gradnjo stavb, v katerih prebivamo. Z naraščajočo porabo klasično pridobljene energije, ki jo predstavlja tako ali drugače pokurjena zaloga nafte, plina in premo-ga, je jasno, da bodo še naši otroci doživeli dan, ko to ne bo več pretežna oblika energije. Zaloga bo preprosto zmanjkalo oz. se bo sorazmerno s pomanjkanjem povečevala cena tako pridobljene energije. Neizbežen dvig cen »klasične« energije pa v sebi nosi tudi možnost spremembe odnosa do energije, ki je danes vse prej kot ustrezen. Možnost bodo dobili tako ime-

novani obnovljivi viri energije, od katerih so nekateri (veter, sonce, geotermika, ...) v ekološkem smislu bistveno bolj prijazni.

Seveda ni potrebno čakati, da nas nujne energetske spremembe ujamejo nepripravljene. Že danes je možno privarčevati veliko energije. Da bom konkreten, povprečna stanovanjska hiša danes porabi okoli 20 litrov kurilnega olja na kvadratni meter bivalne površine, s pametno gradnjo (pravilno izbranim ogrevalnim sistemom, vgradnjo ustreznih materialov) pa lahko dosežemo porabo okoli 3 litre/m². Energetsko varčna gradnja je po izračunih strokovnjakov za desetino dražja, vloženi denar pa se povrne že po petih letih bivanja v takem objektu. V razvitejših državah, zlasti v Nemčiji, kjer to podpira država, se gradi vedno več tako imenovanih »pasivnih hiš«, ki za svoje delovanje sploh ne potrebujejo energije. Ja, prav ste slišali, zgradili so celo nekaj hiš, ki odvečno energijo proti plačilu celo oddajajo v omrežje.

Naša država sicer tudi »podpira« energetske varčne gradnje, a letno za ta namen porabi manj denarja, kot je, na primer, cena letošnjega remonta v naši zastareli termoelektrarni. Se vam zdi označevanje termoelektrarne za zastarelo pretirano? Je termo-

elektrarna na lignit v prihodnje sploh še primerna oblika pridobivanja energije? Kuriš fosilna goriva, ki jih bo tako kmalu zmanjkalo, potem skozi dimnike in hladilnike spustiš dve tretjini tako pridobljene energije dobesedno v zrak in s tem bistveno prispevaš k segrevanju našega planeta in nenazadnje k zastrupljanju narave in ljudi v okolici, ter hkrati proizvedeš na tone nekoristnih odpadkov v obliki pepela, za nameček pa še potopiš najrodovitnejšo zemljo v dolini in iz vsega skupaj niti dobička nimaš, če to ni zastarelo (pravzaprav že kar neumno), potem ne vem, kaj je.

Na gradnjo energetske varčnih ali celo pasivnih hiš še marsikdo gleda skeptično, čeprav bi naša država že samo s sanacijo obstoječega stavbnega fonda lahko dosegla obljubo Kiotskega sporazuma o zmanjšanju emisije toplogrednih plinov. Energetskemu lobiju varčevalni scenarij najbrž ni všeč. Raje bi zgradili novo termoelektrarno in resda z malce boljšim izkoristkom in v smislu podaljšanja agonije pokurili še preostanek nizko energetskega lignita. Med tem pa razviti svet vedno več denarja vlaga v tehnologijo prihodnosti - izkoriščanje energije, ki je v neomejenih količinah in celo zastoj. Že veste, o čem govorim? Seveda, o osem svetlobnih minut oddaljeni »jedrski elektrarni«, ki nas radodarno zasipa z energetsko nabitimi fotoni in jo imenujemo SONCE.

Prazna površina strehe nove šolske telovadnice v mestu svetlobe ponuja priložnost. Če bi streho prekrili s svetlobno občutljivimi moduli, ki spreminjajo sevanje sonca v elektriko, bi lahko z lahkoto pokrili vse potrebe šole po električni energiji, ki zaradi potratnega prezračevalnega sistema niso zanemarljive. Šola je za izkoriščanje sončne energije idealna, saj je ne moti dejstvo, da nas sonce z energijo razvaja le podnevi. Otroci bi se tako lahko neposredno seznanjali s tehnologijo prihodnosti, davkoplačevalcem pa bi prihranili denar oz. bi ga lahko preusmerili v izobraževanje o sončni energiji. Kdo ve, mogoče bi se čez čas našel kdo, ki bi tudi v Soštanju odprl tovarno fotonapetostnih sistemov za gradnjo sončnih elektrarn in s tem ponudil pravo alternativo zastareli termoelektrarni. Ne gre pozabiti, da izkoriščanje sončne energije trenutno predstavlja eno najhitreje rastočih industrijskih panog, ki odpira bistveno (tri do štirikrat) več delovnih mest kot primerljive naložbe v oskrbo z energijo na klasičen način.

Polis

Tanja Jenko

Dobro versus koristno

Delovanje slovenskega predsednika dr. Janeza Drnovška se je v zadnjem času tako spremenilo, da je postalo očitno tudi manj pozornemu opazovalcu. Z zadnjim angažmajem na Balkanu, kjer je podprl samostojnost Kosova, pa nam je očitno pokazal, da je opustil prijeme slovenskega top menedžerja, ki se jih je praviloma posluževal na funkciji predsednika vlade. Ta funkcija tako ravnanje tako rekoč zahteva, saj vlada v marsičem funkcionira kot upravni odbor gospodarske družbe, ki se imenuje država, predsednik vlade pa kot njen predsednik uprave. »Gospodje, danes se država upravlja!« je v tem smislu resna kandidatka na zadnjih predsedniških volitvah Barbara Brezigar poučevala svoje »nevedne« nasprotnike.

Ravnanje predsednika države večina slovenskih pomembnejšev, čeprav zelo previdno in v rokavcih, obsoja, češ: »Ali se

mu je zmešalo? Kaj pa ta človek sploh počne?!« Vladi tako očitajo, da nima pod kontrolo svojega osebja, kamor prištevajo v parlamentarnem sistemu nekoliko bolj protokolarno funkcijo predsednika države. Resnično, če se sprašujemo o početju predsednika Drnovška v zadevi Kosovo s stališča dosedanjega prevladujočega koristnostnega gledanja, lahko kaj hitro ugotovimo, da z njim škodi Sloveniji. Vendar v čem je ta škoda? Gospodarstveniki se bojijo, da bo s tem razjaril njihove poslovne partnerje v Beogradu, kar bo škodilo njihovim koristim, ki so si jih od tega sodelovanja obetali. Drnovšek naj bi s svojimi stališči do kosovske samostojnosti škodil slovenskim (?) nacionalnim (?) interesom oz. koristim. Interes je vedno tam, kjer so koristi. Interes je vedno v ekonomiji, katere edina naloga je, da s svojimi zakonitostmi zasleduje cilj, ki ga edino lahko obvlada v kraljestvu nujnega in koristnega, to je tisto, kar je koristno za preživetje. Naloga političnega že od Akvinskega dalje ni nič več kot to, da priskrbi vse tisto, kar je potrebno za življenje. Dediščina te misli iz časa, ko niso imeli nobene predstave o »štosu« političnega, še kako veje v današnjem družboslovju in družbah. Življenje pa ni samo ekonomija in vse ne funkcionira po ekonomskih principih, četudi bi to še raje videli. V primerjavi s Kosovci nam gre v splošnem toliko bolje, da je taka »skrb za lastno rit« skoraj nerazumljiva.

Poteza, ki si jo je tokrat pogumno dovolil slovenski predsednik, ki deluje kot nekdo, ki nima več česa zgubiti in bi rad naredil še kaj dobrega v življenju, pa je resnično vredna imenovanja politična. Vsaj v

tem delu, da se vrtili okrog vprašanja dobrega. Če se vprašamo s stališča dobrega, na Drnovškovi potezi ne moremo najti nobene graje. Vendar pa moramo ločiti med dobrim in koristnim in ju ne smemo razumeti kot sinonima. V Drnovškovi potezi se je zelo nazorno izkazalo, da tisto, kar je dobro, ni tudi koristno in obratno. Če se Drnovšek ne bi angažiral pri vprašanju kosovske samostojnosti, bi bilo to za slovensko gospodarstvo, ali vsaj del njega, gotovo koristno, ne bi pa bilo dobro ne za Kosovo ne za tiste državljane, ki v tej zadevi nimajo nobenih interesov, in tudi ne za tiste, ki v življenju cenijo tudi dimenzije, ki presejajo cesarstvo nujnega in koristnega, npr. lepo, sveto in, kar se tiče politike, dobro.

Drnovškova poteza je poteza vrlega moža, ki uspe delovati celo v nasprotju z lastnimi interesi. (On kot predsednik države v tem primeru zastopa interese slovenske nacije in ni v poziciji, da bi deloval v svojem imenu – o tej zablodi in edini možnosti, ki jo v dani konstelaciji ima, bomo govorili v eni od prihodnjih števil.) To pa je vrlina zoon politikona, ki so ga stari Grki upravičeno imenovali politikos (politik) – tisti, ki se je izkazal v javnih zadevah. Kajti zadeve se je lotil dovolj zgodaj, da še velja za pogumno in izjemno, na kar bomo, če nismo že sedaj, v prihodnje lahko še kako ponosni.

Umetnost

Pjotr

A sediš?

Splet okoliščin je bil takšen, da sem - v bistvu za rojstni dan - dobil vstopnico za obisk zaključka Borštnikovega srečanja v mariborskem teatru. Darila sem se iskreno veselil, med drugim tudi zato, ker tičim v nekakšnem »dramatičnem« obdobju, pa je dramatično samo to, da že od leta 2002 popravljam in predelujem neko dramsko besedilo z naslovom Hiša, in za katerega sem trdno prepričan, da bo slej ko prej z velikim uspehom igrano na slovenskih odrih ... hm?

Sredi tedna v Maribor za eno urico pod soj reflektorjev in rdeče utripalke televizijskih kamer? Snobovstvo? Ne. Prej radovednost in želja, da človek tu in tam ob blizu zavonja koncentracijo umetnikov, tokrat gledaliških, vseh vrst, od režiserjev, igralcev in dramaturgov, do komponistov ter scenografov - živih legend in umetnikov na začetku kariere.

Ko sva se z ženo zleknila v topli naslanjača v deveti vrsti parterja, se nama je zdelo kar imenitno, pa se zato človek malo ozre naokoli, s kom tisti hip deli prostor in če ni morebiti kakšen pomembnejši za hip popasel oči na najinih večernih toaletah. In gledava in opaziva, da je med nama in prvim sosedom prazen stol, sosed - pa v resnici sosed. S Ceste talcev 2 - isti blok, le drugi vhod. Jasno, da smo se malo začudili, kako da je Slovenija v resnici majhna, saj smo bili prepričani, da smo v gledališču tisti hip zanesljivo edini Šoštanjčani, če ne celo edini iz Šaleške doline!

No in se odpre zavesa in ... na odru še en Šalečan. Je bilo skoraj kot doma, čeprav sredi Maribora. Odgrnjeni zastor je namreč razkril pevko Vesno Pernarčič Žunič, ki pod režijskim vodstvom Tijane Zinajic poje predstavo Piaf ob spremstvu Jožija Šaleja na klavirju. Domača žurka. Prvič sem imel čast predstavo videti in slišati na Herberštajnskih srečanjih slovenskih pisateljev v Velenju, moram pa reči, da sta na odru mariborskega gledališča delovala veliko bolj suvereno. Upravičeno sta požela bogat aplavz.

Uvodno besedo je v Mariboru letos svojim iglaskim kolegom namenila Milena Zupančič, profesionalna od glave do pete - le njena kritika oblasti je izzvenela nekoliko pristransko, saj je tudi Milena, kot še nekaj drugih znamenitih slovenskih estradnikov, v trenutku slabosti podlegla in se zamrežila v politično predvolilno propagando ene večjih političnih grupacij v državi.

Vse skupaj, na čelu s Partličem, prvim imenom letošnjega Borštnikovega ceremoniala, pa je kljub žlahtnosti, izzvenelo precej domače. Toplo in prsrčno, kar je najbrž povezano s splošno klimo v Mariboru, ki je prislovično bolj prijazna kot ljubljanska kulturniška scena. Ura je minila, kot bi trenil, zavesa v Mariboru je padla in minila je še ena ura, ko sem ustavil avto na parkirišču pred »svojim« blokom. Sosedov »picasso« se je tudi že ohlajal v soju dvoriščnih svetilk, meni pa je misel ušla v dvorano našega kulturnega doma v Šoštanju, kjer so prav tako mehki sedeži, kot oni v mariborskem gledališču. To pa je pravzaprav vse, kar je mogoče primerjati. Saj ne, da bi človek pričakoval ne vem kakšno razkošje in profesionalnost v nesojenem amaterskem gledališču šoštanjskem, ki je zadnjič funkcioniral, kje drugje kot v (že spet) zaradi odkopavanja premoga porušenem starem kinu ob (tudi porušeni, kakopak) nekdanji farni cerkvi. Od takrat pravega gledališča v Šoštanju ni! Znete prešteti leta, koliko jih je? Kaj nam pomaga gostiti siroto Desetnico in Linhartovo srečanje med gumami gasilskih avtomobilov v Gaberkah, kaj nam to pomaga, če razen nekaterih osnovnošolskih (uspešnih!!!) poskusov ni kontinuiranega dela na šoštanjskem odru. Ki sicer je, a seveda gol in bos kot dojenček ob rojstvu. Bo uspel preboj s »projektom« Agledaš? Pustimo se presenetiti - a dokler ne bo na odru poštenih luči, znosnega ozvočenja in še kaj, kar nam ponuja sodobna odrska tehnika, tako dolgo ob boku »šoštanjkega gledališča« ne bomo mogli misliti drugače, kot da so lokalni politiki s prenovno kulturnega doma poskrbeli edino za svoje zadnjice. Tako da jih, običajno enkrat na leto, zavalijo na mehke stole sedišč, oder pa še naprej vegetira v bolj ali manj uspešnih in dragih scenskih improvizacijah.

Žal je glede tega tudi Zavod za kulturo Šoštanj v celoti zatajil.

Porušene hiše v Gaberkah VIII. del

A. Grudnik in Z. Mazej

Strožičeva domačija

- Pri Cerkovniku

Sredi gaberškega polja je še dobro leto nazaj vsa osamljena stala Cerkovnikova domačija, kjer se je včasih reklo pri Oroževi koči. V zadnjih desetletjih pa je bilo med domačini najbolj znano ime pri Oroževi Geli. Tej, že od vsega začetka zidani enotažni dvostanovanjski hiši dimenzij 13 x 5 metrov, pa bi le težko lahko pridali naziv koča. Zgrajena je bila v istem času kot Oroževa kmetija (okoli leta 1880) z namenom, da bi Oroži, takrat Tamšeti, lahko poskrbeli za preužitkarje – strice. Na kmetiji so bili ti strici še vedno dobrodošla delovna moč. V tistih časih je bila navada, da je vsaka večja kmetija imela lesen objekt – kočo, kjer so lahko stanovali sezonski delavci ali pa ostareli oz. neporočeni sorodniki. Ker pa so bili Oroži v tistem času precej premožni, so si lahko privoščili gradnjo zidane koče.

Foto: Arhiv Strožič

Strožičeva hiša spomladi 1998.

Prvotno je bila hiša (koča) rumene barve, imela je dve stanovanji z ločenima vhodoma, okna so bila opremljena s lesenimi polknicami rjave barve. Pred hišo je bil izkopan globok vodnjak, ki ga je zgradil nam že poznani strokovnjak za iskanje vode in gradnjo vodnjakov, Johan Skaza. Čisto in zelo mrzlo izvorno vodo iz vodnjaka so dolga leta z užitek pili in uporabljali v gospodinjstvu, v njem pa so živele tudi postrvi. Ko pa je zaradi rudarjenja vodna žila presahnila, vodnjaka niso več uporabljali. Jama vodnjaka pa je ostala vse do rušenja hiše.

Za Cerkovnikovo domačijo je bilo značilno, da je tam navadno vedno močno pihalo z vseh strani. Hiša je namreč stala sredi gaberškega polja, pred njo pa ni bilo nobene naravne protivetrne zaščite. Okrog hiše ni bilo ničesar varnega pred vetrom, saj je ta vse, kar je bilo malo lažjega in nepritrjenega, odnesel. Tudi pozimi domačiji snežni meteži niso prizanesli. Mimo hiše je tekel droben potok, v katerem je našlo prebivališče veliko pijavk. Obiskovalci so poleti proti večeru lahko uživali ob enakomernem regljanju ogromnega zbora žab, zanimivo pa je, da se sami prebivalci tega regljanja sploh ne spomnijo. Človek se okolju pač pri-

vadi, tako da sčasoma otopijo čuti za stalni hrup, pa naj ga povzročajo avtomobili, tovarne, deroča voda ali celo žabe.

Angela Skaza (Oroževa Gela) in Ivan Cerkovnik iz Završ sta se spoznala okoli leta 1948. Ivan je med drugo vojno delal v Nemčiji na železnici, po koncu vojne pa se je srečno vrnil domov in se zaposlil v takratnem velenjskem rudniku. Završe pa so bile predaleč za vsakodnevno pot v službo v Velenje, zato je živel pri sorodnikih Klančnikih – Vrtnakih v Gaberkah. Na sosednji Oroževi kmetiji pa so takrat imeli neporočeno hčerko Angelo. Ker pa je bila mama Helena na hčerko Angelo zelo navezana, jo je večkrat prepričevala, naj ostane samska, da bosta lahko tako skupaj živeli. A pod Angelinim oknom je sosedov Ivan zapel podoknico in mamina želja je splahnela. Ivan je nekaj časa Angeli dvoril, njegovo dvorjenje pa se je končalo z njeno privolitvijo v poroko. Skupaj sta nekaj časa živela pri Orožu, nato pa sta se pre-

Foto: Arhiv Strožič

Velika Oroževa družina, kjer je bila rojena Angela Cerkovnik, roj. Skaza.

Sedijo z leve: Johan Skaza, Tone Skaza, mama Helena, oče Lovro, Jože Tamše in Franc Skaza.

Stojijo z leve: Ivan Skaza, Maks Videmšek, Minka Videmšek, Angela Cerkovnik, Edi Skaza, Ludvik Skaza in Danica Skaza.

selila v Oroževo kočo, saj je bilo tam prosto eno od dveh stanovanj.

Med prvimi je v koči živel Tone Tamše s svojo družino. V hiši si je uredil tudi »šnajdersko« delavnico. Bil je spoštovan krojač (šnajder), saj je znal kvalitetno krojiti, šivati in tudi popravljati oblačila vseh vrst. Spodnji del telesa je bil že od rojstva hrom, zato se je po hiši lahko premikal le s prilagojenim triciklom. Tisti čas so bili šivalni stroji še na nožni pogon, zato je moral biti Tone kar iznajdljiv in spreten, da je lahko obenem šival in poganjal šivalni stroj. Občasno so mu bili pri poganjanju stroja v veliko pomoč tudi sosedovi otroci.

V enem izmed dveh stanovanj v koči so nekaj časa živeli tudi Pepelnikovi: Maks, Marica in hčerki Milena in Marjana. Maksa je nemška uprava med vojno nasilno mobilizirala v vermanski

bataljon v Mozirje. Njegovo enoto so 23. oktobra 1943 premestili v Braslovce in v Vransko. Med potjo so njihov tovornjak napadli borci 1. bataljona Šlandrove brigade. Umrlo je sedem vermanov, šest pa je bilo ranjenih. Maksa in njegove štiri padle soborce iz Šoštanja so pokopali na velikem skupnem pogrebu, ki je bil zadnji teden v oktobru 1943 na pokopališču v Šoštanju. Pogreba se je udeležilo ogromno ljudi iz okoliških krajev. Vdova Marica je potem sama gradila hišo kakšen kilometer od Orožev proti Šoštanju pod vznožjem Goric. Ko se je Marica skupaj z družino preselila v novo hišo, sta Cerkovnika v last dobila celo kočo. Leta 1954 sta si zgradila nov manjši skedenj (marof) s kletjo in hlevom, kjer sta gojila par prašičev in druge male domače živali. Na žalost si je Ivan med nezgodo v jami močno poškodoval hrbtenico. Poškodba je bila tako huda, da mu dela v jami ni več dovoljevala, zato je po končani bolniški začel delati kot kopalničar. Ivan je bil po naravi dobrosrčen, veseljak in velik nagajivec. Zelo rad je imel

Foto: Arhiv Strožič

Družina Cerkovnik pred svojo hišo leta 1960. Z leve: Vera, mama Angela, oče Ivan in Anka.

otroke. Zanje je imel vedno polno zgodbic in igrice. Njegova velika ljubezen je bilo tudi prepevanje. Znan je bil tudi po tem, da je znal ob vsaki priložnosti komu kakšno hudo smešno ušpičiti. Kljub temu da so ga nekateri ljudje že dobro poznali, jih je še vedno znal presenetiti.

Angela je bila poznana po tem, da se za marsikaj ni želela sekirati. Njen življenjski moto je bil, da se ni vredno kregati z nikomer, pa tudi zamere ni smiselno kuhati. Imela je rada ljudi in tudi njo so ljudje imeli radi. Mnogi so prihajali k njej po tolažbo in pameten nasvet. V svoji mladosti je imela sivo mreno na očeh. Tega sprva sploh ni vedela. Nekega dne pa se je spotaknila in padla. Takrat so domači začeli sumiti, da z njenim vidom nekaj ni v redu, zato so jo odpeljali k zdravniku. Svoje bolne oči je nekaj časa poskušala pozdraviti pri svoji batri Tončki Lomšek, vendar brez večjega uspeha. Pri svojih triindvajsetih letih je šla na operacijo oči v bolnišnico v Ljubljano, kjer so ji mreno uspešno odstranili. Angela ni bila nikoli zaposlena, zato pa je tako v mladosti kot v kasnejših letih veliko po-

magala pri delu na Oroževi kmetiji, obenem pa je skrbela za svoj dom. Drugo svetovno vojno je preživela doma. Sredi vojne vihre so morali njeni trije bratje Ivan, Franc in Ludvik pred vpoklicem v nemško vojsko zbežati v partizane. Tako so za delo na kmetiji ostali Angela, njeni starši in brat Edi. Ko sta Angelini hčerki Anka in Vera še hodili v šolo, sta veliko spraševali mamo o težkih vojnih časih, o tem, kako so jih preživljali, kakšni so bili nemški vojaki in kakšni partizani. Pa jim je modro odgovarjala takole: »Mi smo bili kmetje in smo tudi med vojno morali delati in živeti tako kot prej. Ko so prišli k hiši partizani, so odnesli prašiča, in ko so naslednjič prišli Nemci, so tudi oni brez vprašanja odnesli prašiča.« Orožave ženske so se zavedale, da so nemočne in da se nobenim ne smejo zameriti, zato so kar pustile, da so vzeli, kar so pač hoteli. Vendar ne vsega, nekaj pomembnih živil so namreč ves čas vojne uspešno skrivali tako pred partizani kot pred Nemci v strehi svoje kapele.

S prihodom Anke in Vere na svet pa je hiša postajala vedno bolj tesna za normalno življenje, potrebna pa je bila tudi obnove. Stric Edi je malo nečakinja Anko večkrat dražil, da živi v koči, kar pa ji ni bilo ravno všeč. Takratno vodstvo rudnika pa Cerkovnikom ni dalo potrebnega soglasja za popravilo premajhne hiše. Hiša je bila namreč v bližnji prihodnosti zaradi rudarjenja predvidena za rušenje. Vrednost hiše so na rudniku že ocenili in so zato Cerkovnike opozorili, da bo hiša tudi po obnovi ostala ocenjena po starem. Mama Angela pa se je korajžno odločila, da rudarjev ne bo poslušala, in na lastno pest so začeli popravljati hišo.

Foto: Arhiv Skaza Peter

Pogled na bivšo Strožičevo domačijo iz gaberške strani. Manežo v ospredju je zgradil Peter Skaza, kateri je tu živel s svojo družino zadnjih deset let, na konju pa jaha njegov sin Tadej.

Pri Ciglerju v Ravnah so naročili in plačali opeko vnaprej. Zgodilo pa se je, da se je ravno v tistem času Cigler (Vrtačnik) v šoštanski elektrarni tako hudo opekel, da je poškodbam podlegel. To je povzročilo veliko skrb pri Cerkovnikih. Angela se je bala, da mogoče Ciglerjeva družina za to plačilo opeke ne ve in ji tega ne bodo priznali. S hčerko Vero sta zaskrbljeni peš odšli po poti čez Golobinjev vrh do Ciglerja v Ravnah. Tam je go-spog Ciglerjevo zaskrbljeno vprašala, kako bo kaj z njihovo opeko, ki jo je že plačala. Z olajšanjem je sprejela odgovor, da je njen mož imel vse zapisano v knjigi in da naj ne skrbi za opeko, da jo bo dobila še pravi čas. Angeli se je odvalil velik kamen od srca, čeprav se za marsikaj ni sekirala. Hišo so tako lahko leta 1964 povečali in po novem je merila 13 x 8 metrov, stanovanjski prostori pa so bili tudi na podstrešju. Po končani prenovi kočice, ki je s povečavo postala prava hiša, pa se je tudi mala Anka pri stricu Ediju lahko pohvalila, da njena družina sedaj živi v hiši in ne več v koči, kot jo je prej dražil.

Pri Cerkovnikovih je mama Angela vodila gospodinjstvo in gospodarstvo. Mož Ivan ji je rade volje pustil svojo plačo, saj je žena znala skrbno gospodariti z denarjem. V vasi je bila poznana po tem, da če je komu zmanjkalo denarja, si ga je lahko pri njej brez skrbi sposodil.

Oče Ivan je kljub poškodbi hrbtenice kasneje še vedno zmožgal opravljati tesarska dela. Z ženo sta imela dogovor, da on njej pusti celo plačo, denar, zaslužen pri »cimermanstvu« pa lahko zapravi za cigarete in podobne stvari. Nekaj časa je tako šlo. Ker pa je ta »cimermanija« vzela veliko časa in zdravja, je Angela sklenila, da bo temu naredila konec. Nekega večera je Ivan po uspešno zaključenem delu prišel domov kar precej »v rožicah«. Kot ponavadi je pospravil svojo sekuro cimermanko in šel spat. Angela pa je skrbno pospravljeno sekuro vzela in jo skrila na obok na skednju. Naslednji dan je Ivan ves zmeden iskal cimermanko, ker je ni našel na svojem običajnem mestu. Vprašal je tudi Angelo, kje misli, da bi cimermanka lahko bila, pa mu je ta rekla, da je sinoči prav gotovo ni prinesel domov. Da bi jo izgubil ali da bi mu jo ukradli, Ivanu kar ni šlo v glavo.

Cerkovnikov hlev je na svojem mestu dočakal 50 let.

Nekaj časa jo je še iskal okrog hiše in na skednju, nato pa je odnehal. Odločil se je, da nove sekire ne bo kupil in da bo nehal tesariti. Tako je Angela enostavno rešila problem, kako moža zadržati doma brez slabe volje in prepira. Cimermanko so domači mnogo kasneje izvlekli iz skrivališča, sedaj pa služi le še za spomin in okras. Ivan ni nikoli izvedel, kam je zašla njegova cimermanka.

Cerkovnikovi in Oroževi otroci so se radi skupaj igrali. Velika kmetija je bila zelo primerna za skrivalnice. Zelo so se veselili poletne žetve, predvsem tlačenja slame po mlačvi, obiranja in sušenja hmelja, jesenske paše živine in pospravljanja plodov z njiv. Ko je občasno mimo Orožev peljal pogrebni spreved na pokopališče, so ga otroci tiho opazovali iz lesene ute, ki je stala ob cesti. Ko pa so otroci malo odrasli, so fantje na različne načine pričeli nagajati dekletom. Dekleta pa jim niso ostala dolžna. Navadno so si fante privoščile za Miklavža, ko so se oblekle v parkeljce. Na Miklavžev večer so v vasi poiskale navihane fante in jih večkrat pripravile celo do tega, da so molili. Včasih, če ni šlo drugače, so koga tudi prebutale. Nevarnih parkljev se še iz časov, ko je še verjel

Voščilo Ludvika Skaza sestri Angeli za god

Mesec maj se že poslavlja, vigred kmal' slovo bo vzela, pri Cerkovniku proslavlja danes svoj god teta Gela.

Lani so zgradili krov, letos hišca bo gotova. Prav prijeten dom bo nov, v njem obilo blagoslova.

Kmalu bode trud pri kraju in pozabljeno trpljenje, potlej v domu – kakor v raji bo potekalo življenje.

Pridna bla si kot čebela, dom pomagala graditi, zdaj sadov svojega dela morala se boš naučiti.

Mnoga srečna leta zdrava, draga sestrica Angela, h godu ti iskreno voščil Ludvik in družina cela.

V Gaberkah, dne 31. 5. 1964

v parkeljce in Miklavža, prav dobro spomni tudi sosedov Drago. Pred zamaskiranimi dekleti je nekoč zbežal iz hiše in se skrtil v hlev med krave. Njegov oče pa je dekleta še bolj vzpodbujal, da naj fanta ujamejo, zvežejo z verigami in odvlečejo, ker ni priden in nič ne uboga. Parkljevkam je nekoč uspelo pregnati tudi nočno izmeno rudarjev. Ubogi fantje niso vedeli, kdo se skriva za maskami, in so jo po kratki borbi raje ucvrli in se s tem izognili tepežki. Sodelavci, ki so vedeli, da so se pod maskami skrivala dekleta iz Žabje vasi, so se prestrašenim »kameratom« še dolgo posmehovali.

Orožave kočice so zadnjih 60 let dedovale ženske. Po Angeli je domačijo nasledila hčerka Anka z možem Alojzom. V tej hiši so skupaj z otroki Tanjo, Dušanom in mamo Angelo živeli vse do leta 1992, ko so se preselili v novo hišo v Lokovici. S selitvijo

so dolgo odlašali, ker se je mama Angela zelo težko ločila od svojega rojstnega kraja, travnikov in polj, ki jih je nešteto krat prehodila, njiv in vrtov, ki jih je z ljubeznijo obdelovala, okoliških hribov in gozdov, ki jih je od otroštva objemala in občudo-

Strožičevo domačijo je gradbeni stroj porušil 9. septembra 2004.

vala s pogledi, sosedov, ki jih je imela tako rada. Edino, kar ji tu ni ugajalo, je bil veter, ki je stalno pihal. Že nekaj časa pred tem, preden so si Strožičevi izbrali novo lokacijo za hišo, je Angela svoji hčerki Anki svetovala, da naj pri iskanju lokacije gleda predvsem na to, da ne bo tako grozno pihalo okoli hiše.

Angela se je tudi v novi hiši v Lokovici dobro počutila. V njej je bilo veliko topleje kot v stari hiši in ni bilo tistega zoprnega vetra okoli hiše. Iz balkona hiše se ji je nudil povsem nov, drugačen pogled na Golte, Lokoviške hribe, k sv. Antonu. Po izselitvi Strožičev se je v njihovo bivšo hišo preselil Ankin bratranec Peter Skaza z družino. Lokacija mu je zelo ustrezala, saj je hiša stala na samem, kar mu je omogočalo brezskrbno ukvarjanje s svojim najljubšim hobijem - konjeništvom. Za hišo je postavil veliko ogrado, znotraj katere so lahko šolali in dresirali konje ter seveda tudi jahače.

Strožičevo domačijo je gradbeni stroj porušil v začetku septembra 2004. Zadnja sled za domačijo, ki je ni več, je le še zarasla makadamska vijugasta cesta in drevje, ki je domačim v sončni pripekli nudilo senco.

Foto: A. Grudnik

Adventni čas

To je sveti čas, ki ga je bl. mati Terezija imenovala pomlad. Kakor pomlad oživi naravo, naj advent poživi nas, našo vero v Boga, ki prihaja k nam, našo medsebojno povezanost.

Posvetitev kapelice

Na sončno nedeljo, 16. oktobra, smo se zbrali na Petričevi domačiji v Lepi Njivi pri novi kapelici. Ta stoji na mestu, kjer je nekoč stal križ. Zgradila sta jo Mirko in Marina Petrič (ob Mirkovi rojstni hiši) ob desetletnici smrti hčerke Mire ter v zahvalo svojima materama, ki sta v težkih časih dali življenje številnim družinam. Slovesnost se je začela ob 15. uri s krajšim kulturnim programom. Po uvodnem delu je šoštanjski dekan Jože Pribožič blagoslovil kapelico, ki je posvečena sv. Elizabeti. Pri blagoslovu je sodeloval tudi Jože Gomboc, župnik iz Radelj ob Dravi. Ker Mirko in Marina živita v Radljah, so se blagoslova udeležili mnogi njihuni sosede in prijatelji skupaj z župnikom Jožetom. Po blagoslovu smo se zadržali še ob prijetnem druženju.

Katarina Atelšek

Obnovljeni Sv. Urban

V Lokovici smo kar na igrišču, ki je tudi sicer namenjeno različnim družabnostim v kraju, bili priča blagoslovu bandera, cerkvenega prapora z motivom sv. Urbana. Na igrišču najbrž zato, ker v Lokovici pri Šoštanju nimajo cerkve, kar je pravzaprav redkost na Slovenskem. Imajo pa zavetnika sv. Urbana že več kot sto let. Vsaj ustno izročilo in pričujoče bandero pravita tako. Seveda je bil prapor vmes nekajkrat obnovljen, nazadnje pred triindvajsetimi leti. Takrat so gospodinje sešile

novi blago, letos pa so se zdajšnji lokoviški križarji odločili obnoviti sliko sv. Urbana. Delo so zaupali Milojuku Kumru. Na zadnjo oktobrsko nedeljo je bandero v prisotnosti številnih domačinov v kraju samem blagoslovil kaplan šoštanjske župnije Vinko Rančigaj.

Ob tem je spregovoril o blagoslovu in pomenu blagoslavljanja svojih bližnjih. Svojo pridigo je navezal na priliko satana, ki biva v ljudeh in čaka priložnosti, da nadvlada. Ob tem je bila poudarjena moč blagoslova in dobrih misli ter dejanj. V vsakdanjem življenju pomeni preprosto biti dober in misliti dobro o ljudeh.

Mladi lokoviški križarji Peter Florjanc, Aleš Hrastnik in Matej Jevšnik, ki so dali pobudo ter zbirali denarna sredstva za obnovo tega simbola, so gotovo tudi imeli dober namen. Bandero sv. Urbana bodo ob prvem velikem krščanskem prazniku še z večjim ponosom ponесли v farno cerkev.

(Anton Rotzetter)

Milojka Komprej

ŽUPNIJSKA OBVESTILA

4. december - 2. adventna nedelja - maše:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
- šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Gaberke ob 9.45.

8. december - Brezmadežno spočetje Device Marije - maše:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30,
- šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri.

11. december - 3. adventna nedelja - maše:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
- šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Topolšica ob 9.45.

18. december - 4. adventna nedelja - maše:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
- šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Gaberke ob 9.45.

24. december - sveti večer - polnočnice:

- Bele Vode ob 20. uri,
- Gaberke ob 21. uri,
- Topolšica ob 21. uri,
- šoštanjska mestna cerkev ob 22. uri,
- Zavodnje ob 22.30,
- šoštanjska župnijska cerkev ob 24. uri.

25. december - božič - praznik Jezusovega rojstva - maše:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30,
- šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Gaberke ob 9.45,
- Topolšica ob 9.45,
- Sv. Križ nad Belimi Vodami ob 19. uri.

26. december - sv. Štefan - maše:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30,
- šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri.

27. december - sv. Janez - maše z blagoslovom vina

- šoštanjska župnijska cerkev ob 18. uri,
- Bele Vode ob 8. uri,
- Zavodnje ob 8. uri,
- šoštanjska mestna cerkev ob 7. uri.

1. januar 2006 - novo leto - maše:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30,
- šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Gaberke ob 9.45,
- Topolšica ob 9.45.

Svetovni dan mladih

Od 16. do 21. avgusta je bil za mlade vsega sveta velik praznik. Te dni se je namreč v Nemčiji odvijal 20. svetovni dan mladih, ki se ga je v romarskem središču ob Renu, v starodavnem Kölnu, udeležilo več kot milijon mladih. Prihajali so iz 197 držav in zavzeto sledili letošnjemu geslu Prišli smo se mu poklonit. Kot sveti trije kralji so priromali v Köln in okoliške kraje, da počastijo Jezusa, in s sabo zase, za mlade vsega sveta ter za celotno Cerkev kot velik dar prinesli obilo volje do življenja in volje za graditev lepšega sveta, svežine, veselja, smeja ...

Vsak dan je bil organiziran bogat, pester program, tako da je lahko vsakdo našel kaj zanimivega zase. Vrhunec večdnevnega skupnega druženja je bila večerna vigilija - bdenje na ogromnem osrednjem prizorišču Marienfeld, kjer so mladi prespali na prostem in se naslednji dan udeležili slovesne evharistične daritve, ki jo je tako kot vigilijo vodil papež Benedikt XVI.

Med mladimi, ki so bili del vesoljne množice, je bilo okrog 600 Slovencev in tudi tisti, ki so nekoliko pripomogli k izvedbi, pestrosti ali tekočemu poteku programa. Iz naše župnije sva se Katarina in Jerica udeležili svetovnega dneva ne zgolj kot romarici, temveč Katarina kot članica skupine Hitri polži, ki je pripravila delček programa, in Jerica kot prostovoljka.

Že sveti trije kralji so potrebovali kamele

Kar nekaj mesecev pred svetovnim dnevom mladih v Kölnu so se nanj začeli prijavljati in pripravljati prostovoljci. Tudi sama sem se odločila, da ne grem kot navadna udeleženka, temveč kot prostovoljka, saj sem želela prispevati del svojih moči k uspešnosti tega srečanja, obenem pa spoznati več mladih iz različnih držav in kontinentov, s katerimi lahko pri skupnem delu stkeš še posebej močne vezi.

Večina prostovoljcev, ki so delali med samim svetovnim dnevom, je v Köln prispela 12. ali 13. avgusta. Tudi člani manjše skupine prostovoljcev, s katerimi sem potovala, smo prišli na prizorišče tri dni pred uradnim začetkom srečanja. Najprej nekaj formalnosti, registracije, namestitve ... Naloga naše skupine je bila na prvi pogled zelo preprosta: na romanju do katedrale, ki se ga je udeležila večina udeležencev svetovnega dneva, smo romarje usmerjali in skrbeli za njihovo varno prečkanje ceste. Ampak ta služba kljub vsemu ni bila tako preprosta. Pričeli smo vsako jutro ob 5.30 in delali do treh ali štirih popoldne. Včasih je bilo zelo, zelo naporno stati na pločniku ali v križišču pod žgočim soncem ter nenehno ponavljati: »Pojdite po tej poti, prosim!« ali »Tukaj prečkajte cesto!« Še po-

sebej, če nas romarji niso mogli ali hoteli razumeti, obenem pa želeli izvedeti vse mogoče informacije, o katerih se nam, prostovoljcem, zadolženim za to križišče, ni niti sanjalo. Pa ne mislite, da nam je to vzelo veselje do dela ali nas spravilo v slabo voljo! Številne skupine s pisanimi zastavami in transparenti, ki so hodile mimo nas s pesmijo na ustnicah in s smehom v očeh, so nam vlivale novih moči. Imeli smo možnost izpopolnjevati se v vseh jezikih, o katerih smo imeli vsaj malo pojma, ali postati specialisti pantomime ... Prav tako smo menjali spominčke, naslove, ...

Prednost prostovoljstva je bila tudi v že omenjenem tkanju novih vezi. Našo delovno ekipo je sestavljalo dvajset mladih iz Slovaške, Češke, Poljske, Nemčije, ZDA in Slovenije. Med delom smo se resnično dobro spoznali in postali nerazdružljivi prijatelji. Seveda se nismo mogli udeleževati vsega ponujenega programa, a smo vseeno našli kakšno prosto večerno uro za delavnice, srečanje s prijatelji, koncert, sladoled, ... Morda se je utrujenost naslednje jutro poznala pri delu, a prve skupine so jo s pesmijo in vzkliki pregnale.

Tudi nekaj dni po koncu svetovnega dneva mladih smo se prostovoljci še zadržali v mestu ob Renu. Pa ne ravno zaradi dela, temveč zaradi druženja, počitka in refleksije doživetih dogodkov. Tako kot na začetku smo imeli tudi ob slovesu prostovoljci posebno mašo. In ravno pri tej je kardinal, ki nas je v vseh dneh duhovno spremljal, izrazil besede zahvale in uporabil dve slikoviti primerjavi. 1. Prostovoljci smo bili v teh dneh bolj Marte kot Marije, a zato nič manj pomembni oz. zelo potrebni. 2. Že sveti trije kralji so na svoji poti do Betlehema potrebovali pomoč. Da so se lahko prišli poklonit Jezusu, so potrebovali kamele, ki so jih vztrajno vodile po poti in jih potrpežljivo prenašale. Na tak način smo bili tudi prostovoljci v Kölnu kamele, ki so omogočile romarjem, da so se Mu lahko prišli poklonit.

Jerica Koren

Katarina Atelšek

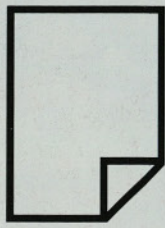
Foto: J. K.

Slovenski animatorji svetu

Mnogi mladi so se na pot podali že v četrtek, 11. avgusta, in se naselili po različnih nemških župnijah. Tako smo se tudi mi, Hitri polži, podali na pot takrat in se nastanili v župnijah Heilsbronn, Diehtenofen, Neuendettelsan in Lichtenau, kjer so nas sprejele nemške družine. Dnevi po župnijah, ki so bili namenjeni solidarnosti, prijateljstvu, športnim dejavnostim ipd., so kar hitro minevali. Tako je skupinica trinajstih Hitrih polžev, ki smo bili v Heilsbronn, v petek, 12. avgusta, dopoldne barvala ograjo otroškega vrtca. V soboto, 13. avgusta, pa je prišel dan, ko smo se na srečanju mladih prvič predstavili z našim nastopom. Poželi smo velik aplavz. In že je prišel ponedeljek, 15. avgusta, ko smo se Polži spet morali naložiti na avtobus, se posloviti od družin ter se odpraviti proti Düsseldorfu, kjer smo se še z nekaterimi Slovenci nastanili v šoli Svetega Bruna.

Tudi tukaj v Düsseldorfu so dnevi hitro minevali. V sredo, 17. avgusta, smo Polži imeli še en nastop. V četrtek in petek pa smo se vsi zbrali pri katehezi, ki jo je vodil koprski pomožni škof Jurij Bizjak. V Düsseldorfu smo pa tudi večkrat kakšno zapeli. Ker so fantje iz sosednjega avtobusa imeli s seboj harmonike, je tudi polka prišla na vrsto. Slovenska pesem se je zaslišala tudi takrat, ko smo se vsi mladi zbrali na Marienfeldu, ko smo utrujeni od poti čakali na papeža Benedikta XVI.

Skratka, spomini na to svetovno srečanje mladih bodo še dolgo odmevali, saj smo mladi v Nemčijo prinesli nov val svežine in pustili tam trden pečat mladosti.

Sredina

NAPOVEDNIK PRIREDITEV
december 2005

KDAJ	KAJ	KJE	VABI VAS
1. teden			
četrtek, 1.12. ob 17:00	pravljice	Pravljica ura z Metko Pivk	Mestna knjižnica Šoštanj
sobota, 3.12. ob 16:00	odbojka	Šoštanj Topolšica II : Maribor Nigrad (3. državna odbojcarska liga)	Telovadnica OŠ Šoštanj
sobota, 3.12. ob 17:00	košarka	Elektra Esotech : Hopsi Polzela (4. krog Pokala Spar)	Športna dvorana Šoštanj
sobota, 3.12. ob 20:00	odbojka	Šoštanj Topolšica : AON Hot volleys Dunaj (mednarodna tekma Interlige)	Športna dvorana Šoštanj
nedelja, 4.12. ob 16:00	predstava	Lutkovna predstava Martin Krpan	Kulturni dom Šoštanj
2. teden			
ponedeljek, 5.12. ob 18:00	turizem	Obisk Miklavža in obdaritev otrok	Trg bratov Mravljakov v Šoštanju
torek, 6.12. ob 17:00	delavnica	Torkova peta: ustvarjalna delavnica za otroke in starše	Kulturni dom Šoštanj
četrtek, 8.12. ob 17:00	pravljice	Pravljica ura z Metko Pivk	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 8.12. ob 19:00	predstava	KUD Ravne se predstavi	Kulturni dom Šoštanj
sobota, 10.12. ob 16:00	odbojka	Šoštanj Topolšica II : Mislinja (3. državna odbojcarska liga)	Telovadnica OŠ Šoštanj
sobota, 10.12. ob 18:00	odbojka	Kajuh Šoštanj : Mežica (3. državna odbojcarska liga za ženske)	Telovadnica OŠ Šoštanj – podružnica Topolšica
sobota, 10.12. ob 19:00	odbojka	Šoštanj Topolšica : Vegyesz RC Kazincbarcika (mednarodna tekma Interlige)	Športna dvorana Šoštanj
nedelja, 11.12. ob 15:00	koncert	Slavosni koncert ob 30-letnici Moškega pevskega zbora Ravne	Osnovna šola Ravne
3. teden			
sreda, 14.12. ob 8:00	pohodništvo	Zaključni izlet (lahka pot)	Občina Šoštanj
četrtek, 15.12. ob 17:00	pravljice	Pravljica ura z Metko Pivk	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 15.12. ob 19:00	razstava	Odprte razstave Goce Kalajdžiski	Mestna galerija Šoštanj
petek, 16.12.	taborništvo	Pohod z baklami na Uršljo goro	Šentvid – Uršlja gora
petek, 16.12. ob 15:30	predstava	Lutkovna predstava Sneženi mož išče sneženo ženo in obdaritev predšolskih otrok	Dom krajanov Lokovica
petek, 16.12. ob 19:00	koncert	Božično-novoletni koncert PO Zarja z gosti	Telovadnica OŠ Šoštanj
sobota, 17.12. ob 14:00	košarka	Novoletni veteranski turnir v košarki	Športna dvorana Šoštanj
sobota, 17.12. ob 15:30	predstava	Lutkovna predstava Sneženi mož išče sneženo ženo in obdaritev predšolskih otrok	Kulturni dom Šoštanj
sobota, 17.12. ob 17:00	predstava	Lutkovna predstava Sneženi mož išče sneženo ženo in obdaritev predšolskih otrok	Kulturni dom Šoštanj
sobota, 17.12. ob 19:00	košarka	Elektra Esotech : Zagorje banka Zasavje (1. A slovenska košarkarska liga)	Športna dvorana Šoštanj
sobota, 17.12. ob 20:00	taborništvo	Sprejem luči miru iz Betlehema	Šoštanj
nedelja, 18.12. ob 09:30	predstava	Lutkovna predstava Sneženi mož išče sneženo ženo ter obdaritev predšolskih otrok	Osnovna šola Šoštanj – podružnica Bele Vode
nedelja, 18.12. ob 12:00	predstava	Lutkovna predstava Polna luna in shujševalna kura ter obdaritev predšolskih otrok	Kulturni dom Zavodnje
nedelja, 18.12. ob 14:00	predstava	Lutkovna predstava Polna luna in shujševalna kura ter obdaritev predšolskih otrok	Kulturni dom Šoštanj
nedelja, 18.12. ob 16:00	predstava	Lutkovna predstava Polna luna in shujševalna kura ter obdaritev predšolskih otrok	Kino Topolšica
4. in 5. teden			
ponedeljek, 19.12. ob 15:30	predstava	Lutkovna predstava Polna luna in shujševalna kura ter obdaritev predšolskih otrok	Osnovna šola Šoštanj – podružnica Ravne
ponedeljek, 19.12. ob 17:30	predstava	Lutkovna predstava Polna luna in shujševalna kura ter obdaritev predšolskih otrok	Gasilski dom Gaberke
sreda, 21.12. ob 18:00	bridge	Bridge - razmigajmo možgane	Kavarna Šoštanj
sreda, 21.12. ob 18:00	koncert	Večer glasbene šole	Mestna galerija Šoštanj
četrtek, 22.12. ob 17:00	pravljice	Pravljica ura z Metko Pivk	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 22.12. ob 19:00	koncert	Božično-novoletni koncert glasbene šole	Kulturni dom Šoštanj
petek, 23.12. ob 18:00	koncert	Božično koncert MePZ Svoboda	Kulturni dom Šoštanj
nedelja, 25.12. ob 16:30	planinstvo	Nočni božični pohod na sv. Križ 1051m (start in cilj pohoda: gostišče Grebenšek)	Bele Vode
ponedeljek, 26.12. ob 17:00	predstava	Žive jaslice v Skornem (prva predstava ob 17:00, druga ob 19:00)	Cerkev sv. Antona v Skornem

Sredina

Sredina

Foto: Darko Vidina

Podoba kulture

pripravila Milojka Komprej

Grafike in olja Arpada Šalamona

V četrtek, 10. novembra, se je v Mestni galeriji Šoštanj z malimi grafikami in olji predstavil Arpad Šalamon, besede likovnega kritika pa je k razstavi podala mag. Milena Koren Božiček. Odrpote so pospremili zvoki harmonike, ki jih je izvajal duet Turnešek in Pintar, razstavo pa je odprl župan Občine Šoštanj. Ime Arpada Šalamona je prav gotovo vidnejše med likovniki, ki so zaznamovali današnji čas in prostor.

Likovni pedagog, ki se je v grafiki, v ekslibrisih poizkusil že leta 1952 ter se k njej vrnil po nekajletnem premoru, je imel do sedaj sto štiriindvajset samostojnih razstav, tristo triinšedeset skupnih, od tega sedemindvajset v tujini, in prejel od leta 1982 devetindvajset priznanj in nagrad. Po tej razstavi smo ga imeli priložnost videti v žalski knjižnici, kjer je ob dnevu splošnih knjižnic, skupaj z ženo Hedo, izdelal poseben ekslibris, ki ga je ob tej priložnosti svečano poklonil direktorici. Kot kaže, ga ta likovna zvrst spremlja celo njegovo ustvarjalno pot.

Foto: Dejan Tonkili

Foto: Dejan Tonkili

Sicer pa ga je njegov nemirni ustvarjalni duh nosil povsod po svetu in ga hkrati vračal na domača tla. Slovenske Konjice so postale njegovo zatočišče, kjer je med drugim skrbno sledil zapisom konjiške kronike, začel z zmajem, preko devic, gospodične in roparskega viteza.

Božičkova, ki je spregovorila o razstavi, se je v svoji besedi opredelila predvsem na razstavljeni dela. Seveda pa je, glede na avtorjev napredek, omenila njegovo rast in visoko prepoznavnost ter mu tudi čestitala k okrogli obletnici. V zloženki, ki je bila izdana ob razstavi, pa je med drugim zapisala:

Iskanja bistva izražanja in zgoščenost obravnavane snovi zelo ustrezajo Salamonovim idejam in prav z njimi je tudi dozorel v enega pomembnejših slovenskih ekslibristov. Ta dosežek ni naključen, saj Šalamon zelo zgoščeno podaja široke vsebine in s temeljnimi značilnostmi izdeluje prepoznavne ekslibrise, v katerih zajame vse bistveno.

V akvarelu, ki takoj za grafiko tudi prevladuje v njegovem opusu, je sprva izstopala trda in tehnična poteza. Iz leta v leto pa je akvarel postajal mehkejši in na začetne, po preteku desetletij, spominjajo le še horizontalni pasovi. Ti so vse bolj prepoznavni in ponavljajoči se atribut Šalamonovega slikarstva. Tako slikanje je verjetno posledica discipliniranega življenjskega stila, kakršnega je izoblikoval tudi s pomočjo tehnične ustvarjalnosti. Vedno pa je sledil čutu za popularno umetnost... skozi desetletja je predvsem grafiko in akvarel razvil do visoke osebne izrazitosti in prepoznavnosti.

Razstavo si lahko ogledate do 5. decembra v Mestni galeriji Šoštanj.

Jesen življenja na jesen

Predstavitev študijskih krožkov Univerze za tretje življenjsko obdobje v Topolšici

Univerza za tretje življenjsko obdobje Velenje je pripravila predstavitev dejavnosti študijskih krožkov v Topolšici. Sončna nedelja konec oktobra je bila menda naročena posebej za to priložnost. Vsaj tako se je zdelo, ko sem se sprehajala po zdraviliškem parku v Topolšici in je sonce gredo razpoloženje in dogajanje, ki je vladalo med udeleženkami in udeleženci, člani krožkov, ki so kar tekmovali, kdo bo pokazal več, bolje, bolj izvirno. Ali pa se je samo tako zdelo, kajti od mize do mize sem lahko občudovala in se čudila razstavljenim predmetom in s tem povezanimi dejavnostmi in težko bi bilo oceniti, kaj je najboljšo, najbolj izvirno ali najlepšo. Vsak obiskovalec parka, ki si je ogledal razstavljeni dela, se je opredelil po svoje. Blizu svojih interesov, tako da je bilo za vsakega kaj.

Predsednica univerze Erika Veršec je lahko z delom več kot 70 prostovoljcev in seveda s svojim delom zadovoljna. Odločitev, da prikažejo svojo dejavnost malo drugače, se je izkazala za zelo dobro. Med šestdesetimi in več krožki, kolikor jih živi na univerzi, je zelo dejaven krožek Parki in vrtovi Šaleške doline. Zato je bila predstavitev v parku dobra iztočnica za predstavitev vseh dejavnosti hkrati.

Foto: Milojka Komprej

Foto: Milojka Komprej

Nataša Dolejši, diplomirana agronominja, ki vodi ta študijski krožek, je povedala, da je v njem šest študentk, strokovna sodelavka, strokovnjakinja za drevnine. Raziskovanje parka je krožku prineslo mnogo zanimivosti, saj se je park skozi čas zelo spremenil, glede na zasajenost. Vendar so v njem odkrili redke mamutovec, iglavec. Med mnogimi ostalimi drevesi je nekaj primerljivih z ostalimi parki v Šaleški dolini. Združitev predstavitev krožkov je bila posebej zanimiva, ker so se dejavnosti predstavljale pod določenimi edinstvenimi grmi in drevesi. Vsekakor je bila ideja izvirna in, kot se je izkazalo med potepanjem po parku, zanimiva za mnoge obiskovalce, ki so se tega dne ustavljali ob posameznih skupinah.

In res je bilo kaj videti. Pod lipo se je predstavil bralni krožek ter krožek z recepti, v bližini je bilo videti gobarsko razstavo, pa spet dalje zbirko fotografij v albumu in edinstveno predstavitev figuric. Tudi lončarski krožek z mentorjem Igorjem Bahorjem je imel svoje mesto. To je tudi edini krožek, ki se odvija v Očini Šoštanj. Pa krožek ročnih del, čipkarstva, izdelovanja cvetic iz papirja. V parku so se zbrali tudi člani krožka, ki se ukvarja z vajami za energijo in dobro počutje, dogajanje pa so spremljali zvoki citer bolj ali manj večjih glasbenikov. Še čarovnik je prišel in začaral ljudi, da so na vse gledali z lepšo stranjo srca.

Lepo je bilo tisto oktobrsko nedeljo v parku. To že lahko rečem. Tudi zaradi tega, ker je bilo ob vsem čutiti veliko veselja in pravega užitka. Pa res prav v vsem. V delu, razstavi, v druženju in prijateljevanju, ki se kuje preko študijskih krožkov te univerze, ki je uspešna že devetnajst let. Za študente se ji ni bati. Študij v letih, ko je aktivno delo že za teboj, zna biti zelo prijeten.

Foto: Milojka Komprej

NJEGOVA TEMNA STVAR, I. del

premiera: 10. december 2005 ob 17.00 uri

Po romanu Rphila Pullmana je Nicholas Wright pripravil odrsko besedilo: NJEGOVA TEMNA STVAR, I. del. V slovenščino je tekst prevedel Jakob Jaša Kenda.

V celjskem gledališču je to predstavo za otroke in mladino postavila na oder režiserka Tijana Zinajić, dramaturško bedi nad predstavo Andrej Jaklič.

Scenografinja, kostumografinja in idejno zasnovno lutk je pripravila Jasna Vastl.

Avtor glasbe in videa je Tomaž Grom, koreograf pa Brane Potočan.

V predstavi sodeluje praktično ves igralski ansambel Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja, najvidnejše vloge pa bodo igrali Renato Jenček, Jagoda, Minca Lorenci, Igor Žužek in drugi. Zasedba

Njegova temna stvar je igra za otroke in mladino.

Trilogija Njegova temna stvar (His Dark Materials) je mojstrovina Philipa Pullmana, ki je bila nagrajena z različnimi prestižnimi nagradami. Trilogijo sestavljajo Severni sij (Northern Lights), Pretanjeni nož (The Subtle Knife), Jantarni daljnogled (The Amber Spyglass) – celotna trilogija je že prevedena v slovenščino. Prva knjiga trilogije, Severni sij, je nemudoma postala svetovna uspešnica in prejela nagrade v različnih državah. Označili so jo za "najbolj ambiciozno delo po Gospodarju prstanov".

Trilogija romana je zelo obsežna, zato je dramatisacija sestavljena iz dveh delov: prvi del zajema prvo in del druge knjige trilogije (Severni sij, Pretanjeni nož), drugi del dramatisacije pa drugi del druge knjige in tretjo knjigo (Jantarni daljnogled).

Severni sij razkriva zgodbo enajstletne sirote Lyre Belacqua in njeno potovanje na daljni sever vzporednega vesolja v iskanju ugrabljenega prijatelja

režiserka
Tijana Zinajić

Renato Jenček
(Lord Asriel)

Rogerja. Kmalu se izkaže, da je svet, v katerem živi Lyra popolnoma drugačen od našega. Njen svet je svet, v katerem se prepletajo znanost, teologija in magija. Nevarno iskanje prijatelja jo popelje na daljni sever, kjer se spoprijatelji s Cigani, čarovnicami, govorečimi medvedi in pilotom balona. Ves čas jo vodi posebna naprava, kompasu podoban inštrument, ki vedno govori resnico.

Philip Pullman je s Severnim sijem ustvaril mojstrovino, ki presega svoj žanr.

Ustvaril je knjigo za otroke, ki je vseh odraslim, fantazijski roman, ki je očaral tudi največje ljubitelje realizma. V knjigi se prepletajo čista groza, srčna bolečina, izdaja in izguba ter ljubezen, zvestoba in prijateljstvo.

Silvestrska predstava

Franca Rame, Jacopo in Dario Fo: SEKS? IZVOLITE, IN NAJ VAM TEKNE!
režiser Miha Alujevič
sobota, 31. december ob 19.00 uri

Po knjigi Zen in umetnost kavsjanja Jacopa Foja, je srednjeveško Pravljico o treh željah provansalskega izvora je v slogu ljudske pesmi upesnil Alfons Kumer. Gre za prvo slovenska uprizoritev. Prevajalec je bil Gašper Malej, režira Miha Alujevič.

Komično monodramo odigra Anica Kumer.

Italijanski dramatik, igravec, režiser in scenograf Dario Fo je eden najpopularnejših italijanskih gledališčnikov in dobitnik Nobelove nagrade leta 1997. Sodelovanje med Dariom Fojem in njegovo ženo Franco Rame se je začelo v začetku 50. let prejšnjega stoletja. Pereča politična vprašanja, kot so korupcija v katoliški cerkvi in italijanski vladi, brutalnost policije, zlorabe v zaporih, kršenje človekovih pravic, mafija, posilstvo, onemogočanje pravice italijanskim ženskam do ločitve in abortusa sta uporabila kot temeljne teme svojega gledališča. Njuna novejša besedila, ki so večinoma posvečena ženski problematiki, so nastala na pobudo France Rame.

Monodrama Osamljena ženska (1989) je izšla v zbirki monologov, ki obravnavajo temo zatiranja

Jagoda
(Gospa Coulter)

Minva Lorenci
(Lyra Belacqua)

ženske. Privlačno gospodinjino ima ljubosumni mož zaklenjeno v stanovanju, kjer je prepuščena nadlegovanju njegovega, na invalidski voziček prikovanega brata, opazovanju voajerja iz sosednje hiše in zalezovanju bivšega ljubimca. Svojo življenjsko zgodbo pripoveduje skozi okno sosedvi in nasprotni hiši.

Komična monodrama Seks? Izvolite, in naj vam tekne! je bila prvič uprizorjena 18. novembra 1994 v Mestnem gledališču v Cervii, v izvedbi France Rame. Besedilo je nastalo po knjigi Jacopa Foja Zen in umetnost kavsjanja. Groteskna in ironična monokomedija, ki se začne s prvo spolno izkušnjo France Rame, razkriva dejstvo, da ženska seksualnost še vedno velja za nekaj nespodobnega in nenaravnega.

Monolog France Rame razkriva zgodovino seksa od Adama in Eve do danes in obravnava vse ključne točke seksualnosti: orgazem, impotenco, točko G, homoseksualnost, komplekse, AIDS ... Igra je bila najprej prepovedana za mladoletne, po dveh mesecih medijske vojne in pritiskov javnosti pa je bila prepoved umaknjena. Monokomedijo Seks? Izvolite, in naj vam tekne! so označili za igro "polno globoke materinske ljubezni in zato primerno za mladoletne".

Foto: Damijan Švarc

Foto: Damijan Švarc

Foto: Damijan Švarc

Foto: Damijan Švarc

Foto: Damijan Švarc

Foto: Damijan Švarc

Intervju s profesorjem Miranom Aplincem

Resnica je samo resnica!

Milojka Komprej

Foto: Dejan Tonkili

Prof. Mirana Aplinca sem povabila na pogovor takoj po izidu njegove knjige Vošnjaki, industrialci iz Šoštanja, pravzaprav takoj po tem, ko sem knjigo tudi sama prebrala.

Dano mi je bilo tudi to, da sem imela na nek način vpogled v samo nastajanje knjige in priznam, da sem se je iskreno veselila. Kajti tudi mene je usoda družine Vošnjak na nek način vedno vznemirjala. Čas po drugi svetovni vojni pa do pred kratkim jim ni bil naklonjen, vendar so bili Vošnjaki vedno prisotni v Šoštanju. In niti zaprtje nekoč njihove tovarne usnja jim med domačini

ni vzelo tistega, po čemer smo se jih vsi na nek način spominjali. Bili so usnarji, napredni industrialci, ki so po vojni iz Šoštanja rešili samo golo življenje. Pa še tistega ne vsi. Knjiga me ni razočarala. Če bi v njej pričakovala rumeni tisk, potem bi me pustila nepotešeno. Tako pa mi je dala pošten in diskreten vpogled v nastanek rodbine Vošnjak in ljudi, ki so vpleteni v zgodbo te izjemne družine. In ko sem imela na predstavitvi knjige priložnost stisniti roko tudi potomcu Vošnjakov, gospodu Bennu Brinkhausu, sem čutila do njega veliko spoštovanje. Tudi zaradi besed, s katerimi je pozdravil Šoštanjčane in katerih si, žal, nisem zapomnila v taki meri, da bi jih lahko spremenila v verodostojen zapis. Vendar so bile to besede sprave, razumevanja in tudi zahvale avtorju knjige in prisotnim Šoštanjčanom za topla sprejem. Nobene zamere ni bilo razbrati. Kot da je tisti čas, ko so morali Vošnjaki po vojni na hitro zapustiti Šoštanj in pustiti tu imetje in umirajočo mamo, dokončno minil. In kot da je pozabljena krivica, ki se je Vošnjakom zgodila in ki je ne bo mogoče nikoli popraviti v taki meri, kot je bila storjena. Je bil res zato potreben samo čas?

Kot je prof. Aplinc lepo rekel: »Zaradi mnogih deklariranih resnic se pač težko odločamo, vendar je resnica samo ena, to, da je resnica.«

Prof. Miran Aplinc, vaše življenje je že od otroštva vezano na ta kraj. Kje ste preživljali svoja mlada leta in kakšno je bilo v otroških letih vaše doživljanje tega okolja?

Mladost sem preživel v Prelogah, osnovno šolo (1970-1978) pa sem obiskoval v Šoštanju. Pot v šolo je vodila skozi Družmirje, mimo šmihelske cerkve po glavni cesti ali pa po črni poti pod pokopališčem. Letos mineva že 30 let od rušenja župnijske cerkve in morda me je prav to že takrat spodbudilo k razmisleku o preteklosti in naših nepremišljenih dejanjih. V Šoštanju se je nekaj pod-

bnega zgodilo pred nekaj leti, ko so spektakularno porušili objekte Tovarne usnja Šoštanj. Verjetno so to globlji razlogi, da sem se začel ukvarjati s to problematiko.

Se pravi, da ste se že v otroštvu na nek način odločali o svoji življenjski usmeritvi in tudi zato verjetno študirali zgodovino. Zato je bila najbrž odločitev o poklicu lahka?

Tako je. Po letih šolanja sem postal učitelj in zdaj sem zaposlen na osnovni šoli v Šmartnem ob Paki.

Letos pa ste domače okolje presenetili s knjigo o Vošnjakih. To je knjiga o družini, ki je zaznamovala Šoštanj. Kaj vas je vodilo k pisanju in pri pisanju?

Razlog za obravnavo zgodovine TUŠ in posredno družine Woschnagg se je pojavil kar sam. Kar nekaj let pred dokončnim propadom tovarne je bil tudi Šoštanj obsojen na postopen izbris. Ob spremembah načrtov glede usode tega dela doline je v Šoštanj posijal žarek upanja tudi za tiste, ki so še vedno vztrajali. Kraj so ljudje pričeli postopno oživljati, mnoge pa je pričelo motiti sivo, napol razpadlo zidovje tovarne usnja. Medtem je tovarna propadla in mesto je znova doživelo močan udarec. Nekako v obdobju pred napovedanim rušenjem tovarne smo pričeli mnogi z zanimanjem, spet drugi z nostalgijo, opazovati tovarno.

Vseeno se mi zdi, da o tovarni ne razmišljate kot o nečem, kar bi budilo negativen odnos. Predvsem ne negativen odnos do prejšnjih lastnikov, Vošnjakov!

K razmisleku o preteklosti nas pritegne predvsem pozitiven odnos Šoštanjčanov do tovarne, ki je leta dajala kruh zaposlenim delavcem in predstavljala gospodarsko osnovo mesta. To se odraža tudi v ljudskem besednjaku, saj so še vedno v uporabi pomenke, kot so Vošnjakova graščina, Vošnjakova Vila Široko, Vošnjakov Gutenbüchel in Vošnjakova fabrika. Nenazadnje so na zadnjo spominjala temna okna propadajočega tovarniškega zidovja, sredi katerega je stal visok dimnik, zidan iz rdeče opeke.

Vas je motilo, ko so tovarno podrti?

Zaradi novejših gospodarskih interesov so objekte odstranili in tako tudi fizično izbrisali velik del tradicije in zgodovine mesta Šoštanj. Izginila pa ni samo dolgoletna industrijska kulisa Šoštanja. Na nek način je Šoštanj izgubil vez s preteklostjo, saj je samo rušenje potekalo hitro in temeljito. Ob odsotnosti treznega pogleda vnaprej ali pa vsaj odnosa do Šoštanjčanov smo napravili enkratno priložnost ohraniti znanjem zna- in tradicijo, ki so jo naši predniki gradili vsaj 210 let.

Nekako takrat je dozorela misel, da moramo vendarle nekaj storiti tudi sami. Pohvale vredna je pobuda posameznikov, ki so tik pred rušenjem iz tovarne reševali stroje in naprave ter delčke arhiva. Mene osebno je takrat morda prebudil ključ, ki sem ga našel na tovarniškem dvorišču dan pred rušenjem. Takrat sem bil v sebi kar malo jezen, ker je bilo vse zapisano odpadu.

Če danes pogledamo nazaj, smo imeli v Šoštanjju primer izjemne industrijske kulturne dediščine, ki je ni več. Ravno zdaj v bližnjem Velenju potekajo aktivnosti okrog projekta INDU.PIK.

Napisati knjigo je življenjska odločitev in velik zalogaj. Sploh knjigo, ki je napisana na podlagi raziskovanj in dejstev. Knjiga o Vošnjakih je tudi polna navedkov dejstev, virov, letnic, v njej je tudi rodovnik, ki sega daleč nazaj. Je bilo zbiranje podatkov dolgotrajno delo?

To vprašanje mi je zastavil tudi gospod Benno Brinkhaus, ki se je udeležil predstavitve knjige. Resno in verodostojno delo zahteva dokazljivost vsega, kar je zapisano, predvsem pa nas v to silo odnos in odgovornost do ljudi, saj je obravnavana tema še vedno del polpretekle zgodovine. Raziskava in vrednotenje je trajalo tri leta in pol in je bilo omejeno na usnjarstvo, Šoštanj in družino Woschnagg tja do 16. stoletja. V začetku je bil cilj zbiranja podatkov le 20. stoletje, vendar je bilo potrebno zaradi razjasnitve pomembnih vprašanj poseči dlje v preteklost.

In kje ste poiskali vire?

Tu so pomagale matične knjige Župnije sv. Martina v Velenju, Župnije sv. Mihaela v Šoštanjju in raziskava Maksa Goričarja o izvoru njihove družine. Tako je vzporedno nastal rodovnik družine Woschnagg - Vošnjak, v katerem so skupaj navedeni predniki in predstavniki obeh vej te družine.

Upam, da so s tem presežene delitve v literaturi za obdobje 19. in 20. stoletja, ki rodbino Vošnjak - Woschnagg omenja dokaj skopo. Nekaj več je v svojih Spominih o rodnem Šoštanjju in domači družini zapisal dr. Josip Vošnjak. Zbirka Šaleški razgledi in tudi referati, ki so nastali na simpoziju ob 150. obletnici rojstva dr. Josipa Vošnjaka, prinašajo različne poglede nanje. Iz literature o razvoju industrije in obrti na Celjskem le tu in tam najdemo povezave z razvojem usnjarstva v Šaleški dolini. Z nastankom in razvojem obrti v Šoštanjju ter okolici so se ukvarjali dr. Jože Hudales, Damijan Kljajič in dr. Tone Ravnikar, pred vsemi pa je ledino oral šoštanjski zgodovinar in učitelj Franc Hribernik. V zadnjem obdobju je o starih industrijskih podjetjih na Celjskem v publikacijah Zgodovinskega arhiva Celje pisal dr. Milko Mikola.

Zadnje obdobje, to sta prva polovica 20. stoletja in druga svetovna vojna, je izčrpno obravnaval dr. Milan Ževart v delu Narodnoosvobodilni boj v Šaleški dolini, vendar je omenjena tematika obravnavana le ponekod. Kratek čas, ki so ga Woschnaggi preživeli v Jugoslaviji po vojni, do danes še ni bil obravnavan.

Zaradi le delno obdelane tematike so bili v raziskavi arhivsko gradivo Zgodovinskega arhiva Celje, Arhiva Republike Slovenije, Muzeja narodne osvoboditve Maribor, Muzeja novejšje zgodovine Celje, Muzeja Velenje, arhiv Krajevne skupnosti Šoštanj in arhiv zasebnikov.

Pomembno človeško noto so pridali tudi mnogi, ki so izpovedali lastno izkušnjo in spomin na preteklost.

Knjiga se ne bere kot roman, čeprav ni težko slediti dogajanju. Ste se med pisanjem poigravali z mislijo, da bi jo bolj »literarno« obarvali oziroma ji dodali več svoje domišljije?

Tudi takšen pristop bi bil morda dobrodošel, vendar lahko kaj kmalu zaidemo na področje neznanega, kjer smo subjektivni in površno iščemo samo tisto resnico, ki jo želimo videti.

Ste naleteli med pisanjem na kakšne podatke, ki ste jih iz tega ali onega razloga, lojalnosti zamolčali?

Vedno se najdejo trditve in podatki, ki jih v danem trenutku ne moremo preveriti in potrditi, zato tudi niso uporabni. Morda bodo kakšne govorice dokazljive čez sto let, danes pa nimajo, razen v rumenem tisku, nobene teže. Zanimivo je, da se pojavljajo takšna in drugačna mnenja in dvomi. Zaradi časovne bližine se temu ne da izogniti.

Zaradi mnogih deklariranih resnic se pač težko odločamo, vendar je resnica samo ena, to, da je resnica.

Pa na kratko povejte, kateri del zgodovine Vošnjakov vas je najbolj pritegnil.

Posebno zanimiv je razvoj usnjarstva preko cehov v industriji. Z razvojem raziskave so se razkrila zelo zanimiva razmerja med slovensko in nemško narodno stranko konec 19. stoletja. Vzporedno pa je zame zelo pomembno spoznanje, da je ob ugodnih pogojih obrtne svobode od leta 1860 do konca stoletja v Šoštanjju nastala ena največjih usnjarn avstro-ogrske monarhije. Tovarna je ob sposobnih posameznikih preživela gospodarske krize prve polovice 20. stoletja. Razvijajoča se tovarna je vsekakor postala gibalno razvoja Šoštanjja - metropole Šaleške doline podobno kot danes TEŠ. V samem začetku raziskovanja je morda pritegnil čas druge svetovne vojne. Predvsem zadnje obdobje 1944-1945, konstituiranje in namere nove FLRJ, revolucionarnega prava in nepravilna usoda Woschnaggov po vojni. Na tem mestu je vmesno poudariti problematičnost razvoja in propada predvojnega podjetniškega potenciala, kakršen se po propadu prejšnjega sistema uveljavlja šele nekaj zadnjih let.

Se boste tudi v prihodnosti ukvarjali z vprašanji in raziskavami na to temo?

V prihodnosti vidim možnosti za raziskave razvoja usnjarske obrti preko cehov v industrijo. Tu je potrebno izpostaviti težnjo za postavitev Muzeja usnjarstva Slovenije. Nadalje je mogoče še raziskati odnos nemške in slovenske narodne strani konec 19. stoletja. Posebno zanimiva bi bila primerjava navidezne nacionalizacije po I. svetovni vojni in nacionalizacija po drugi svetovni vojni in ocena gospodarske škode, ki jo je Šoštanj utrpel zaradi izčrpanja tovarne usnja.

Knjigo ste izdali preko Zavoda za kulturo Šoštanj, ki jo je izdal kot prvo v zbirki Labis

Bellus (lepi kamen) in ki je na področju izdajateljske dejavnosti še precej nov. Zakaj je bila to vaša želja in zakaj niste morda poiskali kakšne bolj znane založbe.

Spočetka sem razmišljal o tem, vendar mislim, da je bila to najboljša mogoča poteza. V Zavodu za kulturo so pokazali posluš za projekt, pri katerem so kasneje sodelovali izvrstni sodelavci. Upam, da nam je uspelo.

Ob pisanju ste vzpostavili tudi stik s potomci družine Vošnjak. Kakšen je bil njihov odnos do vašega dela?

Mislim, da je povsem normalno govoriti z njimi o polpreteklem času in tako so to tudi sprejeli. Njihov odnos je bil zelo pozitiven, odprt in radoveden. Vprašali so namreč tudi, zakaj se mi, iz njim daljnega Šoštanjja, še zanimamo zanje. Svoje motive sem jim razložil.

Vošnjaki so se odzvali tudi povabilu na predstavitev knjige, ki je bila 8. oktobra. Imate po tem še vedno stike.

Stike smo tudi po tem dogodku obdržali.

Na predstavitvi je spregovoril Benno Brinkhaus, vnuk Herberta Vošnjaka, ki je v tej družini na nek način zelo tragičen lik. Na nek način je g. Brinkhaus tam izrazil naklonjenost do knjige in že predhodno do vašega pisanja.

To, da je ob tem dogodku prišel iz Berlina Benno sin Marijane Brinkhaus, rojene Woschnagg, pomeni nam, Šoštanjčanom poseben poklon. Besede, ki nam jih je namenil v uvodu, so besede spomina in sprave, vendar je veliko vprašanje, če smo mi o tem sploh pričeli razmišljati.

Zdaj ko je knjiga že več kot mesec med bralci, vas gotovo veliko ljudi ogovori. Kakšna so najpogostejša vprašanja in izrazi čustev.

Kakšnih posebnih odzivov nisem pričakoval. Odzivajo pa se predvsem tisti, ki imajo odnos do tovrstne tematike.

Napisati knjigo je, kot sem že rekla, življenjsko delo. Upam, da se boste tudi v prihodnosti lotili pisanja in nam podarili še kakšno bogato in zanimivo delo. Boste še pisali?

Če bo za to ustrezna priložnost in motiv.

Na predstavitvi ste se zahvalili vsem, ki so vam pomagali pri nastajanju knjige, in tudi svoji družini, ki je z razumevanjem sprejela čas, ki ste si ga vzeli za to. Tudi mi, Šoštanjčani se vam zahvaljujemo za bogat in neprecenljiv prispevek k ohranjanju zgodovine našega kraja. Hkrati se vam zahvaljujem tudi za današnji pogovor.

Tudi vam hvala za potrpežljivost.

Gorenje nad evropski prodajni prestiž

Gorenje na stečaj odprlo vrata

Razvoj Gorenja je v zadnjih letih nedvomno dosegel svoj drugi vrhunec tako na področju kakovosti proizvodnje kot tudi v marketinškem smislu. Prodor te blagovne znamke na izjemno zahtevnem evropskem in svetovnem tržišču pomeni tudi ugled za Slovenijo in slovensko gospodarstvo. To je ob otvoritvi prodajno razstavnega salona v Velenju pred nedavnim priznal tudi gospodarski minister mag. Andrej Vizjak.

Foto: Jože Miklavc

Z otvoritvijo novega razstavno-prodajnega centra v ponedeljek, 3. oktobra, po besedah direktorja Gorenja Franja Bobinca največjega v Evropi, so gorenjčani odprli vrata modernih razstavnih salonov za več tisoč poslovnih partnerjev iz Evrope in številnih drugih dežel. Na slovesnosti je spregovoril gospodarski minister Andrej Vizjak, ki je dejal, da je pridobitev pomembna tudi za slovensko gospodarstvo, saj je to model in nov pristop k širitvi tržišča v dežele EU in ostalega sveta. Tako bivšim vodstvenim strukturam, sedanjemu menedžmentu, razvojnim kadrom in delavcem je izrazil visoko priznanje in čestitke k nizu uspehov, gospodarski rasti in zadnjim investicijam v največje in modernizirano skladišče ter prodajno-razstavne salone z gostinsko enoto.

Gorenje d. d. je družba, ki povezuje še 47 odvisnih družb, od tega kar 33 v tujini. Je tudi med

Foto: Jože Miklavc

največjimi slovenskimi neto izvozniki, saj izvozi kar 86 % svoje proizvodnje. S 4-odstotnim tržnim deležem v Evropi sodi med največje proizvajalce gospodinjskih aparatov, saj letno prodaja preko 3 milijone velikih gospodinjskih aparatov v več kot 60 držav sveta in kar 70 % prodaje se izvrši pod lastno blagovno znamko.

V soboto in nedeljo, 8. in 9. oktobra, pa so na ogled in nakupe povabili predvsem ostale občane in delavce gorenjevih tovarn. V soboto so obiskovalce zabavali Čuki in Atomik Harmonik, srečanje pa je bilo tudi z rokometišči Gorenja. V nedeljo je gostoval Pikin festival iz Velenja in navduševal mlade. Pripravili pa so še srečanje s člani nordijske smučarske reprezentance in s pevko Natalijo Verboten. Skupaj si je najnovejše izdelke in opremo v dneh odprtih vrat Gorenja ogledalo na tisoče ljudi, s tujimi in domačimi kupci pa so gorenjčani sklenili velike posle. To je zagotovo še ena novost in učinkovita poslovna poteza, ki bo Gorenju in njegovim številnim partnerjem zagotavljala prodajo in na daljnje uspehe.

Foto: Jože Miklavc

Jože Miklavc

Praznik Občine Šmartno ob Paki

Občani občine, ki nosi krajevno ime in ime zavetnika svetega Martina Šmartno ob Paki, so letos med 22. oktobrom in 19. novembrom obeležili številne kulturne, športne in gospodarsko pomembne dogodke. Osrednja prireditev, slavnostna seja Sveta Občine Šmartno ob Paki je bila na dan občinskega praznika 11. novembra v kulturnem domu v vasi Gorenje s podelitvijo občinskih priznanj za leto 2005.

Program so poleg osrednjega nagovora župana Alojza Podgorška, ki je poročal o pomembnih dosežkih v minevajočem letu, izvedli pevci pevske skupine Vajnštajn iz Gorenja, ansambel Spev ter člani amaterskega gledališča KD Gorenje.

Plaketi občine so podelili Martini Klinar in Pavli Letonje iz Paške vasi, obema za dolgoletno delo v kulturi in drugih društvenih in družbenih dejavnostih, župan pa je svoji priznanji namenil predanima pevcema in glasbenikoma ansambla

Foto: Alja Miklavc

Prejemniki občinskih nagrad z županom Alojzom Podgorškom; z leve Kristjan Kolenc, Marko Berzelak, dr. Jovan Stupar, Alojz Podgoršek, Marta Klinar in Pavla Letonje.

Spev. Najvišje občinsko priznanje občine Šmartno ob Paki častni občan pa so ob letošnjem prazniku namenili zdravniku dr. Jovanu Stuparju iz zdravstvenega doma Šmartno ob Paki za njegovo vestno, predano in požrtvovalno delo v stroki in kraju. Takšni priznanji sta doslej prejela le še »oče Gorenja« Ivan Atelšek in šmarški župnik Ivan Napret.

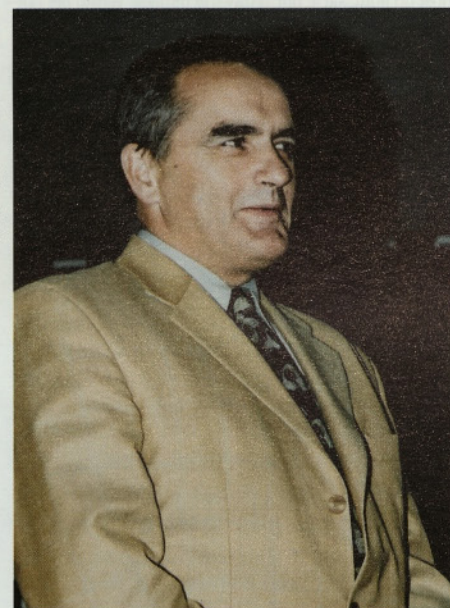

Foto: Alja Miklavc

Dr. Jovan Stupar, portret častnega občana Občine Šmartno ob Paki.

Člani gledališča in folklorne skupine Gorenje so za zaključek slovesnosti pripravili prijetno predstavo iz nekdanjega kmečkega življenja.

Jože Miklavc

V letu 2006 bodo v Občini Šmartno ob Paki izdatno praznovali. Osrednji dogodek, združen z občinskim praznikom bo 750-letnica prve posredne omembe kraja, ostali pomembni pa še 115-letnica izgradnje železnice, 100-letnica kulturne dejavnosti, 55-letnica Ljudske tehnike, 30-letnica Gledališča pod kozolcem, 30-letnica folklorne skupine Ojlika ter 25-letnica društva za šport in rekreacijo Klub 81.

Izlet je bil nepozaben

Planinsko društvo Šoštanj ob zaključku sezone tradicionalno prireja izlet v neznan. Običajno je izlet naravnano tako, da se ga lahko udeležijo tudi tisti člani društva, ki jim noge ne služijo več najbolje ali pa se jim preprosto zahoče enkrat na planinski izlet malo drugače. Smer in cilj sta neznan, kar še povečuje čar. In vsi ga nestrpnost pričakujejo. Tako je bilo tudi tokrat.

Udeleženci so se zjutraj zbrali na avtobusni postaji in se skozi Penk popeljali na Črnivec, kjer je bil prvi postanek za kavico. Pot so nadaljevali proti Kamniku in se v Stahovici ločili. Nekateri so se podali na Kamniški vrh, drugi pa so pot nadaljevali proti Naravnemu zdravilnemu gaju Na tratah v Tunjicah. Različne raziskave so pokazale, da tukaj privre na dan več vrelcev zdravilnih energij, od katerih ima vsak drugačen vpliv na človeško telo, na njegovo zdravje in počutje. Ogled gaja traja eno uro. Obiskovalci se pod strokovnim vodstvom ustavljajo na posameznih energetskih točkah, ki jih je devet, in izvajajo določene miselne in sprostitvene vaje.

Foto: Viktorija Kompej

Ko so se tako napolnili z zdravilnimi energijami, so si ogledali še tamkajšnje cerkev, o katere zgodovini jim je več povedal župnik Pavle. Med potjo se jim je spet pridružila skupina, ki je prej odšla na pohod, in vsi skupaj so se podali proti Termam Snovik v Tuhinjski dolini. To so ene mlajših term pri nas, ki pa se hitro razvijajo in ponujajo svoje storitve pod geslom: »Privoščite si svoj svet užitek.« Od tukaj so se izletniki odpravili še na ogled cerkve Selo pri Kamniku, kjer je bil zlasti zanimiv Marijin hram.

Ko so tako poskrbeli za dobro dušno in telesno počutje, je bilo na vrsti pozno kosilo na izletniški kmetiji, kjer je bilo obilo jedi in malo tudi pijače. Nato so v vselem razpoloženju krenili proti domu. Za odlično organizacijo izleta in da je vse potekalo, kakor je treba, gre zahvala predsedniku PD Šoštanj Vladu Stropniku in vodniku Filipu Vrabču, ki je še zlasti skrbel za dobro voljo in veselje. Seveda pri tem ne gre pozabiti niti na zanesljivega voznika Krista, ki je izletnike varno pripeljal domov. Reči je treba, da vsi že komaj čakajo, da se leto osorej zopet podajo v neznan.

Marija Lebar

Izlet na Goričko

Turistično društvo Skorno med številnimi drugimi dejavnostmi vsako leto priredi za svoje člane izlet, katerega končni cilj je neznan. Tako so se tudi letos dobili v soboto, 15. oktobra, in ob sedmi uri krenili proti Goričkemu.

Vse udeležence je najprej pozdravila predsednica društva Maša Stropnik in izrazila prepričanje, da megleno jutro ne bo pokvarilo dobrega razpoloženja. Res se je že kmalu razlegala pesem harmonike in pregnala megle in morebitno slabo voljo. Nato pa je bilo ves dan vreme kot naročeno.

Prvi postanek je bil šele v Prekmurju v gostilni Ajda, kjer so se okrepcali s pristnim bogračem, nato pa odhiteli dalje do kraja Cankova, kjer so si ogledali cerkev sv. Jožefa, pridružil pa se jim je tudi krajevni turistični vodnik, ki je nato vodil izlet. Po malici so pobrali anketne liste, na katerih so izletniki označili, kje bo »zadnja postaja« in zaključek izleta. Na voljo so imeli pet možnosti.

Ker so bili na cesti proti Lenartu, ki jo prenavljajo, zastoji, so bili malo pozni in vodnik jih je nemudoma popeljal na glavno točko izleta, to je grad Grad v kraju Grad. Tukaj je vodstvo prevzel grajski vodnik in povedal marsikaj zanimivega o zgodovini gradu in kraja. Grad sam naj bi imel 365 sob, to se pravi za vsak dan v letu eno, a do sedaj so jih našli in jih uporabljajo le nekaj čez 310. Med drugim so v kleteh in mučilnici našli kar osem vrst netopirjev, od katerih so nekateri zaščiteni. Da bi jim omogočili mir, so ti prostori namenjeni le njim in za obiskovalce zaprti. Grad stoji na sečišču energetskih meridianov, sezidan je na živi skali, kleti pa so vanjo vklesane. Poslopje je ogromno, a ga skriva gozd, da ga od daleč ni mogoče videti. Njegova zgodovina je pestra, propad in žalostna usoda pa sta se zanj začela, ko so ga med vojno zasedli najprej Nemci, nato Rdeča armada, potem pa so tisto, kar je še ostalo od bogate opreme in izjemne knjižnice (ki je končala v ognju), raznesli domačini. V zadnjih nekaj letih so grad začeli obnavljati, odmevne pa so njihove prireditve v času okrog prvega novembra, ko prirejajo Noč čarovnic.

Kot vsak pošten slovenski grad ima tudi ta svojo legendo. Na gradu so bivali plemeniti gospodje, grad pa je čuval zmaj z zlato krono, ki se je hodil kopat v grajsko jezero. Takrat je krono vedno odložil. Grajski gospodje so mu nekoč med kopanjem krono ukradli. Zmaj se je razjezil in izginil. Ker so se raznesle govorice o zlati kroni na gradu, ki je bil sedaj brez stražarja, so ga napadli sovražniki, odnesli krono, gospodo pa pobili.

Po malo mračnem razpoloženju, ki je vladalo med ogledom veličastne stavbe, je sledil obisk cerkve sv. Jurija v istoimenskem kraju. V njej je zanimiv mozaik. Nato so se povzpeli do tromeje. Ustavili so se pri izviri slatine, ki pa je, žal, imela duh po gnojevki. Ker je sledila degustacija domačih marmelad, nato pa še vina, se zaradi smrdljive slatine nihče ni razburjal.

Malo negotovanja je povzročil le vodnik, ki je izletnike nenehno spominjal, da so pozni in jih kar naprej priganjal. O samem parku treh dežel, ki obsega področja na Madžarskem in Avstriji ter slovensko Goričko, so bolj malo izvedeli, zato pa toliko več o spornih političnih potezah domačega

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

(jurovskega) župana. Res pa je, da vodnika mnogi niso poslušali niti si niso dali pokvariti dobre volje.

Večer so sklenili v gostilni, kjer so dan tudi začeli. Na vrsti je bilo tradicionalno žrebanje treh nagrad med pravnimi odgovori v anketi, nato pa v poznih urah vesel povratek proti domu.

Marija Lebar

POLICIJSKO POROČILO ZA ZADNJE OBDOBJE NA OBMOČJU OBČINE ŠOŠTANJ

S področja prometne varnosti z veseljem sporočamo, da v preteklem mesečnem obdobju nismo beležili hujših prometnih nezgod na območju Občine Šoštanj. Beležimo pa kljub temu nekaj manjših nezgod, ki so se končale z zvito pločevino. Kot glavni vzrok nezgodam so še vedno človeški dejavniki: neprilagojena hitrost vožnje motornih vozil, stran vožnje in prevelika količina zaužitega alkohola.

S 15. novembrom je pričel veljati predpis o uporabi zimske opreme na jeklenih konjičkih. Tako pravilnik nalaga, da morajo imeti vozila, katerih dovoljena masa ne presega 3.500 kg (osebna vozila, kombinirana vozila ...) zimske pnevmatike (pnevmatike, ki imajo na boku proizvajalčevo oznako M+S) na vseh kolesih ali poletne pnevmatike (katerih dežen pnevmatike je globok najmanj 3 mm) in v priboru ustrezno velike snežne verige za pogonska kolesa ali verigam enakovredne pripomočke. Vozila s štirikolesnim pogonom morajo imeti v primeru stalnega pogona snežne verige vsaj za zadnjo os in v primeru priklopljivega pogona vsaj za stalno vklopljeno os. Oprema za vozila, katerih dovoljena masa presega 3.500 kg (tovorna vozila), pa morajo imeti poleg že naštetih pogojev v opremi še lopato.

Na področju javnega reda in miru smo v večini primerov posredovali v gostinskih lokalih, kjer so se udeleženci odločili, da se po skupno preživetih uricah ob alkoholnih pijačah pomenijo še s pestmi. Posredovati smo morali med udeleženci pretepa v lokalu IPOON v Šoštanju, kjer so si skočili v lase redarji varnostne službe, ki so po končani službi (v uniformah te službe) popivali v lokalu. Posredovali smo tudi v lokalu ZLATKA v Šoštanju in v lokalu BEL DE YOUR v Topolšici, kjer sta pretepača med prerinjanjem v sanitarijah lokala razbila tudi pisoar.

Med drugim smo bili obveščeni tudi o glasni glasbi, ki je motila stanovalce nad lokalom GURMAN v Topolšici. Ob prihodu policistov na kraj se je v postopek vmešal partner lastnice lokala, ki je želel fizično obracunati s policisti ter jih v postopku žaliti. Ostali nočni čas je moral zaradi suma, da bo s prekrškom nadaljeval, preživeti na Policijski postaji v Velenju.

Zoper vse kršitelje smo podali na Okrajno sodišče v Velenju obdolžilne predloge.

Med poostreno kontrolo, ki smo jo opravili v Topolšici, smo pri mladeniču iz Velenja, ki se je nahajal z družbo pri stari bolnici, zasegli štiri večje pakete s skupno vsebino 30-40 g prepovedane droge - marihuane. Posest prepovedane substance bo moral le-ta zagovarjati pri sodniku.

S področja kriminalitete hujših kaznivih dejanj ne beležimo. Kljub temu pa opozarjamo občane na previdnost, saj smo v preteklem mesecu obravnavali kar nekaj kaznivih dejanj, ki bi jih lahko občani s samozadržanim ravnanjem preprečili. Tako smo beležili kar tri (3) prijave občanov, da jim je NN storilec-storilka izvršil-a tatvino mesa iz skrinj. V zvezi s tem smo bili uspešni in kmalu ugotovili, da so dejanja osumljene tri državljanke R Slovenije romske narodnosti, ki so se po terenu prevažale s sivimi avtomobilom Fiat Punto ter izvrševale kazniva dejanja. Zaznali pa smo tudi dva vloma v vikende, in sicer na območju Belih Vod, kjer je NN storilec kradel predvsem hrano in oblačila.

Približujejo se tudi praznični dnevi, pri katerih se policija vsako leto znova srečuje s pojavi množičnega metanja petard in uporabe drugih pirotehničnih izdelkov. Medtem ko je takšno početje določenim posameznikom in skupinam v zabavo, je za večino državljanov neprijetno in predstavlja svojevrstno nasilje nad ljudmi.

Nepremišljena, neprevidna in objestna uporaba

pirotehničnih izdelkov pogosto povzroči telesne poškodbe (opekline, raztrganine rok, poškodbe oči), prav tako pa vznemirja ljudi, živali in onesnažuje okolje.

V tem času bomo dosledno ukrepali zoper vse, ki bodo metali petarde oziroma uporabljali druge pirotehnične izdelke.

Uporaba pirotehnik je dovoljena v času od 26. decembra do 2. januarja, vendar ne na krajih, kjer to ni dovoljeno, in sicer:

V ŠOLAH, VRTCIH, DOMOVH ZA OSTARELE, V OKOLICI CERKVA, V STRNJENIH NASELJIH, NA HODNIKIH STANOVANJSKIH OBJEKTOV, KRAJIH, KJER SE ZBIRA VEČJE ŠTEVILO LJUDI.

PIROTEHNIČNE IZDELKE NE SMEJO UPORABLJATI OSEBE, MLAJŠE OD 15 LET.

PIROTEHNIČNE IZDELKE, KI JIH MLADOLETNIKI UPORABLJAJO, NAJ UPORABLJAJO LE POD NADZORSTVOM STARŠEV ALI SKRBNIKOV.

SPOŠTUJTE PRAVICO SOSEDOV, OTROK, STAREJŠIH, DA V MIRU UŽIVAJO PRAZNIKE, ZATO NE MEČITE PETARD V NJIHOVO BLIŽINO IN PRED NJIHOVE DOMOVE!

Vodja policijskega okoliša:
Zoran STOJKO-KREVZEL

Kako pripraviti jeklene konjičke za zimo?

Zakonska podlaga:

- ZVCP, čl. 114,
- Pravilnik o napravah in opremi vozil v cestnem prometu.

Obvezna zimska oprema:

Vozila, katerih največja dovoljena masa (masa vozila + nosilnost) ne presega 3.500 kg (osebna vozila in kombinirana vozila), morajo biti pozimi in od 15. 11. do 15. 3. in v zimskih razmerah (na cesti ali na njenem delu takrat, ko se ob sneženju sneg oprizema vozišča, pa do takrat, ko je po koncu sneženja vozišče povsem očiščeno in ko pristojna služba za vzdrževanje cest sporoči, da je cesta ponovno normalno prevozna in primerna za promet vozil; zimske razmere so tudi takrat, kadar ne sneži, pa je vozišče zasneženo ali zaledenelo - ledna deska, poredica) opremljena s predpisano zimsko opremo, ki obsega:

- zimske pnevmatike (M+S) na vseh kolesih ali
- poletne pnevmatike na vseh kolesih in v priboru ustrezno velike snežne verige ali verigam enakovredne pripomočke, ki morajo biti v zimskih razmerah pravilno nameščeni na pogonskih kolesih. Vozila s štirikolesnim pogonom morajo imeti snežne verige vsaj za zadnjo os, vozila s priklopljivim pogonom pa vsaj za stalno vklopljeno os,
- kanali dežena pnevmatik, ki štejejo v zimsko opremo, morajo biti globoki najmanj 3 mm.

Ob sneženju namestimo snežne verige na pogonska kolesa takrat, ko je na cesti že toliko snega, da pnevmatika med vožnjo ne pride več v stik z voziščem.

Zimske pnevmatike je priporočljivo zamenjati najkasneje po 4 letih, saj se guma, ki je organska snov, stara in, ne glede na obrabljenost, izgubi sposobnost za optimalno oprizemanje vozišča.

ZIMSKA OPREMA TOVORNIH VOZIL IN AVTOBUSOV JE TUDI LOPATA!

Druga zimska oprema:

V avtomobil, pripravljen za zimsko vožnjo, spadata

tudi metlica in strgalo za čiščenje stekel. Priporočljivo je, da imamo s seboj priročno lopato. Preverimo brisalce, morda je guma natrgana ali drugače poškodovana. V posodi za čiščenje vetrobranskega stekla naj bo dovolj tekočine, ki v mrazu ne bo zmrznila. Naprave za odta-ljevanje in sušenje vetrobranskega stekla ter naprave za ogrevanje in zračenje morajo zagotoviti normalno vidljivost skozi avtomobilska stekla. Za varno vožnjo je nujno tudi brezhibno delovanje zavor, zato vedno preverjajmo gladino zavorne tekočine. Luči zagotavljajo poleg vidljivosti tudi boljšo vidnost, zato pred začetkom vožnje preverimo njihovo delovanje. Sprej za odta-ljevanje ključavnic vrat IMEJ PRI SEBI IN NE V VOZILU.

Ker lahko na poti naletimo na zimske razmere, zaradi katerih bomo ostali na cesti, je prav, da pred vožnjo napolnimo rezervoar za gorivo, pa tudi kakšna odeja v vozilu ne bo odveč.

PRAVOČASNO PREVERITE:

- PNEVMATIKE (tlak, profil),
- ZAVORE (tekočina, zav. ploščice in diske),
- SVETLOBNE NAPRAVE,
- ZIMSKO OPREMO.

SANKCIJE:

- če v vozilu ni opreme, se voznik/voznica kaznuje z globa 30.000 SIT (v 8 dneh polovični znesek 15.000,00 SIT);
- če voznik ravna v nasprotju s prometnim znakom obvezna uporaba snežnih verig;
- če pa voznik s storjenim prekrškom ovira promet ali onemogoči promet, pa je globa 100.000,00 sit (oz. v roku 8 dneh pol. znesek).

Akcija kresnička

Zakonska podlaga:

ZVCP 97. člen, ki govori o osvetlitvi pešcev:

Pešec, ki hodi ponoči zunaj naselja ali v neosvetljenem naselju, kjer ni pločnika ali pešpoti, po vozišču ali tik ob njem, mora na vidnem mestu nositi (na strani, ki je obrnjena proti vozišču) svetilko, ki oddaja belo svetlobo, ki je vidna s prednje in zadnje strani, ali odsevnik, ki ne sme biti rdeče barve in katerega odsevna površina na vsaki strani meri najmanj 20 cm².

Organizirana skupina pešcev, ki ponoči hodi zunaj naselja ali v neosvetljenem delu naselja po vozišču, mora na začetku in koncu skupine uporabljati najmanj eno svetilko, ki oddaja belo svetlobo. Svetilke morajo biti nameščene tako, da jih lahko drugi udeleženci v cestnem prometu pravočasno opazijo.

Udeleženci, ki se vozijo po vozišču v invalidskem vozičku, pešci, ki potiskajo ali vlečejo ročni voziček, morajo ponoči in ob zmanjšani vidljivosti imeti na vozičku najmanj eno svetilko, ki oddaja belo svetlobo. Svetilka mora biti pritrjena na levi strani in mora biti vidna od spredaj in zadaj in ne sme slepiti drugih udeležencev v cestnem prometu.

VIDNOST JE VARNOST!

Voznik opazi ponoči ali v mraku:

- temno oblečenega pešca na razdalji 26 m,
 - svetlo oblečenega pešca na razdalji 38 m,
 - pešca s kresničko ali odsevnim trakom na razdalji 136m.
- PONOČI, V MRaku IN OB SLABŠI VIDLJIVOSTI (MEGLA, MOČAN DEŽ, SNEŽENJE ...) SE NOSIJO SVETLA OBLAČILA IN KRESNIČKA ALI IZDELKI Z ODSEVNIMI POVRŠINAMI.

SANKCIJE:

- če pešci ravna v nasprotju s temi določili, je globa 10.000,00 SIT (oz. polovično v roku 8 dni);
- globa 20.000,00 SIT (oz. pol. v roku 8 dni) pa je globa za organizatorja skupine pešcev, če le-ti niso osvetljeni po določilih zakona.

Vodja policijskega okoliša PP Velenje,
Goran HALILOVIČ

Golažjada

Veščina vsakega tabornika je kuhanje golaža. Kuhanje le-tega je potrebno na raznih tekmovanjih, taborih in bivakiranju. Vsi taborniki imamo to jed zelo radi, saj po napornih turah, ko smo že vsi lačni in utrujeni, sledi še postavljanje ognjišča in triurno kuhanje golaža. Po tolikšem času pa le-ta še kako paše. Vsi sestradani se kot včasih posedemo ob eno veliko skledo, kotliček in potešimo svojo lakoto.

Že par let zapored poteka v Grosupljem akcija Golažjada, kjer se tekmuje v kuhanju golaža. A taborniki Rodu Pusti grad Šoštanj smo si letošnje leto takšno akcijo organizirali kar sami. V soboto, 29. 10. 2005, smo se od 10. do 15. ure gozdovniki in gozdovnice našega rodu družili ob šoštanjškem jezeru pri kuhanju golaža. Akcije se je udeležilo 25 udeležencev, ki so skupaj sestavili 5 ekip.

In kako je potekalo tekmovanje? Vsak vod je moral postaviti ognjišče (pionirski objekt) in skuhati čim boljše golaž. Recept, po katerem je ekipa kuhala, so člani izbrali sami (goveje meso, olje, čebula, krompir in sol so bili na razpolago, ostale dodatke, ki so naredile jed boljše, pa so prinesli člani sami). Naloge so morali opraviti brez večje pomoči vodnika in mislim, da le-ta ni bila potrebna.

Vse skupaj se je začelo ob 9. uri na šoštanjškem jezeru, kjer je bil najprej zbor ekip, pojasnjena so bila pravila tekmovanja in dobili so še nekaj koristnih napotkov. Nato je sledila prva preizkušnja, za katero so imeli 2 uri časa. Nabrati so morali drva za ogenj, sušice za ognjišče in tega postaviti. Pri tej nalogi je bila še kako dobrodošla izvirnost, katero je ekipa Zmagovalci dobro izkoristila, saj je v natečaju za najbolj izvirno ognjišče zmagala. Njihovo ognjišče je bilo precej drugačno od ostalih štirih, precej običajnih ognjišč, ki jih taborniki ponavadi naredimo (triangel). Ocenjevati ognjišča so nam pomagali ribiči, s katerimi smo s skupnimi moči izbrali našega favorita.

Sledilo je kuhanje golaža, kar je trajalo v različnih verzijah tri ure. Vsaka ekipa je recepte iskala na različne načine: nekateri so prelistali kakšno kuharico, drugi so brskali po spletu, spet drugi so za nasvet vprašali babice ... So se pa našli tudi takšni, ki so recept napisali kar sami. In tudi ta golaž je na koncu po presoji številčne komisije zmagal. Vod Bicke je naredil prav poseben golaž, ki je bil tematsko zelo usklajen z dogajanjem tisti čas. Imenoval se je namreč Halloween golaž. Punce so res presenetile z izvirnostjo, saj so skuhan golaž ponudile v izdolbeni buči. Izbor naj golaža pa je bilo težavno delo, saj so bile vse jedi edinstvene, a izbrati je bilo treba samo eno. To je komisiji, ki so jo tokrat sestavljali večinoma starši, po daljšem času le uspelo.

Med dolgotrajnim kuhanjem golaža so udeleženci reševali tudi test, povezan z golažem. Poznati so morali začimbe, njih uporabo, pomen besede golaž, poznati dele goveda in še veliko podobnih nalog. Test je delal

Foto: Arhiv

Halloween golaž

**Sestavine: 1 kg govejega mesa
4 srednje čebule
olje
žlica soli
ščepec popra
česen
2 žlički sladke paprike
2 lovorova lista
4 krompirji
moka**

Postopek: Najprej narežemo čebulo in jo prepražimo na olju, da postane rahlo rjava. Nato dodamo na kose narezano meso in ga dušimo. Dodamo sol, poper in česen. Tik preden zalijemo z vodo, dodamo še sladko papriko. Kuhamo približno 45 minut. Po tem času dodamo podmet in krompir. (Če je preveč gost, dodamo vodo.) Skuhan golaž lahko ponudimo v izdolbeni buči.

preglavice vsem, udeležencem in vodnikom, a na koncu smo se iz njega vsi naučili veliko novega.

Z novimi idejami in znanji smo se nekaj čez 15. uro razšli.

Zahvaljujemo se Ribiškemu društvu Paka in baru Tina za dovoljeno uporabo prostora in vso pomoč.

Rod Pusti grad Šoštanj: Tina Čebul

Novo plezališče v Florjanu pri Šoštanju

V soboto, 1. oktobra 2005, je bilo ob glavni cesti Šoštanj-Bele Vode, natančneje v Florjanu, z manjšo slovesnostjo odprto plezališče. Na otvoritvi so okoli 60 zbranim spregovorili Dani Urbanc iz Šaleškega jamarskega kluba Topolšica, Vlado Stropnik, predsednik Planinskega društva Šoštanj, in predsednik Športne zveze Šoštanj, Bojan Rotovnik. Svečano pa je plezališče odprl župan Občine Šoštanj, Milan Kopusar, ki je ob tem vsem bodočim uporabnikom zaželel varno plezanje in obilo veselja ob uporabi novega športnega objekta v Občini Šoštanj.

Zgodovina urejanja plezališča sega več kot dvajset let nazaj, ko so posamezni domači zanesenjaki pričeli z iskanjem naravnih sten v zahodnem delu Šaleške doline, primernih za ureditev plezališča. Na podlagi dolgoletnega iskanja in testiranja je bilo v začetku leta

2003 na sestanku med jamarji in planinci sklenjeno, da je za ureditev plezališča najprimernejša naravna stena na vznožju hriba Rnek v Florjanu. V maju leta 2003 so predstavniki Šaleškega jamarskega kluba Topolšica, Planinskega društva Šoštanj in Športne zveze Šoštanj sklenili z Ano Majhen in Silvestrom Mežnarjem, lastnikom tega zemljišča, pisni dogovor o uporabi zemljišča za namen ureditve plezališča. Nato so se začela zemljiska dela za ureditev dostopov do stene in nato še urejanje same stene.

V dobrih dveh letih je bilo pri urejanju plezališča opravljenih okoli 1500 ur prostovoljnega dela. Večji del so opravili jamarji, ki so bili pod vodstvom Danija Urbanca zadolženi za urejanje stene: čiščenje, določitev smeri ter opremljanje s svedrovci in sidrišči. Planinci so prevzeli

ureditev okolice plezališča in ureditev poti za dostop do stene. Športna zveza Šoštanj pa je pri projektu sodelovala s finančnimi sredstvi pri delnem strojnem urejanju okolice in pri nakupu opreme (svedrovci, sidrišča in lepilo) za opremljanje stene. Do otvoritve je bilo opremljenih 15 plezalnih smeri s težavnostjo četrte stopnje po UIAA in več. Tudi po otvoritvi se bo nadaljevalo opremljanje plezališča, saj stena, ki je široka več kot 100m, ponuja še veliko možnosti za nove plezalne smeri.

Velik delež pri urejanju plezališča so prispevali tudi: Šaleški alpinistični odsek, Termoelektrarna Šoštanj, Občina Šoštanj, Mestna občina Velenje, Krajevna skupnost Topolšica, Prostovoljno gasilsko društvo Topolšica, Komisija za športno plezanje pri Planinski zvezi Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije, krajevna enota Šoštanj. Vsekakor pa so pomemben delež prispevali tudi lastniki zemljišč in nekateri prebivalci Florjana, ki so po svojih močeh pripomogli k odprtju plezališča. Vsem iskrena hvala!

Bojan Rotovnik

Skupaj zmoreno!

Ze 15 leto zapored v mesecu decembru prispe v Slovenijo LUČ MIRU IZ BETLEHEMA! V tem divjem življenjskem ritmu se lahko za trenutek ustavimo, pogledamo vase in se zamislimo. Ne moremo storiti veliko, da spremenimo ta svet. Lahko pa prižgemo LUČ MIRU, jo razdelimo med ljudi in v ljudeh vzbudimo upanje. Tudi Vi lahko pripomorete k temu. Zato ste vlijudno vabljeni, da se v soboto, dne 17.12.2005 ob 20.00, pred mestno galerijo v Šoštanju, udeležite uradnega sprejema LUČI MIRU IZ BETLEHEMA v Občini Šoštanj! V okviru tega sprejema bo potekala tudi krajša kulturna prireditev.

Vabijo vas

Taborniki Rodu Pusti Grad Šoštanj in Katoliški skavti (ZSKSS Skavtska skupina 1 Velenje).

Upravni odbor Športne zveze Šoštanj na podlagi 7. člena Pravidnika o priznanjih SZŠ in na podlagi sklepa 5. seje, z dne 23. avgusta 2005, objavlja

JAVNI RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ ŠPORTNE ZVEZE ŠOŠTANJ za leto 2005

- Z namenom popularizacije športne dejavnosti ter z namenom nagradjanja naporov in dosežkov posameznikov, ekip in društev, Športna zveza Šoštanj (v nadaljnjem besedilu: SZŠ) razglašuje in podeljuje priznanja najboljšim posameznikom, ekipam in društvom, ki so športno aktivni na področju Občine Šoštanj.
- Za dosežene športne uspehe se lahko podelijo priznanja v naslednjih kategorijah:
 - priznanje najboljšemu športniku/športnici oz. dvojici;
 - priznanje najboljši športni ekipi;
 - priznanje perspektivnemu športniku/športnici;
 - priznanje perspektivni športni ekipi;
 - priznanje športnemu trenerju za strokovno delo;
 - priznanje za športno-tekmovne uspehe v neolimpijskih športih;
 - priznanje nadpovprečno uspešnemu članu športnega društva, ki ima stalno bivališče izven Občine Šoštanj;
 - priznanje športniku-invalidu oz. ekipi športnih invalidov;
 - priznanje športnemu društvu;
 - priznanje zaslužnemu športnemu delavcu za organizacijsko delo.
- Individualni dobitniki priznanj v kategorijah A, C, E, F, H in J morajo imeti stalno bivališče v Občini Šoštanj. Dobitniki priznanj v kategorijah B, D, F in H so lahko ekipe športnih društev s sedežem v Občini Šoštanj. Dobitnik priznanja v kategoriji I je lahko športno društvo s sedežem v Občini Šoštanj. Dobitniki priznanj v kategoriji G so lahko samo posamezniki, ki imajo stalno bivališče izven Občine Šoštanj.
- Priznanje v kategorijah A, B, C, D, E, F, G in H zajema obdobje koledarskega leta. Priznanji v kategorijah I in J lahko zajemata obdobje koledarskega leta ali daljše časovno obdobje.
- SZŠ vsako leto podeli največ šest (6) priznanj.
- Za podeljevanje priznanj se upoštevajo še naslednji pogoji:
 - v kategorijah A in B se upoštevajo tekmovalni dosežki v olimpijskih panogah, pri tem pa se upošteva nivo tekmovanja (olimpijske igre, svetovno prvenstvo, evropsko prvenstvo oz. sodelovanje v evropskih tekmovanjih, državna prvenstva ter kategorije članov, mladincev ...);
 - rezultati v kategorijah A in B se vrednotijo na podlagi primerjalne tekmovalne vrednosti njihovih dosežkov v mednarodnem in državnem menilu upoštevajoč razvitost, priljubljenost in pomembnost športne panoge tako doma kot v svetu;
 - za ekipe (kategorija B) velja, da štejejo 3 ali več članov;
 - za športnike (kategorija C) in ekipe (kategorija D) se upoštevajo uvrstitve na področnih in državnih šolskih športnih tekmovanjih ter na tekmovanjih panožnih športnih zvez in mednarodnih tekmovanjih. Priznanji se podeljujejo mladim do vključno 19. leta starosti;
 - za športnega trenerja (kategorija E) se dosežki vrednotijo po enakih principih, kot za kategorijo A in B;
 - za športno-tekmovne uspehe (kategorija F) se upoštevajo športni dosežki v neolimpijskih panogah;
 - v kategoriji G se dosežki vrednotijo po enakih principih, kot za kategorijo A in B ali F;
 - v kategoriji H se dosežki vrednotijo po enakih principih, kot za kategorijo A in B ali F;
 - priznanja športnim društvom (kategorija I) se podeljuje za nadpovprečno aktivnost in športne uspehe, pri čemer na ocenitev celovite uspešnosti vpliva tudi stopnja organiziranosti, amatersko delo, racionalnost delovanja, številčnost članstva ter vsesplošni vtis o izjemni uspešnosti napram drugim podobnim športnim panogam;
 - za športne delavce (kategorija J) se upošteva vso organizacijsko delo na področju športa, ki v pozitivni smeri močno izstopa iz povprečja.
- Kandidate za posamezna priznanja lahko predlagajo športna društva, organi SZŠ, javni zavodi s področja vzgoje in izobraževanja, organi Občine Šoštanj, druge organizacije in posamezniki. Predlog mora poleg osnovnih podatkov o kandidatu, vsebovati tudi podrobno utemeljitev in ustrezno dokumentacijo.
- Rok za oddajo pisnih predlogov je petek, 13. januar 2006. Pisne predloge z obrazložitvami pošljite na naslov: Športna zveza Šoštanj, Kajuhova cesta 15, 3325 Šoštanj ali na info@sportna-zveza-sostanj.si

V Šoštanju, 04. novembra 2005
Predsednik SZŠ: Bojan Rotovnik

Turnirji med zaselki v Gaberkah

V letošnjem poletju je Športno društvo Gaberke organiziralo kar dva turnirja med zaselki Gaberk. Sredi junija, ko smo lahko uživali v eni izmed redkih letošnjih sončnih nedelj, je potekal prvi turnir v odbojki med zaselki. Na turnirju so med sabo tekmovali že uigrane ekipe zaselkov Gaberk v postavah, kot jih poznamo že iz nogometnega turnirja. V finalu sta se za prvo mesto pomerili ekipi Velunje in Cuckove vasi. Zmagala je ekipa Velunje.

Zmagovalna novo ustanovljena ekipa Zdruzeni Beverly Hills.

Tradicionalni turnir v nogometu je bil organiziran sredi septembra. Žal je na dogovorjeni datum nedeljsko dogajanje preprečil dež, zato so turnir prestavili na naslednjo nedeljo. Takrat je bilo vreme ugodnejše. Ekipe so si bile enakovredne. V preteklih letih so kar nekaj let zmagovali Cucki, ki pa na letošnjem turnirju niso preveč blesteli. V finalu sta se pomerili ekipi Zdruzeni Beverly Hills in Odpisani (bivša Žabja vas). Prvo mesto in prehodni pokal je prvič osvojila ekipa Zdruzeni Beverly Hills, druga je bila ekipa Odpisanih, tretje mesto pa je po hudi borbi s Cucki zaslužno pripadlo ekipi Velunje.

A. Grudnik

ŠAH

V okviru meseca rekreacije je bilo 2. 10. 2005 poleg prostega igranja šaha organizirano tudi občinsko šahovsko tekmovanje, ki se ga je udeležilo osem ekip.

Po razburljivem in napetem tekmovanju je zmagala okrepljena ekipa Krajevne skupnosti Šoštanj pred Šahovskim klubom Šoštanj ter ekipo Topolšice.

Začelo se je tudi tekmovanje v 3. državni ligi vzhod.

V prvih treh kolu v Šmarju pri Jelšah je ekipa Šoštanj v 1. kolu premagala ekipo Malečnika s 3,5 : 2,5, v drugem kolu je igrala z ekipo Impola iz Slovenske Bistrice s 3 : 3, v 3. kolu pa je premagala koroško ekipo Breznega s 5,5 : 0,5.

Trenutno ekipa Šoštanja zaseda med 26 ekipami odlično 2. mesto, prvi pa je Branik iz Maribora.

Gregor Rupnik

Članska ekipa v sezoni 2005/06 z novim imenom

Dne 24. 9. 2005 je bila podpisana pogodba o sodelovanju med Košarkarskim klubom Elektra in podjetjem Esotech d. d. iz Velenja za tekmovalno sezono 2005/06. V okviru te pogodbe se je podjetje Esotech d. d. obvezalo, da bo v prihajajoči sezoni finančno podprlo delovanje članske ekipe Košarkarskega kluba Elektra, ki je v pretekli sezoni z osvojitvijo 5. mesta med vsemi slovenskimi ekipami dosegla največji uspeh v skoraj 60-letni zgodovini kluba. V zameno je Košarkarski klub Elektra imenu članske ekipe dodal tudi ime sponzorja. Novo ime članske ekipe je tako ELEKTRA ESOTECH.

Delniška družba Esotech, ki ima sedež na Preloški cesti 1 v Velenju, je nastalo leta 1952 (takrat pod imenom ESO). Družba Esotech je po osamosvojitvi Slovenije spremenila dejavnost iz težke industrije v inženiring s ciljem, obvladati najboljše dosegljive tehnologije. V podjetju so razvoj nadaljevali v ekološko usmerjeno podjetje z visoko podporo informacijskih tehnologij. Razvoj podjetja temelji na izjemno močni povezavi z največjimi slovenskimi inštituti in z vzpostavitvijo mreže dobaviteljev in izvajalcev. Podjetje Esotech je ustanovilo gospodarsko interesno združenje Slovenski ekološki grozd, v katerem je tudi nosilno podjetje.

Razvoj družbe je usmerjen v obvladovanje visokih tehnologij, ki imajo skupni imenovalc v energetiki in ekologiji z visoko podporo informacijskih tehnologij. Poslanstvo Esotecha je, da skupaj USTVARJAMO BOLJŠI SVET ZA VSE NAS, ki bo služil vsem živim bitjem in predvsem našim naslednikom.

Več o podjetju Esotech lahko izveste na njihovi spletni strani: <http://www.esotech.si>

Pionirski turnir

V petek, 4. novembra 2005, so v Športni dvorani Šoštanj svoje košarkarsko znanje prikazale tri ekipe mlajših pionirjev Košarkarskega kluba Elektra. Iz Velenja sta nastopili dve ekipi, Livada in Gorica, ter ekipa iz Šoštanja. Dečki, rojeni leta 1992 in mlajši, so se pomerili vsak z vsakim.

LIVADA - GORICA 106 : 10 (24 : 2, 48 : 6, 77 : 8)

Ekipa Livade je turnir pionirjev vzela zelo resno, saj so v ekipi nastopali dečki, rojeni leta 1992. V nasprotni ekipi, ekipi Gorice, pa so nastopali pretežno dečki rojeni leta 1993 in mlajši. Tako je bila fizična premoč in premoč v znanju na strani ekipe Livada. Slednji so tekmo odigrali do zadnje minute resno ter zmagali z visokim rezultatom 106 : 10.

ŠOŠTANJ - LIVADA 42 : 48 (14 : 8, 33 : 28)

Drugi dvboj je za razliko od prvega postregel z zelo izenačeno in dinamično igro dveh enakovrednih ekip. Dvboj se je odigral v treh delih. Prvo tretjino so dobili dečki z Livade, druga je pripadala ekipi Elektra, zadnja tretjina pa je postregla z številnimi preobrti in zanimivimi akcijami. Na koncu so se zasluženo zmage veselili pionirji Livade.

ŠOŠTANJ - GORICA 31 : 22 (12 : 6, 11 : 8)

Zadnji dvboj je postregel z veliko napakami, saj sta bili ekipi že vidno utrujeni. Obe ekipi sta se trudili prikazati hitro, dinamično igro, kar pa je ob veliki utrujenosti igralcev privedlo k številnim izgubljenim žogam, številnim osebnim napakam, kar se je vse poznalo na končnem rezultatu. Z malce več sreče je zmagala ekipa Elektra.

Pionirski turnir KK Elektra je tako osvojila ekipa Livada, drugi so bili igralci Elektre, tretje mesto pa je pripadlo najmlajši ekipi, dečkom ekipe Gorica. Vsi sodelujoči so imeli glasno podporo s tribun, saj so se tam zbrali starši, sorodniki, znanci in prijatelji, ki so športno navijali za svoje izbranice.

Duško Supič

Konferenca in okrogla miza v Belih Vodah

Besedilo in fotografije: Marija Lebar

V prejšnji številki Lista je bilo mogoče prebrati, kakšne težave povzroča voda, če je je preveč. Letošnje deževno leto je z njo obilno postreglo. Poplave in plazovi so ogrozili ljudi in imetje po vsej Sloveniji. Še huje pa je, če je vode premalo ali če ni ustrezne kakovosti.

Slovenija je bogata s svojimi vodotoki in ko pomislimo na pomanjkanje vode, vidimo tuje dežele, Afriko, puščavo ... Pa ni tako! V Pomurju imam sorodnike in kadar jih obiščem, jim vedno odpeljem veliko plastenko vode. Zakaj? Voda iz cevi pri njih že dolgo ne pomeni čiste pitne vode. Uporabljajo jo kot sanitarno vodo, za kuho in pitje že dolgo kupujejo ustekleničeno. In če vemo, da trilitrska plastenka najcenejše vode stane

nekaj čez 100 tolarjev, če prištejemo še stroške goriva za pot v trgovino, če upoštevamo strošek, ki ga povzročajo v okolju odpadne plastenke, če pri tem pomislimo, kako udobno je, če si vodo lahko natočimo kar iz pipe in je ni potrebno nikoder prenašati, vidimo, da imamo mi z vodo še kar srečo. Toda kako dolgo bo tako? Pomursko in prekmursko kmetijstvo je s svojimi intenzivnimi ukrepi že zdavnaj tako onesnažilo svojo vodo, da sedaj tam vsaka no-sečnica dobi na dan dva litra ustekleničene pitne vode zastoñj. Vprašajmo se, na čigav račun.

Gostje se niso krepčali z bistro studenčnico. Žal, ker je v Belih Vodah ne bi bilo težko najti in tudi PVC embalaži bi se izognili ...

Pa pogledimo televizijske reklame: pralni praški, eden boljši (beri močnejši) od drugega, čistila, kemikalije. Seveda nam pri tem nihče ne pove, kako zelo s tem obremenjujemo naše vode. Treba je namreč vedeti, da so že studenci, ki so bili še pred nekaj desetletji pitni, da je voda že na samem začetku, tudi v visokogorju onesnažena z ostanki čistil in fekalijami. Še vedno

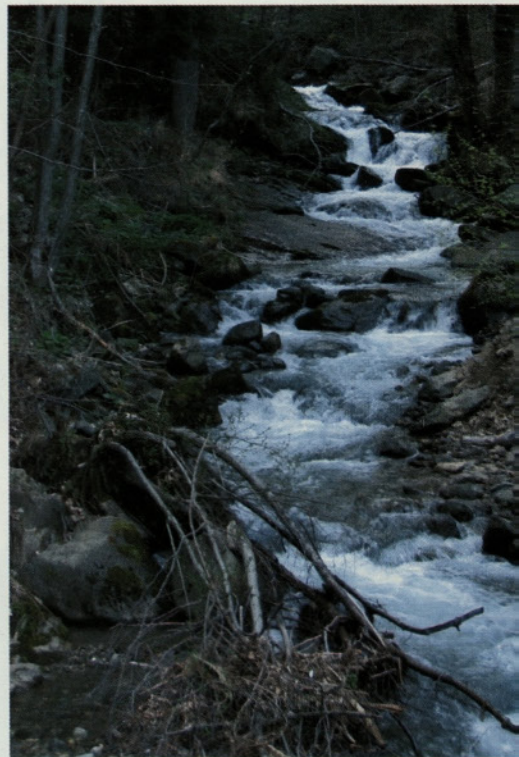
ravnamo z vodo, kot bi je imeli neskončno mnogo. Iz pip kaplja, kotlički v straniščih puščajo, s pitno vodo pemo avtomobile. Očitno voda še vedno ni dovolj draga (dragocena)! Četudi marsikje vodo že prečiščujejo in je po vseh meritvah nato pitna, ni nikoli več povsem čista, če temu lahko tako rečemo. Japonski znanstvenik, ki se že dolgo ukvarja s proučevanjem vodnih kristalov, je ugotovil, da voda v svoji kristalinski sestavi nosi nekakšen »spomin« in da kristal prečiščene vode ni takšen kot kristal naravo čiste vode. Ne vemo še, kako to vpliva na človekovo zdravje. Človeško telo je v pretežni večini sestavljeno iz tekočin in mora dnevno dobiti dovolj kvalitetne vode. Vse to bralec že najbrž ve, a ni odveč, da se o tem večkrat piše. Jasno je, da je voda strateška surovina tega tisočletja. Da so o tem prepričani tako laiki kot strokovnjaki, kaže strateška konferenca in okrogla miza, ki je bila konec oktobra v Belih Vodah.

Konferenco sta organizirala Institut Jožef Stefan in velenjska družba Esotech.

Preko sedemdeset udeležencev iz vse Slovenije, najvišjih strokovnjakov s področij, ki se tičejo problematike voda, je na konferenci ustanovilo konzorcij »slovenska tehnološka platforma za vodo«. Platforma bo delovala v skladu in v povezavi z evropsko platformo. Povezovala bo vse nosilce znanja, ponudnike in uporabnike tehnologij, ki želijo ustvariti konkurenčni okvir združevanja znanj na področju okoljskih tehnologij in razviti strateški akcijski raziskovalni načrt tehnologij voda, da bi povečali konkurenčnost in inovativnost slovenske industrije, okoljskih znanosti in upravljanja z vodami.

Gre skratka za to, da je poraba voda v industriji in kmetijski proizvodnji velik strošek, ki dviga ceno enote proizvoda. Če želimo povečati konkurenčnost slovenskega gospodarstva in znižati stroške na enoto proizvoda, moramo z vodo ravnati gospodarno. Na tem področju so potrebne nove tehnologije. Morda pa taki načini izrabe vode že obstajajo, pa to ni širše znano. Zato bo konzorcij živa tvorba z mrežno zasnovano, ki bo povezoval tako gospodarstvo, kjer so potrebe, kot nosilce ustreznih znanj, ki bodo iskali primerne rešitve.

Po končani konferenci je potekala okrogla miza na temo Živeti in ustvarjati z naravo. Program okrogle mize je bil nekoliko skrajšan, kljub temu pa smo slišali kar nekaj tehtnih ugotovitev. Moderatorica je bila Zofija Mazej Kukovič, domačinka iz Belih Vod, sicer pa direktorica Esotecha in vodja slovenskega tehnološkega grozda. Šoštanjski župan Milan Kopušar se je dotaknil predvsem problema vodooskrbe, ki še vedno ni zadovoljivo rešena za vse občane. Ponekod še vedno uporabljajo individualne vodovode brez ustrezne kontrole kakovosti vode, čeprav bi zmogljivost javnega vodovoda prenesla še nekaj tisoč odjemalcev. Poraba v industriji pada, nekaj zaradi prenehanja delovanja velikih porabnikov (tovarna usnja), nekaj pa gotovo na račun prestrukturiranja in izboljšanja tehnologij.

Premalo se zavedamo pomena vode. Voda JE življenje!

Sicer so bili udeleženci okrogle mize mnenja, da morata biti naravovarstveni in razvojni vidik nujno povezana. Slovenija je majhna in ravno zaradi tega je lahko dovolj fleksibilna. Ena naših primerjalnih prednosti, ki bi jo morali tržiti, je še vedno dokaj neokrnjena narava in čiste vode. Ob tem je predstavnik Premogovnika Velenje Zvone Es dodal, da so na območju izkopavanj premoga zaradi ugrezavanja nastala jezera, kamor so odlagali pepel iz šoštanjskih elektrarn.

Zaradi pepela je imela voda celo do 12 pH vrednosti. Ko so z odlaganjem pepela prenehali, je narava sama poskrbela za obnovu, tako da je kvaliteta vode v jezerih sedaj blizu pitni. Besedo je povzel Gregor Petkovnik, mlajši domačin iz Belih Vod, in povedal, da je voda v nekaterih njihovih vodotokih in studencih oporečna in ne ustreza več imenu, ki ga je vas dobila zaradi svojih številnih in dobrih vodnih izvirov.

Domačini so ob tem dogodku priridili razstavo svojih izdelkov in kulinaricnih dobrot. Upati je, da bo tudi strateška konferenca pripomogla k ozaveščanju tako politike kot gospodarstva in lokalnega prebivalstva o pomembnosti čim bolj razumnega ravnanja z vodami in s tem k večanju naše tržne konkurenčnosti kot tudi kvalitete življenja. Tudi tukaj velja star slovenski rek: Iz malega raste veliko. Pomembna je vsaka izgubljena in po nepotrebnem zapravljena kapljica.

Posvet je vodila Zofija Mazej Kukovič.

Domačini imajo obiskovalcem Belih Vod vedno kaj pokazati.

Knjižne novosti in dogodki v mestni knjižnici Šoštanj

Maja Rezman

Zima se bliža z dolgimi koraki in nam krajša dni. Če so vrtovi in polja že pospravljeni, ozimnica lepo zložena na kletnih policah, nam bo ostalo več časa tudi za prebiranje knjig, poslušanje glasbe in ogled »dobrega« filma.

Kaj pa je najbolj sveža novica tega meseca? Naša draga in prijazna knjižničarka, gospa Marija Boruta, gre v zaslužni pokoj. Zelo jo bom pogrešala, saj sem z njo preživela kar nekaj ur obvezne prakse, spila nekaj lončkov kave ... Upam, da se bova zopet srečali in kakšno rekli. Spomladi.

Za otroke tokrat dve knjigi.

Prva nosi naslov *Maruška*. To je zbirka kratkih zgodbic o navihani in prijazni miški Maruški, ki jih je napisala **Matea Reba**, nari-

sala pa **Marija Prelog**. Matea Reba je vsestranska ustvarjalica, napisala je že vrsto del za otroke in mladino, pripravila je številne knjige o ročnih spretnostih (*Rišem, režem, zlagam ...*), uredila je knjigo *Daj, daj, srček nazaj*, ki je trenutno najobsežnejša zbirka najbolj priljubljenih slovenskih pesmi za otroke ... Za otroški in mladinski program Radia Slovenije je pripravila več kot sto pravljic. Za odrasle pa piše humoreske, ki jih objavljajo Slovenske novice.

Maruška je še mala miška. Kaj pa bo postala, ko bo odrasla?

»Kaj pa boš ti Maruška?« je nazadnje vprašala Piška.

»Kaj bom?« se je nasmehnila. »Jaz bom radovedna, vedoželjna, prijazna, odprta. Rada bom imela vse dobre in manj dobre miške in jim skušala pomagati, kolikor bom mogla. Sejala bom smeh in ljubezen!«

Založba: Reba, Kamnik.

Druga za otroke je pa lovska. Res. Naslov knjige je *Srnek: Lovska zgodba o slepem srnjaku*. Napisal jo je **Marijan Salobir**, ilustrirala pa **Marija Mojca Vilar**.

Prijetna in berljiva pripoved vodi bralca od stvarnosti do pravljivosti in preprosto oblikovanih globokih življenjskih spoznanj. Glavni junak, slepi srnjaček, svoj primanjkljaj izkoristi v svojo moč, s tem da zelo razvije preostala čutila in izostri svojo intuicijo.

To mu ni dano samo po sebi, ampak se mora tudi sam zelo potruditi – vaditi in vaditi. Avtorju sta blizu tako zunanji svet kot naše notranje doživljanje. Lepo nam uspe približati lovčev svet na eni strani in psihološko poglabljanje v občutke na drugi strani. Junakom podeli prepričljive značajske lastnosti. Dialogi med njimi nam osvetlujejo naša lastna čustva in razmišljanja ob položajih, v katerih se tudi sami velikokrat znajdemo. To stori na otrokom dostopen način, zato bo delo gotovo imelo dober odziv pri mladih bralcih, pomagalo bo oblikovati njihov pozitiven odnos do narave, do drugačnosti, do dela ...

V knjigi je tudi slovarček lovskih in drugih manj znanih besed in priloga v brajlici, ki jo je natisnila Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije.

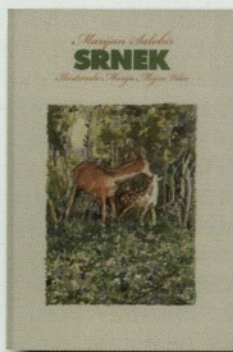
Založba: Celje, Društvo Mohorjeva družba.

Za odrasle.

Končno sem v roke spet vzela knjigo, ki sem jo prebrala v dveh sapah. Branja na dušek sem se odvadila, ker mi Ajla ne pusti.

Naslov knjige je *Skrivnostni primer ali kdo je umoril psa*. Avtor romana pa je Britanec **Mark Haddon**.

Zgodba pa gre nekako takole: Petnajstletni Christopher je avtist. Rad ima matematiko, rdeče avtomobile, točen čas in detektivske romane, ne mara pa rumenih avtomobilov, pesniških metafor in sprememb v vsakdanjem življenju. Nekega večera na sosedovem dvorišču najde umorjenega psa. Odloči se odkriti morilca in o tem napisati detektivski roman. Njegova pripoved se večkrat

zaplete v pojasnjevanje obrobni dogodkov. V preiskavi pa pride na dan marsikaj, česar Christopher noče in ne sme izvedeti.

Pisatelj se je popolnoma vživel v lik avtističnega mladeniča; skozi Christopherjeve oči vidimo svet in sebe v drugačni, bolj jasni luči. Odlična knjiga, zabavna in žalostna hkrati.

Prevedel: Vasja Cerar; založba: Ljubljana, Mladinska knjiga.

Druga za odrasle: *Divji moški*, avtor **Robert Bly**.

Delo je sijajna in izbrano napisana meditacija, neprecenljiv prispevek k vse bolj odmevnemu pogovoru o tem, kaj pomeni biti moški. Blyevo videnje temelji na delu z moškimi in spominih iz lastnega življenja. Govori o razdiralnih učinkih nenavzočih očetov in obžaluje izginotje moških iniciacijskih obredov. Ob Grimmovi pravljici Železni Janez, v kateri mentor ali Divji moški vodi mladeniča skozi osem stopenj razvoja, nas spominja na že dolgo pozabljene podobe zaščitniške, a tudi čustveno obarvane moškosti.

Avtor dela je eden največjih sodobnih ameriških pesnikov in prevajalcev ter dobitnik številnih nagrad za pesniške zbirke. Divji moški je njegovo prvo daljše prozno delo, v katerem združuje svoje poglobljeno vedenje z raziskovanjem mitov, legend, književnosti, psihologije in antropologije. Zivi in piše ob jezeru v Minnesoti.

Zanimivo.

Prevod: Vera Čertalič; Založba Eno, Nova Gorica.

Na polici je bil še planinski vodnik z naslovom *Kamniško-Savinjske Alpe*, pa zbornik z naslovom *Pokopališča v Evropi: zgodovinska dediščina, ki jo je treba spoznati in ohraniti ...* in precej novih romanov ter zgodb in priložnikov za otroke in mladino. O njih kdaj drugič ...

Upam, da bo dovolj ... držimo pesti. Gospe Marjani želim, da bi se imela »super fajn« in svojih bralcev ne bi preveč pogrešala.

Slikanica

TIHI
PRASTIH
O PRADOGODKIH
V PRAŠALEŠKI
PRADOLINI

O

**SREČNI
KOZI**

ZJUTRAJ

JUTRO JE PREZGODNJE ZAME,
KOMAJ ZLEZEM IZ PIŽAME.
PARKLJE MI OBUJE MAMA,
ROGE SI NATAKNEM SAMA
IN SE ZBAŠEM V SIV KOŽUŠČEK
NA ZADRGO ČEZ TREBUŠČEK.

TELOVADBA

KOZJA DRUŽBA NA LIVADI
Z MANO VSAK DAN TELOVADI.
ZNAM POČEPE IN PREVALE,
SKAKATI ZNAM Z BLIŽNJE SKALE,
NAJBOLJ OD VSE VADBE PA
MI UGAJA MALICA.

HOČEM

HOČEM URNO CEPETATI
V SVEŽE POKOŠENI TRATI.
HOČEM DELATI PREVALE
V MEHKI MIVKI KRAJ OBALE.
HOČEM SPLEZATI V DREVO,
KAR ZA KOZO NI LAHKÓ.

JUHA

JUHA BO ZDAJ ZDAJ GOTOVA,
V NJEJ JE SVEŽA HRANA Z LOVA:
MAČJI REP IN KUKAVICA,
PASJI JEZIK IN ORLICA,
DVE LISIČKI, ZELJNA GLAVA
IN PODOBNA ZELENJAVA.

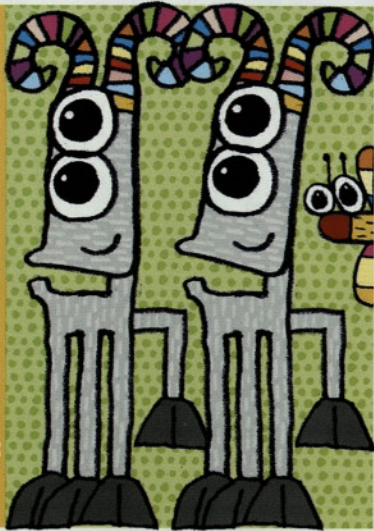

SOL

HRANO HOČEM ČIMBOLJ SLANO.
MAMA SE JEZI: »NI ZDRAVO!«
JAZ TRMARIM – BUTAM Z GLAVO.
KONČNO ME JE ATI SIT,
REČE: »POJDI SE SOLIT!«
IN SE GREM, DA LE SMEM

KOZJA

KOZJI SPEV NAJ ZADONI
ČEZ PLANINE IN VASI!
NAJ SE ŠIRITA POVSOD
KOZJI DUH IN KOZJI ROD!
NAJ ŽIVI NAJVEČJA SREČA:
DA TE KOZJA PAMET SREČA!

GLAVA

GLAVA, KAJ SI VSA RDEČA,
ČE TE KAKA KOZA SREČA?
ČUDNA GLAVICA SI TI,
BREZ UŠES IN BREZ OČI
(NIČ NE REČE, LE MOLČI)
RDEČE ZELJE, SE MI ZDI

ČAS

MAMICA SI BARVA BRADO,
ATA SE MASTI Z ROLADO,
SESTRICA GOJI CIKLAME,
NIHČE NIMA ČASA ZAME.
PRIDI, DROBNI KOZJI REP,
SAMA GREVA NA POTEP!

POSKOK

V KOZJO GORO GREM ISKAT
DAVNI KÓZJAŠKI ZAKLAD:
KAČA S ŠTIRIMI NOGÁMI
STRAŽI STEZO H KAČJI JAMI,
KAČJA V NJEJ LEŽI,
KODOR JO NAJDE, JO DOBI.

ROŽIČKI

VEDNO IMAM ROŽIČKE S SABO,
SLUŽIJO ZA RAZNO RABO:
ZA OBRAMBO IN NAPAD,
ZA OKRAS, SPLOH PA TAKRAT,
ČE SE HOČEM NAJHITREJE
GUGATI VISEČA Z VEJE.

VRTNARKA

V DNO SRCA ME VESELI,
ČE KJE ROŽICA CVETI:
NAGELJ, PLJUČNIK, TULIPAN,
CVETJE MI POLEPŠA DAN,
KOPRC ALI ROŽMARIN,
VSE POJEM DO KORENIN.

KOPANJE

ZA BOLJ PISANE ROŽIČKE
IN ZA PRIDNOST NAS KOZLIČKE
VODI MAMA KOPAT TJA,
KJER IZVIRA MAVRICA.
PRI ROŽIČKIH RES DELUJE,
DIVJA SEM PA VSAK DAN HUJE.

SANJE

KO ZASPI SOSEDA KURA
PRIDE SREČNA NOČNA URA
IN NEBO SE ZABLEŠČI
OD MILIJONOV ZRN SOLI.
AH, DA BI KDAJ PADEL TAK
SÒLNI KOS V NAŠ SADOVNJAK!

NASTOPALI SO:

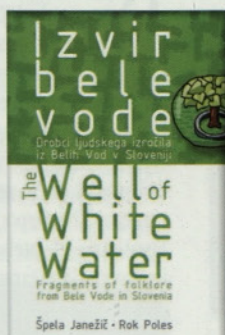
MAVRIČERAD
MOČERAD, KI JE PADEL
V MAVRICO,
ČESAR SE DOTAKNE,
POSTANE PISANO.

POSKOK
KACA S STIRNI
NOGAMI, KI STRAŽI
KACI ZAKLAD
NA KOZJAKU.
ZELO STROPENO,
ZELO NEVARNO,
ZELO HITRO STRANI!

SREČNA KOZA
KOZA, KI JE PRVI
ZLEZLA NA VISOGODOK
HRIB V SALEŠKI DOLINI,
KI SE NJEI NA ČAST
IMENUJE KOZI HRIB
ALI KOZJAK.

PIKAPOLONICA,
KI SE JE JE DOTAKNIL
MAVRIČERAD IN JE
ZDAJ PISANOPOLONICA.

KONEC

VIS VITALIS
Vis Vitalis, lat. življenjska sila, je domoznanska zbirka zapisov o otipljivi in neotipljivi kulturni dediščini Šaleške doline.

Vis Vitalis, Latin for force of life, is a collection of writings drawing from the tangible and the intangible cultural heritage of the Šaleška valley.

SPOŠTOVANI!

Izšla je slovensko-angleška knjiga Izvir bele vode - The Well of White Water. V knjigi so zapisani najlepši drobci ohranjenega ljudskega izročila iz Belih Vod. Bele Vode so idiličen kraj v predalpskem svetu severnega dela Slovenije, nad mestom Šoštanj.

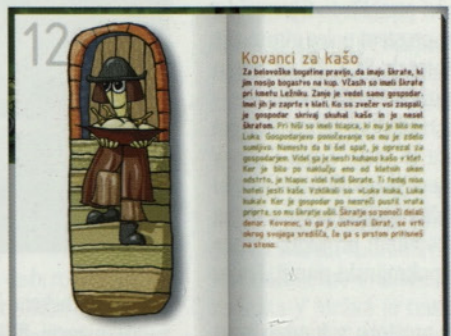
S knjigo smo obeležili letošnje leto ohranjanja in plemenitjenja nematerialne kulturne dediščine.

- 64 barvnih strani
- žepni format
- 15 ilustriranih pripovedi v slovenskem in angleškem jeziku
- trde platnice
- šivana vezava
- kakovosten papir

Besedilo: Špela Janežič
Ilustracije: Rok Poles
Prevod: Helena Byrne
Založnik: Založba Bizjak
Leto izdaje: 2005

Cena izdava: 1700 SIT + 8,5 % DDV
Plačilo po povzetju oz. izstavitvi računa
Ponudba do 31. 12. 2005

Informacije in naročila:
e-pošta: spelajanezic@b-topolsica.si
telefon: 051 240 890

Kovanci za kašo
Za beloveško bogstvo pravijo, da imajo škratje, ki jim nosijo bogastvo na kup. Včasih so imeli škratje pri lemlju Ležičku. Zanje je veljal samo gospodari, med njimi je bil gospodar v kleti, ki so ga zvali viz zapajni, je gospodar skrivaj skuhal kašo in je nosil škratov. Pri tili so imeli ključa, ki mu je bilo všeč Luka. Gospodarjevo poveljevanje se mu je zdelo smešno. Namesto da bi šel spat, je spraznil za gospodarjem. Videl ga je mešč Kobena kralj v kleti. Kar je šel po kuhinjo, onaj od škratov srame odšel, je Mapec videl škratje. Ti navede sive hrbeti proti kaši. Vredel so: vika kaka, Luka kuhar! Kar je gospodar po sramoti svojci vrata zaprla, so mu škratje ubili. Škratje so gonili doli denar. Konec, ki ga je ustvaril škrat, se vrtilo v knjigo vredila, ta ga v prstih priložni na steno.

Pennies for porridge
It is said that rich men in Bela Voda kept dwarfs to hoard their riches for them. They used to have dwarfs at the Ležič farm. Only the master knew about them. He had them locked up in the basement. When everyone was fast asleep he would secretly cook millet porridge and take it to the dwarf's. Working on the farm was a farmer called Luka. His master's late hours seemed suspicious to him. So, instead of going to sleep he kept a watch on him. He saw the master carry the cooked porridge to the basement. One of the cellar windows happened to be unshuttered and he saw the dwarf's inside. They would not eat but tried not to talk in bed. Luka is looking. As the master had not closed the door properly the dwarfs all ran out. Dwarfs would mist coins at night. A coin made by a dwarf's fingers around its size if you press it against the wall with your finger.

pripravila Ajda Prislán

Občina Ravne na Koroškem se je pred leti odločila ohraniti industrijsko tehniško dediščino jeklarstva in železarstva, ki ima v Mežiški dolini 400-letno tradicijo. Je tudi pobudnica za oblikovanje Slovenske poti kulture železa, katere izvajalec je Koroški pokrajinski muzej, Enota Ravne. V muzeju na lokaciji železarnar na Ravnah so odprli razstavní prostor v nekdanji štauhariji ali krčilni kovačnici in predstavili projekt za postavitev muzejske zbirke Tehniška dediščina Koroške. Štauharija je najstarejši ohranjeni objekt na območju Železarnar Ravne, zgrajen je bil med prvo svetovno vojno.

Z gradu na Čečovju so preselili tudi muzejske eksponate, ki so stali na prostem poleg gimnazije, Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika in nekdanjih prostorov muzeja.

Izdali so zloženko z naslovom Slovenska pot kulture železa, urednica je mag. Karla Oder. V njej je predstavljenih osem slovenskih muzejev, ki varujejo kulturno dediščino področja železarstva in sodelujejo v tem evropskem projektu. Njihov koordinator je Koroški pokrajinski muzej, Enota Ravne.

V novem razstavnem prostoru, v štauhariji, so odprli razstavo likovnih del Štefana Marflaka in Domna Planka.

Direktorica muzeja na Ravnah mag. Karla Oder je o načrtih povedala, da bodo v nekdanji krčilni kovačnici s postavitvijo predstavili proizvodni proces pridelovanja železa in jekla v štiristo letih na Koroškem, uredili večnamenski prostor, dolgoročno pa želijo postaviti tudi predstavitev življenja železarjev in ne samo njihovega dela.

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Enota Ravne na Koroškem je v sodelovanju s staro in zato zelo priljubljeno gostilno Brančurnik v Dobji vasi pri Ravnah pripravila MEDOBMOČNO SREČANJE MALIH VOKALNIH SKUPIN iz Slovenije in Avstrije. Nastopili so Moška pevska skupina Ožbalčki puobi, skupina Cvetje v

jeseni, Nonet Črnjanski pobi, Vokalna skupina Smo kar smo, skupina Rute, Vokalni kvintet Ajda, Kvintet Foltej Hartman, Oktet Mislinja, Koroški oktet in Dravograjski oktet Kograd IGEM. Srečanje so začeli narodno zavedno, kot je značilno za Korošce, Vokalni kvintet Ajda je zapel pesem Slovenec sem. Vsi pevci nastopajočih skupin skupaj pa so zapeli pesem znanega koroškega rojaka Luke Kramolca Dečva nabira brančur.

KOROŠKA GALERIJA LIKOVNIH UMETNOSTI SLOVENJ GRADEC je pripravila predavanje dr. PRIMOŽA LAMPIČA, kustosa na oddelku za fotografijo v Arhitekturnem muzeju Ljubljana in profesorja za zgodovino fotografije na katedri za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani. Govoril je o desetletju slovenske fotografije v letih od 1990 do 2000. Nekaj dni pred tem so se z vodenjem po mednarodni razstavi Živeti spomnili pokojnih: slikarja Jožeta Tisnikarja, pisatelja Toneta Turičnika in pesnika in dramatika Daneta Zajca.

V Mladinskem kulturnem centru pa je bila v organizaciji KGLU Slovenj Gradec na ogled interaktivna razstava mladih Jaz mislim, da ... Pomembno je razmišljanje sodelujočih in obiskovalcev. Predstavilo se je enajst fotografov in študentov umetniške smeri s Koroške, med njimi Robert Baron, Staša Filipi, Blanka Kefer, Peter Koraca, Jure Markota, Izток Miheu, Matevž Popič, Lucija Stramec, Boštjan Temnik, Aljaž Velički in Maja Zavrl.

Povezovalna nit je bilo dejstvo, da gre za mlade, še neuveljavljene ustvarjalce, fotografe, študente arhitekture, slikarstva, kiparstva in industrijskega oblikovanja. Namen razstave je bil ustvarjalno vpeti v proces dojemanja in interpretiranja idej tudi obiskovalce, ki so bili k sodelovanju povabljeni, da tudi sami nadaljujejo naslovni stavek JAZ MISLIM, DA ... Sam naslov razstave razkriva tudi načelo mladih ustvarjalcev, katerih iztočnica ni bila Jaz vem, da ..., temveč Jaz mislim, da ..., kar

kaže na dejstvo, da so vsi na poti odkrivanja svojega izraza in ustvarjanja znanja.

V galeriji ŠTIBLC v Mežici so odprli razstavo črno-belih grafik v klasični tehniki suhe igle globokega tiska Ravenčana STOJANA BREZOČNIKA. Avtor pravi, da njihove vsebine ne more določiti, kajti: »Pojem umetnosti je odprt pojem, nima ga smisla zapirati z definicijo.« Tudi naslovi ne določajo ničesar konkretnega, pravi, so le kot pripomoček. Cikel razstavljenih Brezočnikovih del je nastajal dlje časa. Mag. Marko Košan je naredil izbor in ga dopolnil z besedilom, ki je, pravi Brezočnik, lahko čisto avtonomno. Košan je Brezočnikovo delo označil kot: »... Navidez lahkotno igrakanje z arhetipsko poenostavljeno človeško figuro, spredeno iz tenkočutnega, prav nič mesenega prediva kot rana ostrih zarez v čvrsto podlago kovinske matrice ...«

V Šmartnu pri Slovenj Gradcu so teden dni trajali že tradicionalni MARTINOVÍ DNEVI, praznik primestnih vaških skupnosti Šmartno, Turiška vas in Legen. Prireditve so pripravila vsa najbolj aktivna društva in organizacije na območju treh primestnih vaških skupnosti in seveda gostje. Turistično olepševalno društvo Šmartno je podelilo priznanja za lepo in urejeno domačijo. Dobili so jih Cveta in Slavko Smolčnik iz Turiške vasi, Slavka in Jože Perše iz Mislinjske dobave, Marija in Ivan Naglič iz Šmartnega ter Ana Konečnik iz Šmartnega. Kriterij ocenjevanja je ocvetličenje hiše, urejenost okolice, vzgoja starih sadik in ohranjanje kmečke arhitekture. Priznanje so podelili tudi Nadi Rejavec, ki neguje cvetje ob glavni cesti ob vstopu v Šmartno. Predsednica TOD Šmartno Jožica Škorjanc je na podelitvi priznanj povedala tudi: »Kljub temu da se naša naselja ponašajo z lepo urejeno okolico, manjka ekološka urejenost odpadnih voda. Šele ko bo to urejeno, bomo dosegli standarde, da se bomo lahko aktivno vključili na tekmovanje za najlepši kraj.« Nato je ljubiteljska zeliščarka Fanika Jeromel predstavila zelišča. Otroci so v organizaciji VVZ Šmartno počakali na temo in odšli na pohod

z baklami okrog vasi. V cerkvi sv. Martina je zopet nastopila domačinka, organistka NINA ŠTALER. S sedmimi leti je začela igrati klavir pri prof. Nadi Stupan-Tomkovič, pet let kasneje še orgle v razredu mag. Eme Zapušek. Zdaj študira orgle v Mozarteumu v Salzburgu in v Avstriji. Za seboj ima številne nastope doma in v tujini. Na državnem tekmovanju mladih glasbenikov leta 2002 je prejela 1. nagrado, naslednje leto pa 2. nagrado in posebno nagrado za najboljšo izvedbo skladbe slovenskega skladatelja ter nagrado za najboljšo izvedbo obvezne skladbe. Na 5. evropskem tekmovanju mladih organistov je v Ljubljani osvojila 3. nagrado, nagrado za najboljšo izvedbo skladbe slovenskega skladatelja; lani septembra pa je na tem evropskem tekmovanju prejela 1. nagrado v višji starostni kategoriji ter tudi nekaj posebnih nagrad.

10. srečanje ljudskih godcev, glasbeno-etnološka in seveda zabavna prireditve, je kot vsako leto privabila največ ljudi. Predstavili so se godci, pevci, skupine, glasbeniki na starih ljudskih glasbilih, poznavalci priložnostnih pesmi, kot so koledniki, pesmi ob kmečkih opravilih, godovih, »ohceti« in druge. Poleg gledališke predstave in športnih dogodkov so si udeleženci Martinovih dni lahko ogledali tudi gasilске prireditve. Zmeraj pa je glavna prireditev nedeljska sveta maša, ko s pokušino domačih dobrot zaključijo šestdnevno Martinovanje.

Kulturno društvo Mohorjan s Prevalj že osem let zapored v sodelovanju z Občino Prevalje prireja SUŠNIKOVE DNI. Letos so bili posvečeni 670-letnici župnije v Farni vasi in 25-letnici smrti dr. Franca Sušnika. Domači ljubiteljski glasbeniki pod vodstvom Joška Kerta so izvedli oratorij za soliste, zbor in orkester Assumptio B.M.V. - Vnebovzete brezmadežne device Marije. To je delo v Novem mestu rojenega skladatelja Hugolina Sattnerja, ki je živel konec 19. in v začetku 20. stol. Združeni so nastopili pevski zbori ŽePZ Karantanija, MoPZ Vres in župnijski zbor KD Mohorjan ter profesionalni glasbeniki. Komorni orkester so sestavljali koroški študentje glasbe in njihovi prijatelji ter nekaj instrumentalistov mari-borske opere. Vseh nastopajočih je bilo sto deset.

V okviru Sušnikovih dni so v Družbenem domu na Prevaljah predstavili tudi Slomškovo pot, kajti Občina Prevalje, Župnija Prevalje in KD Mohorjan so postali partnerji v mednarodnem projektu Slomškova pot - Slovenija - Avstrija - INTERREG III. Ker so lani ustanovili Slovensko pevsko značko, vzporednico bralni znački (prav tako rojeni na

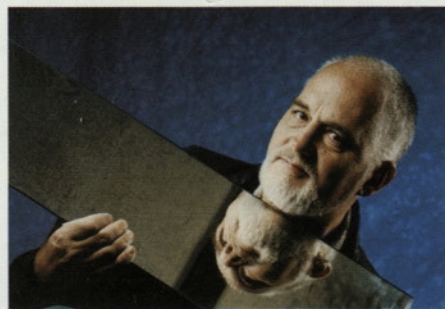

Prevaljah), so letos predstavili dve novi pesmarici: Pevske stezice in Tebi pojem, stvarnik moj. Za ohranitev spomina na opravljeno delo so ob letošnji petnajsti koncertni sezoni natisnili zloženko s pregledom minulih koncertnih sezon. Pri Brančurniku so pripravili koncert šansonov v izvedbi Dua Chanson de la rue. Lani so na Sušnikovih dnevih na Lešah spoznavali kulturno podobo Šentanela, letos so se v Šentanelu srečali s kulturno podobo Leš.

Od 17. do 23. oktobra 2005 smo imeli TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA. Center za izobraževanje odraslih MOCIS v Slovenj Gradcu je nudil različne brezplačne prireditve: delavnica o uporabi zelišč v vsakdanjem življenju z ljubiteljsko zeliščarko Faniko Jeromel, dr. Stanko Blatnik je predstavil knjigo Vzpon ustvarjalnega razreda, pisca Richarda Florida. V središču za samostojno učenje so zainteresiranim testirali znanje v štirinajstih tujih jezikih.

V Mocisu poudarjajo, da se ljudje učimo vse življenje in se zato učenje naj ne bi končalo z zaključkom šolanja.

V domači, koroški produkciji (v studiu Puzzle v Mežici) je izšla zgoščenka z naslovom Uspavanka za Sarò znanega koroškega pisca aforizmov NIKA BRUMNA, tokrat seveda s poetičnimi besedili. Sara je posvojen deklíč. Njena krušna

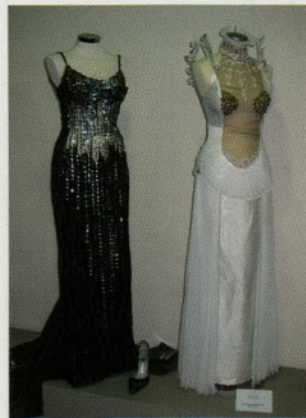
mati se je 15 let zamarala, da bi rodila otroka. To so posebna, ganljiva doživetja, zato je Brumen izbral tak naslov za svoj album. Na njem je enajst pesmi, ki jih pojejo različni izvajalci, seveda vsi Korošci, zadnjih dveh pa se je lotil Niko Brumen sam. Aranžmaje so naredili njegov sin Drago Brumen, Dejan Dimec iz studia Puzzle in Gorazd Čepin, ki je tudi odigral glasbeno spremljavo. Zveze z aforizmi vsebina tega albuma nima, je pa, pravi njegov avtor, sprostitev, ki je nujna. Izdal je že eno pesniško zbirko, druga s sto štirinajstimi pesmimi je pripravljena za izid, čakata še dve: haikuji in druge pesmi.

V Galeriji mode v Ljubljani so odprli razstavo zmagovalnih kreacij za najlepšo Slovenko. Na ogled je do konca meseca novembra.

Na jesenski prireditvi razstavljajo modne oblikovalke: mag. Stanka Blatnik iz Slovenj Gradca, Diana Kotnik-Lavtžar iz Petrovc pri Celju, Jana

Pirečnik-Knapič iz Šoštanja, Irena Štangelj-Pavla-kovič, Barbara Plavec, Damjana Bitežnik-Logar, Mojca Celin. Razstava je v aktualnem obdobju, saj je miss Slovenije odpotovala na izbor miss sveta na Kitajsko.

In načrti? Morda zimska razstava. Modne oblikovalke, ki sodelujejo v Galeriji mode, so povabile k sodelovanju tudi mlade oblikovalce.

V Knjižnici Radlje ob Dravi so se na literarnem večeru s svojo prozo in poezijo v nemškem jeziku predstavili člani društva Mostovi. Anica Škurnik je besedila prebrala v slovenskem jeziku.

V Glasbenem domu na Ravnah na Koroškem je ob 60-letnici Gimnazije Ravne mlada avtorica TJASA RAZDEVŠEK predstavila svojo novo pesniško zbirko z naslovom SUB ROSA.

Potopisna predavanja z diapozitivi so bila med drugim tudi o Mongoliji - dveh koroških rojakov, fotografa Hanzija Weissa in akademskega slikarja Rudija Benetika.

Ravenčanka Brigita Paar je v treh koroških knjižnicah predstavila svoje življenje v Ugandi, deželi ekstremnih nasprotij. Brigita Paar je bila tam kot prostovoljna delavka dobrodelne organizacije Edirisa. Šest mesecev je pomagala otrokom majhne vasice Bufuka, kjer ni bilo elektrike in tekoče vode.

Pa še jazz koncerta v navezi ZDA (New York), Italija in Slovenija ne smemo pozabiti. V več kot 300 let starem rudniku pod goro Peco, torej 3, 5 km od dnevne svetlobe in 350 m v podzemlju rudnika v Mežici je nastopil SAMO SALAMON NEW QUARTET. Achille Succij je igral alt sax in bas klarinet, Samo Šalamon kitaro, Carlo DeRosa bas in Tyshawyn Sorey bobne. Samo Šalamon je kitarist, ki se je kot eden redkih učil pri velikanu jazz, kitaristu Johnu Scofieldu.

Njegova zadnja albuma Samo Salamon Quartet: Ornthology in Samo Salamon Sextet: Ela's Dream (Splasch rec.) sta bila oba albuma tedna v New Yorku na Allaboutjazz.

Svetloba

Meditacija

Nepopisan list pred vašimi očmi je del vsebine duhovnega pogleda. Imenujemo ga lahko pot v MEDITACIJO, kjer ni misli, ne besed.

V tej vsebini ni ne preteklosti in ne prihodnosti, v katerima večino časa preživimo.

Nič misliti, nič pisati, nič govoriti, nič delati in nič želeti, je največja daritev na oltar duha.

Takrat nastaja možnost polnega bivanja.

Ostati nekaj časa v tem stanju, je največja »umetnost«, ki jo je človek kadarkoli ustvaril.

Zen Aj

December 2005

Oona

Oven

Načrti se vam ta mesec kaj lahko izjalovijo ali pa jih boste s težavo uresničevali. Veliko časa bi lahko preživeli s knjigo v roki, izobraževanje in dodatno usposabljanje bo zelo pomembno. Vaše razpoloženje bo spremenljivo, težave v odnosih so možne. V službi se lahko zapletete v novo zvezo, vendar pazite, škodilo bi vašemu ugledu. Najdaljšo noč lahko preživite v planinski koči.

Bik

Energija bo v porastu, vaša želja po samodokazovanju bo tudi velika. Pazite, da ne boste s svojo impulzivnostjo koga užalili. Lahko bi se zapletli v burno in strastno avanturo. Vezani boste potrebovali ogromno svobode, posestništva in ljubosumja ne boste prenašali. Če je vaša zveza že dalj časa na majavih nogah, bo ta mesec doživela konec. Sledi vam končevanje daljših zvez, ločitve so na pomolu. Silvestrsko noč bi lahko preživeli na daljši poti ali pri starših.

Dvojčka

Poslovno finančne obremenitve so na pomolu. Če boste jemali kredit, pazite, da se ne boste zadolžili preko svojih zmognosti. V službi vas čakajo ostri nasprotniki, ki bi vam lahko delali za hrbtom. Pazite! Konec meseca se bo stanje malce umirilo, več priložnosti bo v ljubezni in v družini. Silvestrovo boste pričakali kar doma.

Rak

Venera bo kar nekaj mesecev v vašem nasprotnem znamenju, to pa pomeni, da boste morali sprejeti nekaj pomembnih odločitev v ljubezni. Tudi pri poslu se vam obetajo nova partnerstva, novi poslovni dogovori

in sporazumi. Čustvena stabilnost bo zelo dobra, izkoristite jo. Samski bi lahko spoznali ljubezen svojega življenja in tako najdaljšo noč preživeli v partnerjevem objemu, na zabavi ali pa bosta skupaj pripravljala hrano.

Lev

Spremembe, ki se bodo zgodile v tem mesecu, bodo pustile močno sled v vašem življenju. Zaposleni boste do vratu, zdelo se vam bo, da ste za vse sami in vam nihče ne pomaga. Če vas bodo prosili za nasvet, vam bodo šli kvečjemu na živce. Denarja bo bolj malo. Potrebovali boste več miru in samote, da bi lahko razmislili, kako naprej. Za silvestrovo ne nosite dela domov, privoščite si prost dan!

Devica

Začetek meseca je nad vse obetajoč. Pri denarju vam dobro kaže, lahko bi dobili neplaniran denar in si tako popestrili mesec. V drugi polovici bo malce slabše, pretijo vam prepri in družini. V prazničnih dneh si ne nakopljite preveč dela. Če boste vabili goste, skrbno preštejte vabila, da ne boste imeli preveč ljudi v hiši. Silvestrska noč bo pestra.

Tehtnica

V začetku meseca boste preobremenjeni z veliko količino dela in s pripravami na praznične dni. Mnogi boste zaradi utrujenosti izgubili voljo. V drugi polovici meseca bo malce boljše, s partnerjem in s prijatelji se boste boljše razumeli. Nekatere stvari se bodo odvijale počasneje, kot bi želeli. Silvestrovali boste doma, z družino in prijatelji.

Škorpion

Finančne težave se ne bodo minile. Samski bi lahko naleteli na osebo, ki vas bo spravljala ob živce in vam nikakor ne bo nudila tistega, kar bi vi radi. Če ste zaljubljeni v vezano osebo, se zavedajte, da je škandal pred vrati. Prizadeli boste tiste, s katerimi živite, zadeva pa bi lahko prišla na dan. Konec meseca ne pretiravajte s pijačo, z nekontroliranim obnašanjem in pazite v prometu, saj bi lahko novo leto dočakali na urgenci.

Strelec

Samozavestni in energični boste, na druge boste imeli dober vpliv. Ne dajajte prenačelnih izjav, ne obljublajte, ker se bo kasneje izkazalo, da zadeve ne boste mogli izpeljati. V drugi polovici meseca bi se lahko neko poslovno prijateljstvo spremenilo v ljubezensko. Veliko časa boste preživeli z vašimi najdražjimi, tudi silvestrovo ne bo izjema.

Kozorog

Čutili boste pomanjkanje energije, ne boste se mogli izražati tako, kot bi želeli. Za opravljanje vsakodnevnih poslov boste potrebovali več časa, želeli si boste miru in tišine. Najraje boste sami s seboj. Bodite previdni v finančah, ne zapravljajte preveč, kasneje vam bo žal. Pretiravanje je možno tudi v ljubezni. Bodite previdni v kontaktih z nepoznanimi osvajači. Najdaljšo noč bi lahko preživeli s prijatelji ali s partnerjem.

Vodnar

V prvi polovici meseca prihaja olajšanje. Pritiski bodo popustili, lahko boste rešili neke stvari ali dosegli kompromis. Vedeti morate, da se konfliktna situacija lahko vsak čas ponovijo. Ljubezenskih priložnosti ali ne boste znali ali pa jih ne boste želeli izkoristiti. Tisti, ki ste nesrečno zaljubljeni, se boste z vsem žarom vrnili v ljubezensko areno. Silvestrovo bi lahko preživeli tudi v postelji.

Ribi

Pred vami je dinamično obdobje dogodkov, povezanih s posli in kariero. Možnost napredovanja je velika, nezaposleni pa bi lahko dobili službo. Ugled vam bo zrasel, vaša strokovnost na zavidljivem nivoju. Brez streso ne bo šlo, več poslov hkrati bi lahko zmotilo vaš notranji mir. V drugi polovici meseca boste potrebovali več miru in počitka. Novoletno noč boste preživeli s prijatelji in partnerjem.

DRUŠTVO OS - VELENJE
PE ŠOŠTANJ, Trg bratov Mravljakov 3
(nasproti vhoda v Kavarno Šoštanj)

- * masaže
- * solarij
- * brezplačna svetovanja
- * brezplačno članstvo

NOVO
v Šoštanju

Kontakti: 031/470-477 (Marko),
 031/784-342 (Valentin) in 031/574-122 (Sašo)

Listnek za steljo

Listnek

V koš je šmarško listje stlačil Jože Miklavc

Na Rečic ob Martinovem konja podkujejo.

Po trdem delu zaslužena malica.

Gavčani so kuhali šnops.

V Slatinah so bile »cigonce«.

Kolar Krka iz Paške vasi.

Vinski krst je bil vrhunec doživetja martinovanja v Smartnem.

URNIK

URNIK ZA ŠTUDIJSKO

UNIVERZA ZA III. ŽIVLJENJSKO OBDOBJE VELENJE

Velenje
SP Do 35
LIST 2005
352 (497,4 Šoštanj)
9002879.11

KRAJZNIŠNICA VELENJE

COBISS 9

DAN, PRI-
ČETEK URA KROŽEK

KRAJ

PONEDELJEK 17.10.2005

*	08:00	Klekljanje nadaljevalni I.	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
	09:00	Pogovorna nemščina	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje	
Vsak 2. teden	09:00	Skrb za zdravje - nadaljevalni	Sejna soba v Zdravstvenem domu Velenje	
Vsak 2. teden	10:00	Skrb za zdravje - začetni	Sejna soba v Zdravstvenem domu Velenje	NOVO!
*	10:00	Klekljanje nadaljevalni II.	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
	10:00	Nemški jezik - začetni	Šolski center Velenje, Avla rumene zgradbe	
	11:00	Plavanje	Bazen Velenje	
Vsak 2. teden	14:00	Svet velikih receptov - najljubše družinske jedi širom po svetu	OŠ Gustav Šilih Velenje	NOVO!
	14:00	Električne klaviature (1.-5. skup.)	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
Vsak 2. teden	15:45	Umetnostna zgodovina	KS Levi breg Velenje	
	16:00	Pletenje cekarjev iz koruznega ličja	Dijaški dom Velenje, Učilnica Oder	
	18:00	Kiparstvo	OŠ MPT Velenje	
	18:00	Ohranjanje gibčnosti 5. skupina	OŠ Gorica Velenje	
	19:00	Ohranjanje gibčnosti 6. skupina	OŠ Gorica Velenje	

TOREK 18.10.2005

	08:00	Kitara	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje	
	14:00	Kitara	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
	09:00	Električne klaviature	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	NOVO!
	09:00	Petje v malih vokalnih skupinah	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	NOVO!
	09:30	Italijanski jezik	Medobčinska zveza društev upokojujencev Velenje	
o	10:00	Odbojka	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	NOVO!
	10:00	Tekaško smučanje	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje Prvo srečanje bo 6. 12. 2005	
	15:00	Likovni krožek Gorica razen 1. v mesecu	OŠ Gorica Velenje	
	15:30	Ročna dela Šoštanj	Društvo upokojujencev Šoštanj	
*	15:30	Klekljanje nadaljevalni III	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
	16:00	Angleški jezik - nadaljevalni	Gimnazija Velenje	
	16:00	Citrarski krožek	Dijaški dom Velenje, Učilnica Oder	
	16:00	Angleški jezik - začetni	OŠ MPT Velenje	
	17:00	Klekljanje IV - začetni	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	NOVO!
	17:30	Plesni krožek	Center za vzgojo, izobraževanje in uspos. Velenje, Kidričeva 19	
	17:30	Ohranjanje gibčnosti 3. skupina	OŠ Livada Velenje	
	18:00	Pogovorna angleščina	OŠ MPT Velenje	
	18:30	Ohranjanje gibčnosti 4. skupina	OŠ Gorica Velenje	

DAN, PRI-
ČETEK URA KROŽEK

KRAJ

SREDA 19.10.2005

Vsak 2. teden	08:00	Sredine ustvarjalnice	Medobčinska zveza društev prijateljev mladine Velenje	
	08:00	Angleški jezik - začetni	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
	10:00	Pogovorna nemščina	Ljudska univerza Velenje Vhod B	
	10:00	Angleški jezik - nadaljevalni	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
	14:00	Slovenske ljudske vezenine - začetni	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
	16:00	Slovenske ljudske vezenine - nadaljevalni	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
	16:00	Računalništvo (začet. in nadalj.)	Šolski center Velenje Rdeča zgradba, učilnica 203	
	17:00	Graščinski parki Šaleške doline Prvo srečanje bo 26. 10. 2005	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
Vsak 2. teden	17:00	Aranžiranje	Dijaški dom Velenje, Učilnica Oder	
	17:00	Ohranjanje gibčnosti 1. skupina	OŠ Livada Velenje	
	17:50	Ohranjanje gibčnosti 2. skupina	OŠ Livada Velenje	
	18:00	Ohranjanje gibčnosti 7. skupina	OŠ Šalek (mala dvorana)	

ČETRTEK 20.10.2005

	08:00	Modno pletenje in osnove vožnja	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	NOVO!
Vsak 2. teden	09:00	Kuhamo s srcem in Beremo z Manco Košir	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
	12:00	Dobra komunikacija	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	NOVO!
Vsak 2. teden	14:00	Pohodništvo	Gasilski dom Velenje	
Vsak 2. teden	14:00	Planinarjenje	Velenje, izpred Rdeče dvorane	
Vsak 2. teden	16:00	Sadjarstvo	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
Vsak 2. teden	16:00	Lončarski krožek (začet. in nada.)	Lončarstvo Bahor-Topolšica 76	NOVO!
*	17:00	Likovni krožek - nadaljevalni	OŠ MPT Velenje	
Vsak 2. teden	17:00	Likovni krožek	OŠ Anton Aškerc 1. nad., likovna učilnica	
	17:00	Sušenje sadja, zelenjave in gob	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	NOVO!
	18:00	Kinološke urice	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	NOVO!
	18:00	Možje kuhajo	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	NOVO!

PETEK 21.10.2005

Vsak 2. teden	09:00	Slovenija, te poznam?	Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje	
	18:00	Qigong - nadaljevalni	Šolski center Velenje (telovadnica)	
	19:00	Qigong - začetni	Šolski center Velenje (telovadnica)	NOVO!

* v krožku je že zadostno število članov

Prijave v krožke ter prijave novih članov sprejema animator na srečanju krožka. Prijavite se lahko tudi na sedežu Univerze za III. življenjsko obdobje Velenje, Efenkova 61, Velenje (Dijaški dom, stolpič B), vsak torek od 10. do 12. ure in vsako sredo od 8. do 12. ure (tel, faks: 03/ 587 20 50)